

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona. Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér. Egyes szám helyben és vidéken 10 fill., vasúti állomásokon 12 fill.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szépirodalmi főmunkatárs
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

A kibontakozás utja.

Budapest, április 27.

Wekerle miniszterelnök ma átadta a királynak a kormány lemondását s ezzel a válság egyelőre nyugvóponttra jutott. Hisz kétségtelen volt már első pillanatban, hogy a király az ügyek vezetésével fogja megbizni a kabinetet s hogy most az ügyek tovább vezetése alatt a kibontakozás útjának keresése is értődik. Mert amit Kossuth magáról mondott, hogy a király bizalmát is bírja, az országgyűlés többségének bizalmát is s mégis lemondott, ez igaz s körülbelül az egész kormányra vonatkozik. S maga Wekerle is nem azzal indokolta a lemondást, hogy a szükséges bizalom megrendülését látja akár fenn, akár lenn, hanem abban, hogy a jegybankkérdés rendezésének módjára a kormány tagjai közt nincs meg többé az egyetértés, miután a régi megoldási mód az osztrák ellenállás folytán lehetetlen.

Ilyen körülmények közt szinte természetesen az, hogy a király a lemondással szemben nem helyezkedik arra az állásponttra, hogy távozzék a kormány a helyéről s jöjjön helyébe egy másik, hanem fel fogja szólítani a jelenlegi kabinetet, igyekezzenek a mai válságból kivezető utat találni s olyan programot kidolgozni, mely úgy a parlament több-

ségének helyeslését, mint a királyi szentesítést megnyerheti.

Tagadhatatlan, hogy a bankkérdésben nincs meg a pártok között az egyetértés. A függetlenségi párt nem hozott ugyan tegnap határozatot, tehát a bankkérdésben nem foglalt állást, de kétségtelen, hogy az önálló jegybankot, mint programjának egyik kardinális pontját, nem is adja föl. Viszont az alkotmánypárt tegnap helyesléssel fogadta Wekerlének és Andrássy Gyulának azokat a szavait, melyekben magukat a közös jegybank híveinek vallottak. De éppen az a hang, amelylyel tegnap a pártok hangulata megnyilatkozott, mutatja, hogy minden párt a válságot kompromisszum révén akarja elsimítani. Kossuth és Apponyi kérték a pártot, hogy az eddigi bizalmat a balsiker dacára se vonja meg tőle s bizza meg vezéreit, hogy keressenek olyan kibontakozást, mely megfelel az ország érdekének s a függetlenségi párt elveinek s Andrássy is azt mondta: teljes erővel azon leszünk, hogy megtaláljuk egy olyan megoldás előfeltételeit, amely ennek a parlamentnek további működését biztosíthatja.

Tehát magukban a pártokban is azt az óhajt juttatták kifejezésre, hogy a válság békésen, kompromisszum útján oldassék meg. És ezen nem lehet csodálkozni. Mi mint az önálló bank

hívei, vérlázító jogtalanságnak tartjuk, hogy ez kardinális programm ez idő szerint meg nem valósulhatott, de azért aggodalmasnak tartanók, ha a nemzet most olyan ellenállásra buzdíthatnák, amely előreláthatólag ez idő szerint sikerre nem vezetne. S így, ha Kossuth tanácsát abban megtartandónak véljük, hogy a párt maradjon meg elvi álláspontja mellett, Kossuthnak azt a tanácsát is megszivleendőnek tartjuk, hogy a kibontakozás keresendő a mai válságból, ez pedig más módon, mint kompromisszum útján, el nem érhető.

Éppen azért a válság megoldására teendő minden lépés csakis a ma adott helyzetből indulhat ki. Ez pedig csakis úgy érhető el, ha nem a válaszfalakat szélesítjük a pártok közt, hanem keressük az összekötő kapcsokat. Éppen azért lehetetlen egyes kérdéseket kiszakítani a megvalósítandó feladatok komplexumából, hanem egy egész, nagy, évekre kiterjedő munkaprogramot kell kidolgozni, amelyben csupa olyan feladatok legyenek, amelyek a koalícióhoz tartozó minden párt helyeslésével találkoznak s amelynek megvalósításában minden párt a maga programjának megvalósulását láthatja.

Hisz lehetséges volna az a megoldási mód is, hogy a mai parlamenti többség, tehát a koalíció helyett új vá-

Szép az élet!

Irta: Urai Dezső.

(Utánnomás tilos.)

Az öreg ember az ágyban feküdt és nagyokat sóhajtott. Szép, ősz feje egy pillanatra nem nyugodott a gyűrött párnán, szinte taktusra billent jobbra-balra, mintha a testen valami óriási fájdalom kigyóznék végig, kis, egyforma időközökben.

Tiszta, szép öreg ember vergődött az ágyon: az ország legnagyobb uzsorása. Amikor fenn járt, derűs, nevető szemmel kért száz forintért ötszázat és ha könnyelmű jogszoknak köleszött pénzt az indexükre, sohasem felejtette el, hogy jó tanácsosul szolgáljon a fiatalembereknek.

— Nem szabad költeni a pénzt, a pénz boszuálló.

Ilyenkor komoly volt, mint egy diplomata és lassan simogatta hófehér szakállát. Az emberek gyűlölték, mert uzsorás létére gondozott volt, derűs volt, jól öltözködött és semmi sem volt sem benne, sem rajta abból a véreseszerüségből, a moeskos vérszivóból, amilyenek az emberek az uzsorást tudni akarják.

Hatvankétéves korában esett ágyának először. Addig csak lábon járó beteg volt, akit nyomban mindenféle bajok gyötörtek, ha a fiai pénzt kértek tőle. Régebben a felesége előtt kellett sóhajtoznia, nyögnie, de amióta az asszonyt kivitték, ő rá szeretettel gondolt, csak a fiait gyűlöli, mert azt hiszi róluk, hogy csak azért élnek, hogy elvegyék tőle az összehordott, összeesalt, börtönnel is fizetett pénzt. Ha a fiaira nézett, nem tudta

megérteni, hogy élnének emberek ilyen éhes szemekkel, amelyekben bután, egyformán mindig csak ez van: adj, pénz kell, adj.

Az öregember nyögött és vizet kért. Az ablak mellől fölkelt egy fiatal, csunya lány és odatartotta a poharat az öregnek. A beteg ivott, fehér szakállán végig csorgott a víz, le a takaróra, az öreg vértelen kezére. A barna-arcoz, sovány lány erre közömbösen elvette a poharat és letette az asztalra.

— Sári fiam, én nagyon rosszul vagyok — mondta panaszos, éneklő hangon a beteg. — Én a halált érzem...

— Dehogyan, — motyogta a lány és visszaült az ablakhoz, ahol valami pirosfedelet regényt olvasott.

— Sári fiam, én meghalok, pedig oly szép az élet, — sóhajtotta újra.

Visszagondolt az első végtárgyalásra, amelyiken hat hónapra ítélték uzsora miatt, visszagondolt négy másik ilyen törvényszéki jelenetre, eszébe jutott, hogy egy huszárkadét agyonlőtte magát miatta és a katoná apja a saját konyhájában a saját sodrófájával verte be a fejét és egyre nyögte: — Oly szép az élet!

Eszébe jutott, hogy fölruházták, lekötötték, lopva surrantak be a lakásába, elkerülték az utcazán, de azután eszébe jutott, hogy minden hazugsága, minden gazsága pénzt termelt és még a börtönben is gazdagodott, mert kiűnt az életben kamatozott a pénze. Azt nem tudták elvenni tőle.

Hirtelen eszébe jutott, hogy most, most elszedik a kincset, most nincs irgalom. Fölordított:

— Orvost, Sári fiam, orvost.

A szomszédasszony lánya, aki a magá-

nyos ember mellé betegápolónak vállalkozott, boszus arccal vette le a könyvet.

— Ugyan maradjon veszteg, bácsi, nincs magának semmi baja.

A beteg azonban ide-oda vetette magát az ágyon:

— Orvost, orvost, nem akarok meghalni. Uram Isten, téged mindig tiszteltelek, segíts.

Amikor a fiai meglátogatták, orvost találtak az öreg mellett. A doktor receptet adott a leánynak és magyarázta, hogy nyutsa az orvosságot az öregnek. A beteg égő szemmel figyelte a doktornak minden mozdulatát, egyszerre nézte a kezét, az ajkát, a szemét, leste, mivel fog inteni a leánynak, hogy úgy is mindegy minden, ez az ember meghal. De a doktor nem intett, nem intett akkor sem, amikor a beteg fiai — szakállas, meglelt, keserű emberek — aggodalmat erőltetve arcukra megkérdezték az orvost, hogy a legrosszabbtól kelle-e tartaniok. Az orvos rosszkedvű volt, mert ismerte és utálta azt az arcot, amelyet ő „örökös arcnak nevezett és legyintett a kezével:

— Ugyan kérem, az öregnek kutyabaja. Sokat evett, ennyi az egész.

Az „örökös arcnak” még több aggodalmat fejeztek ki.

— Ilyen öregembernek minden megárt, — mondták sok reménykedéssel, de az orvos szinte kaján örömmel rombolta le aggodalmaikat:

— Ez még husz esztendeig is élélhet.

A leány fölhozta az orvosságot és egy kanálnyit beadott a betegnek. Valami czukros folyadék volt, olyan ártatlan szer, amelyet a nyugos gyerekek szoktak adni, ha játszsa a beteget. A vén embernél ugyanazt a

lasztások elrendelésével egy új többség létrehozása kíséreltessék meg, de ez nagy politikai hiba volna, főleg akkor, mikor a választói reform megvalósítva nincs. A politikai hiba szerintünk nemcsak abban volna, hogy egy nagy, demokratikus reform megvalósításával késett a koalíció, mikor azt megcsinálni módja lett volna, hanem abban is, hogy a szavahihetősége veszne el, mert hisz a reformot a koalíció a nemzetnek megígérte.

Mi tehát nem abból a kényelmes szempontból követeljük a választói reformnak minél előbb való megvalósítását, hogy a vitás kérdések, a nehezebben megoldható feladatok kikapcsolatassanak, hanem azért, mert a választói reform törvénybeiktatása a politikai becsület kérdése a koalícióra nézve. Ezt tegnap Kossuth is, Andrássy is hangoztatta s azért a mai alakulásnak fenmaradását a választói reform elintézéséig, elengedhetetlen feltételnek tartjuk.

Mint hogy azonban a választói reform megvalósítása egymagában aligha tarthatná fenn a mai parlamentet, valószínű, hogy a kormány egy nagy munkaprogrammot fog kidolgozni, melynek a választói reform egyik főpontja lesz ugyan, de nem egyedüli pontja.

S így tulajdonképen az fogja eldönteni azt, hogy a mai válság békésen megoldható-e, hogy a kormány minő munkaprogrammot fog összeállítani. De a parlamenti pártok éppen a mostani válság tanulságain okulván, precízebben fogják a kormányprogramot vizsgálni, mielőtt annak támogatására vállalkoznak, mint tették 1906. májusában. S nemcsak arra lesznek kíváncsiak, hogy mik azok a feladatok, amelyeket meg kell valósítani, mik azok az esetleges áldozatok, amelyeket a nemzetnek hoz-

nia kell, hanem vizsgálni fogják azokat az előnyöket, azokat a nemzeti vívmányokat, amelyeket az áldozatokért cserében a nemzet kapni fog s garanciákat követel arra, nehogy újabb csalódások érjék, mint érték a kvóta felemelésekor.

Azért teljes őszinteséget követelünk a kormánytól programjának megállapításakor. Nemcsak azért, mert ez felel meg a politikai etikának, hanem azért, mert csak így léphet azzal a reménnyel a pártok elé, hogy annak támogatására őszinte és kompakt többséget is talál a mai pártokban. A mostani válságnak nem szabad megismétlődnie, ez pedig csak akkor érhető el, ha a pártok nemcsak azt tudják, minő feladatra vállalkoznak, hanem azt is, hogy mi lesz az az eredmény, amit ezzel a támogatással a nemzet számára elérnek.

A kormányválság.

Budapest, április 27.

Wekerle a királynál és a trónörökösnel.

A kormány lemondásával előállott helyzet tisztázására már megkezdődött a munka. *Wekerle* Sándor ma délelőtt nyújtotta át a királynak a kormány lemondását, de ugyanakkor már előterjesztést is tett a kibontakozási tárgyalások megkezdésére. A király a lemondott kormány elnökének javaslatait elfogadta s a kormányt, amelynek tagjai, mint a pártok vezetői, a legilletékesebbek a kibontakozási tanácskozások vezetésére, éppen ezért meg is bízta az ügyek további vezetésével.

Wekerle Sándor miniszterelnök ma reggel hat óra tíz perc körül titkára, dr. *Bárczy* István, kíséretében érkezett Bécsbe. A miniszterelnök a bankgassei Magyar Házba hajtatott, majd a közeli Volksgartenben sétált. Nyolcz órára visszatért a Magyar Házba és

horgasztotta a fejét, a lehunyt szemü uzsorás a pillák mögött kaczagott. Kitünően érezte magát. Megmentette a pénzt és nem kellett veszekedni, mint eddig, amikor a fiai az asztalt csapkodták és egyszer majd megfojtották, amikor a Wertheim-kassza kulcsát akarták letépni a nyakáról.

Három nap mulva fölkelt, gügyögött, mint a gyermek, sorra tapogatózott minden tárgyat a szobában. Aztán egy karosszéket húzatott az ablakhoz, és abból örvendezett a napfénynek.

— Szép az élet — sóhajtott és derűsen, hálásan nézett szét, mint valami szent életű aggastyán, aki örül annak a pár verőfényes napnak, amely neki még megadatott.

Megint eljöttek a fiai. Az öreg a szemével ölelte, csókolta őket, simogatta őket a tekintetével. Ugy tett, mintha nagy utról, talán a halál kapujának küszöbéről tért volna vissza. Dadogott és reszkető ujjával végigtapogatta a karjukat. Belül tapsolt magának, hogy milyen kitünő színész. Talentumának eredményét ott látta azon a két megdőbbsen, szakállas arczon, azokban a szomorú szemekben. Ha az egyik szólni akart, rá nézett és reszkető hangon mondta:

— Ne bántsatok, fiaim, egy pár napom van mindössze... Elmegyek messzire... Ne bántsatok, jó fiaim.

A verőfényben, az öndédeltetésben, a hófehér aggastyán szerepében az öreg egészen elérzékenyedett. Egy napon elhívatta a közjegyzőt és a fiai tudta nélkül az egész vagyont jótékony intézeteknek ajándékozta. Amikor a fiai újra meglátogatták, elmondta nekik az ajándékozást és nagyot sóhajtva összekulcsolta a kezét:

— Most már nyugodtan halok meg,

dr. *Bárczy* Istvánnal dolgozott, azután *Vértesy* Gézának, az ő felsége személye körüli minisztérium államtitkárának jelentését fogadta. Fél tíz órakor *Wekerle* miniszterelnök a külügyi minisztériumba ment, ahol báró *Aehrenthal* közös külügyminiszterrel hosszabb ideig értekezett. Onnan a miniszterelnök fél 11 órakor Schönbrunnba hajtatott, ahol ő felsége tizenegy órakor külön kihallgatáson fogadta. Ezen az audiencián a miniszterelnök benyújtotta a kabinetnek e hónap huszonötödikén kélt és valamennyi miniszter által aláírt lemondó kérvényét. Ő felsége a kabinet lemondására vonatkozó kérvényt átvette, azonban főtartotta magának a döntést és egyben megbízta a lemondott kormányt az ügyek ideiglenes vezetésével.

Ő felsége a hét folyamán több előkelő politikai személyiséget fog maga elé rendelni, akiknek véleményét a politikai helyzetre vonatkozólag ki fogja kérni. Ezekre a kihallgatásokra vonatkozólag *Wekerle* Sándor miniszterelnök már mai audienciáján tett előterjesztést. A politikai világban valószínűnek tartják, hogy első sorban *Kossuth* Ferenczet fogja ismét meghallgatni a király, de azt hiszik, hogy a függetlenségi párt más vezetői, így *Thaly* Kálmán v. b. t. t., a függetlenségi párt tiszteletbeli elnöke és *Hoitsy* Pál ügyvezető alelnök is fognak meghívást kapni. *Justh* Gyula képviselőházi elnöki minőségében jelenik meg audiencián. Az alkotmánypárt részéről gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszternek és *Széll* Kálmán pártelnöknek lesz módjában véleményét előadni, míg a néppárt felfogását gróf *Zichy* Aladár, a király személye körüli miniszter és gróf *Zichy* Nándor tárnokmester, a párt tiszteletbeli elnöke, fogják tolmácsolhatni a felség előtt. Bécsi politikai körökből nagy főtartással azt is hiesztelik, hogy gróf *Tisza* István is kap meghívást, ez a hír azonban egyáltalában nem bír a valószínűségnek még a látszatával sem, bár hozzáteszik, hogy kihallgatása csak informatív jellegű lenne.

Schönbrunnból *Wekerle* Sándor miniszterelnök a Belvederbe hajtatott, ahol *Ferencz Ferdinánd* trónörökösnel volt kihallgatáson. A kihallgatás meghívás következtében történt. A trónörökös óhaja volt, hogy *Wekerle* miniszterelnök nála kihallgatáson megjelenjék. A kihallgatás több mint két óra hosszáig tartott. A miniszterelnöknek ez az audienciája politikai körökben a legnagyobb feltűnést keltette s mindenhol igen nagy jelentőséget tulajdonítottak neki.

Wekerle miniszterelnök négy órakor tért vissza a Magyar Házba, ahol a hivatalnokok és a hírlapírók egy óra óta várták. A magyar miniszterelnök a bécsi lapok tudósítóinak arra a kérdésére, vajjon ő felsége döntött-e a kabinet lemondási kérvénye fölött, azt válaszolta, hogy az uralkodó főtartotta magának a döntést és a kormányt megbízta az ügyek ideiglenes vezetésével. Arra a kérdésre, hogy lesznek-e meghívások királyi audienciára, *Wekerle* így felelt:

— Minden bizonynyal. Ő felsége természetesen ismerni kívánja más politikusok véleményét is és a meghívások már legközelebb el fognak menni.

A „*Wiener Allgemeine Zeitung*“ állítólag beavatott magyar forrásból vett értesítés alapján közli, hogy az uralkodó ragaszkodik a paktum megvalósításához és elsősorban a választói jogreformhoz.

A trónörökös ugyancsak a mai nap folyamán fogadta gróf *Zichy* Jánost a nép-

hatást érte el. Még csak a nyelvén érezte a fűszeres nedvet, máris kisimultak arcvonásai, lezárta szeméit és halkan sóhajtott. A fiai, a keserű emberek bementek a másik szobába és suttogtak:

— A jövő héten fizetésektelen leszek, mert nem tudok beváltani egy háromezerforintos váltót.

— Én kimehetek a lakásomból, mert a háziúr nem vár tovább a házbérre.

Erős elhatározásokkal mentek vissza az öreghez. Ez a félszemével lopva figyelte őket és sóhajtott. A szemét azonban a világról sem nyitotta föl. A zárt szemek mögött, biztos helyen rejtőzött. Befelé nevetett. Jól érezte magát, szerette magát, jól esett pihenni az ágyban. Jól esett nézni, hogy töpreng a két szakállas ember. Elővigyázatosan nagyot nyögött.

Az egyik fia erre megszólalt:

— Nézze apám, mi vagyunk itt, a Sándor meg én... Valamit kérnénk magától... Apám hallja?...

Az öreg a lecsukott szemek mögött lapult.

A Sándor nevezetű azonban megérintette a kezét:

— Apám, nekünk pénz kell... Mi elpusztulunk... Adjon pénzt...

Az öregnek eltorzult az arca. A melle aprókat rázkódott, mintha sirna, a fogai közül nyávogó, öregemberes hang vergődött ki:

— Szívtelenek vagytok, halljátok?... Oh jaj... Két perczem van még, azt is megkeserítitek... Oh istenem, meghalok... Oh jaj...

— Apám, — mondta halkan az egyik fia.

— Ne kinozz, — sirta a beteg — hagyj meghalni.

Előmondosodtak. A két keserű ember le-

párt volt elnökét, aki most az alkotmánypárt tagja, is.

Gróf Zichy János különben a nap folyamán látogatásokat tett a külügyminisztériumban is.

Wekerle miután a Magyar Házban ebédelte, 4 óra 40 perczkor visszautazott Budapestre.

Kavarodás a függetlenségi párton.

A tegnapi eseményeknek ma este hatalmas visszhangja támadt a függetlenségi pártkörben. A függetlenségi képviselőket ugyanis a legnagyobb mértékben elkeserítette az a mód, ahogyan Wekerle miniszterelnök a kormány lemondásával foglalkozott. A pártkörben már a délutáni órákban kezdtek gyülekezni a párttagok és hat óra felé közel kétszázan voltak együtt. A beszélgetés egyenesen a tegnapi esti pártértekezletre fordult s a vita csakhamar igen szenvedelmes lett. A képviselők kisebb csoportokban, amelyek Hoitsy Pál, gróf Batthyány Tivadar, Holló Lajos és Sászn Gyula alelnökök körül alakultak, a legnagyobb elkeseredéssel nyilatkoztak az alkotmánypárt tegnapi értekezletén elhangzott beszédekről és különösen Wekerle Sándor, gróf Andrássy Gyula és Széll Kálmán beszédeiből konstatálták, hogy az alkotmánypárt tegnap megszegte a fegyvertársi hűséget. Utaltak arra is, hogy a függetlenségi pártot tegnap megakadályozták abban, hogy határozatban kösse le magát az önálló jegybankhoz, míg az alkotmánypárt és a néppárt határozatokat hoztak a közös bank mellett. Hrabovszky Guidó elkeseredetten mondta, hogy őt tegnap lebeszéltek határozati javaslatának benyújtásáról.

A vitaközös mind elkeseredettebb hangú lett, amikor megérkezett a pártkörbe Kossuth Ferenc. Zajos éljenzéssel fogadták a párt vezérét s köré csoportosultak.

Kossuth Ferenc a szenvedelmek lecsillapítására azt mondta, hogy a pártnak meg kell maradni a bizalom és kitartás álláspontján és az eredmény nem maradhat el.

— Igaz, — mondta Rátkay László, — de az alkotmánypárt tegnapi értekezletén történt dolgok elveszik a párt türelmét, Andrássy beszédében első sorban megállapítja, hogy a három esztendő koalíciós kormányzás az alkotmánypárt elvei szerint történt, ebből tehát az következik, hogy a függetlenségi párt elvei ellenére támogatta a kormányt. Azután hangsúlyozza, hogy az alkotmánypárt álláspontját a bankkérdésben fűdi a király álláspontja, tehát fölkinálkozik és mint kisebbségi vezér ugy akar többséget csinálni, hogy a függetlenségi párt árulóira számít. Erre ugyan hiába vár, a függetlenségi párt tagjai között nem lesz áruló egy sem. A függetlenségi pártot tegnap perfid módon megakadályozták abban, hogy határozatot hozzon, tehát szükséges, hogy sürgősen újabb pártértekezletet hívjanak össze, amelyen demonstrálni kell először, hogy a függetlenségi párt ragaszkodik az önálló bank felállításához, másodsor követeli, hogy az önálló bank 1910-ben állítsák fel, harmadsor pedig ki kell mondani, hogy a koalíció megszűnt.

A párt tagjai viharosan helyeselték Rátkay minden mondatát. Amikor aztán befejezte, Kossuth Ferenc így válaszolt:

— A pártot újabb értekezletre összehívni nem tartom opportunusnak, mert nem volna helyes a dolgokat öszekuszálni, s így megnehezíteni a kibontakozás munkáját. Az alkotmánypárton elhangzott beszédekről nem volt előzetes tudomásom, nem is helyeslem azokat. Különösen nem volt helyes Wekerle beszéde,

mert hiszen egyrészt délelőtt még elfogadta a függetlenségi párt orációját, másrészt akkor, amikor beszédét elmondta, még miniszterelnök volt, akinek nem lett volna szabad ilyen nyilatkozatot tenni. Én a magam részéről szíla-dan állok az önálló jegybank mellett és remélem, hogy a párttal együtt működve sikerülni fog programunknak ezt a fontos pontját megvalósítani.

— Akkor fel kell robbantani a koalíciót! — kiáltottak közbe többen, élénk visszhangot keltve.

— A koalíció felrobbantására, — mondta Kossuth — nincs semmi szükség, mert a koalíció már úgy is felbomlott. A koalíció ugyanis a kormányban nyert kifejezést, mint-hogy pedig a kormány éppen azért mondott le, mert megszünt kebelében az egyetértés, magától értetődik, hogy ezzel együtt jár a koalíció szétomlása. De visszatérve reményeinkre, újból hangsúlyozom, hogy a király alkotmányosságában bizva, hiszem, hogy nem fog elzárkózni a nemzet tulnyomó többségének kívánsága elől. Mert a király az egész idő alatt a legszigorubb alkotmányosság álláspontjára helyezkedett. Nem azt mondta, hogy előzetesen nem adja beleegyezését az önálló jegybank felállításához, hanem úgy fejezte ki magát, hogy amennyiben az országgyűlés ilyen törvényjavaslatot fogadna el, ő nem lenne abban a helyzetben, hogy azt szentesítse. Éppen ebben a szigoru alkotmányosságban bízom én, de viszont nem tartom szükségesnek szájkómódra folyton ismételnit, hogy én az önálló jegybank alapján állok, mert ezzel csak vesztene a dolog a komolyságából. Ugy tünik ez föl, mint, amikor valaki folyton hangoztatja, hogy ő becsületes ember, — végül bizonyára gyanakodva fogják kérdezni, miért érsködik olyan nagyon.

A kibontakozásra irányuló tárgyalások és kihallgatások megkezdéséről beszélve, szóba került az a hír, hogy Tisza Istvánt is meg fogja hallgatni a király. Amikor a képviselők ez ellen kikelték, Kossuth Ferenc védelmébe vette Tiszát és kijelentette, hogy a lefolyt három esztendő alatt mindig a leglojalisabban viselkedett.

— Bár követte volna valamennyi hatvanhetes az ő példáját, — szóltak közbe, — s vonultak volna valamennyien félre.

— Nagyon szükséges volt három év előtt, hogy a hatvanhetesekkel szövetkezve vegyük át a kormányt. A király akkor nagyon idegenkedett a függetlenségi párttól, s egyedül semmi esetre sem adta volna át a kormányt. Megmaradtak volna tehát a darabontok, már pedig a koalíciós kormány ez alatt a három év alatt nagyban elősegítette az ország fejlődését. A király véleménye a függetlenségi párttól is megváltozott, s a lefolyt három év alatt mindig a legnagyobb kegyességgel érintkezett velem.

— Mi fog most történni? — volt egy közbevetett kérdés.

— Arról még most nem lehet beszélni, — felelte Kossuth. — A legfontosabb feladat minden esetre a választási reform megalkotása maradt, amelyet most már nem lehet tovább halasztani. Én a magam részéről is kész vagyok, ha megbiztatnám vele, sürgősen egy olyan választási reformot elkészíteni, amely megfelel a párt elvének.

— Kitől jönne ez a megbiztatás? — kérdezték.

— Természetesen ő felségétől, — válaszolta Kossuth.

Ennek az utolsó kijelentésnek hatása alatt

felbomlott a nagy gyűri, de a képviselők ismét kisebb csoportokra oszolva, még sokáig együtt maradtak. Kossuth Ferenc is csak félkilenc órákor hagyta el a klubhelyiséget, a képviselők pedig, teljesen átérzve az elhangzott nyilatkozatok nagy jelentőségét, a közös vacsorán is lelkesen üneplék a párt vezérét.

Budapest, április 27.

Gróf Zichy Aladár Bécsben. Gróf Zichy Aladár király személye körüli miniszter eddigi tervek szerint holnap, szerdán délelben utazik Bécsbe, mikor is tárczája körébe vágó ügyekben tesz előterjesztést a királynak.

Wekerle az alkotmánypárton. A lapok egy része a miniszterelnöknek tegnap este az alkotmánypárton tartott beszédével foglalkozván, úgy tünteti fel, mintha a függetlenségi pártban kellemetlen benyomást keltett volna az, hogy a miniszterelnök annak értekezletén nem jelent meg. Illetékes helyről felhatalmazták a „Magyar Tudósítót” annak kijelentésére, hogy a miniszterelnök előzetes megállapodások értelmében nem jelent meg az egyes pártok értekezletén, míg az alkotmánypárt értekezletén mint annak tagja vett részt.

A horvát képviselők értekezlete. A Budapestben időző horvát képviselők tegnap este és folytatólag ma délelőtt értekezletet tartottak, melyen a kormány lemondása által keletkezett politikai helyzetet beszélték meg. Az értekezlet elhatározta, hogy a horvát-szerb koalíció végrehajló bizottságát legközelebb ülésre fogja összehívni, hogy a mai helyzetben szükségesnek vélt akciókat megállapítsa. A horvát képviselők a helyzetet sokkal súlyosabbnak vélik, sem mint az a lelépett miniszterek nyilatkozatai után itélve jelentkeznek.

Brassó az önálló bank mellett. Tegnap tartották a brassói választópolgárok rendez évi közgyűlésüket, melynek összehívása összefüggésben volt Sztéryny Józsefnek kilátásba helyezett odajövetelével. A választópolgárság egyhangú lelkesedéssel állást foglalt újból az önálló bank mellett és a következő távirattal üdvözölte Kossuth Ferencet:

A brassói választópolgárok mai nagygyűlése lelkesedéssel elhatározta, hogy az önálló magyar nemzeti bank felállítására iránti követeléshez tántoríthatatlanul ragaszkodik. Az osztrákok gyűlölködő, elbizakodott magatartásával szemben most már ezeréves alkotmányunk érvényesülésének kérdése a magyar álláspont győzelme, mely czél érdekében az egész nemzetnek egyesülnie kell. Nagyméltóságod ezt — az önálló nemzeti bank létesítése érdekében való egyesülés szükségét — ismételten hirdette, munkálta és a magyar nemzeti bank felállításáért rendíthetetlen kitartással küzdött, miért is meleg szeretettel üdvözöljük s további tántoríthatatlan küzdelmében ragaszkodó bizalommal követjük.

Miskolcra a borsodmegyei függ. és 48-as párt ma délután intéző-bizottsági ülést tartott, amelyen Kubik Béla képviselő ismertette a politikai helyzetet. A párt egyhangulag kimondotta, hogy ragaszkodik az önálló jegybank felállításához és ennek dokumentálásáért elhatározta, hogy Kossuth Ferenc pártelnökhöz a következő táviratot intézi: A Borsodmegyei függetlenségi és 48-as párt intézőbizottsága mai ülésében egyhangú lelkesedéssel és hűséges ragaszkodással üdvözli nagyméltóságodat a borsodmegyei alkalmából, hogy pártunk programjához híven az önálló jegybank felállításáért iránt tett ő felségének javaslatot és a helyzet bizonyodalmiból a pártelvek integritásának megővése mellett keres kibontakozást. Mi is az önálló jegybankot gazdasági és politikai függetlenségünk alapvető intézményének tekintjük és megvalósulásához annyival inkább ragaszkodunk, mert többségi akaratot képezvén, meghiusulása a nemzetnek az alkotmányban való hitét és bizalmát ingatná meg.

KÜLFÖLD.

Bulgária függetlensége. Ausztria-Magyarország és Olaszország már notifikálták a bolgár kormánynak Bulgária függetlenségének elismerését. Németország délután teszi meg az erre vonatkozó lépést. A határterületre két nap óta tömegesen érkeznek török szökevények, többnyire katonák. A kormány elrendelte, hogy szabadon engedjék őket áthaladni, de vigyázzanak rá, nehogy esetleg agitációt fejtsenek ki.

Bienert a helyzetről.

— Az osztrák képviselőház ülése. —

Budapest, április 27.

Több heti szünet után ma újra összeült az osztrák képviselőház. Már a kora reggeli órákban számos képviselő érkezett a parlamenti épületbe s ez előtt majdnem az összes pártok már megkezdtek tanácskozásukat. A kölesönös üdvözlés után a képviselők rátértek a politikai helyzet tárgyalására s általánosan nagy érdeklődéssel várták Bienert miniszterelnöknek nyilatkozatait. A miniszterelnököt és Haertl belügyminisztert a terembe lépésükkor a német radikálisok tartós abczug és pfuj-kiáltásokkal fogadták.

Az elnök meleg szavakkal emlékezik meg Kafan elhunyt képviselőről, majd fölolvasta a belügyminiszter átíratát, mely szerint a bécsi utcai csoportosulás alkalmával két szociáldemokrata képviselőt letartóztattak. Pernerstorfer az elnökkel szemben, aki az ügyet a mentelmi bizottsághoz kérdi áttenni, azt indítványozta, hogy az alkotmánybizottsághoz tegyék át. A ház az elnök javaslatát fogadta el.

Ezután az elnök megadja a szót a miniszterelnöknek. (Lisy képviselő: Abozug Bienert!)

A miniszterelnök beszéde.

Báró Bienert miniszterelnök: A boszniai kérdés el van intézve. (Helyeslés.) Délkeleti szomszédainkhoz való viszonyunk tisztázódott. A bizonytalanságok megszűntek. A békében való bizalom visszatért. A szerencsés megoldást elsősorban magasztos uralkodónk bölcsességének és békeszeretetének köszönhetjük (Élénk helyeslés.), aki a legnagyobb tiszteletben részese az uralkodók tanácsában, ez alkalommal is a béke hatalmas szírtjének bizonyult. Az uralkodó a türelem és a mérséklet legszélsőbb határáig ment el, hogy világrészünk számára megőrizze a békét. Ezért az 1908. október 7-én kezdődött emlékeztető korszak dicső lapját képezi uralkodónk pályafutásának és ismét a legnagyobb hála van kötelezve ő feléje iránt hű népei. (Élénk helyeslés.)

A Balkán-politika.

Lehetséges volt, hogy az egyenes úton, a jog útján haladjunk. Ily politikát természetesen csak oly állam követhetett, amely elég erős volt arra, hogy igazságos ügyet minden körülmények között keresztül vigyen. Erőnk tudata saját katonai hatalmunkon és szövetségeseink szilárdságára vetett hitünkön nyugodott. (Élénk helyeslés és taps.) Mindenekelőtt a német birodalom törhetlen hűséggel állott oldalunk mellett. (Élénk helyeslés és taps. Közbekiáltások a cseh radikálisoknál.) A német birodalommal való szövetség kiválóan hangzatos hangszernek bizonyult az európai koncertben. Sőt, ha e békés szövetség immár közel 30 éves történetére tekintünk vissza, egész józanon megállapíthatjuk, hogy távol maradván hatalmának mindennemű visszaélészerű felhasználásától, a béke leghathatósabb garanciáját képezte. A török birodalom ez idő szerint ismét komoly politikai események színtere. Eddig sem állampolgáraink érdekét, sem a monarchia szerződéses jogait semmiféleképpen nem sértették meg. Ezért monarchiánknak semmi oka sincs a barátságos szomszédos állam belső eseményeibe beavatkozni. Befolyásolás különben távol esik tőlünk. Mindenkör az volt a kívánságunk, hogy az ottomán birodalom erős, önálló állam legyen. Ma, amidőn az annexió miatt keletkezett félreértések el vannak intézve és a régi hagyományos, barátságos viszony ismét helyreállt, Ausztra összes politikai körök találkoznak abban a törekvésben, hogy Törökország megújodását és megerősödését teljes erejükkel előmozdítsák. (Fresl képviselő: A boszniaiak nincsenek megelégedve az annexióval! Steiner képviselő: Örülnek, hogy hozzánk kerültek! Közbekiáltások.) Szerbiának csak a lehetőség kell akarnia és tapasztalni fogja, mily megbízható barátot és előzeny szomszédot bir bennünk. (Közbekiáltások Nevezts képviselő: De kereskedelmi szerződéseket is!) Éppen a kereskedelmi szerződésekről kívánok be-

szélni. A Szerbiával való kereskedelmi viszony megújítását előző tárgyalások folyamatban vannak és dacára a mutatkozó nagy nehézségeknek, remélem, hogy végül mindkét félt kielégítő eredményre fognak vezetni. A habsburgi monarchia nem törekszik területszerzésre. Ugy, amint vagyunk, 50 millió lakossal, fennállhatunk továbbra is. A monarchia az összes balkáni államokkal barátságban és békében kíván élni. Mert csak így maradhat meg világtörténelmi küldetésének magaslatán.

A miniszterelnök azután megelégedéssel konstataálja a Romániával való szerződés megkötését és kiemeli, hogy a legutóbbi mozgalmas korszakból azt a tanulságot kell levonnunk, hogy csak egy teljesen felfegyverzett, a kor színvonalán álló hadsereg lehet a tényleges biztosítéka a béke fenntartásának (Helyeslés.), amiért a hadsereg felfegyverzésére fordított minden áldozat produktív kiadás. (Helyeslés. Ellentmondások a cseh radikálisoknál és a szocialistáknál.) Kiemeli az állami előirányzat elintézésének szükségességét, mire a házszabályok reformjának sürgősségére mutat rá. A nyelvi ellentétek tompítása nép- és birodalmi szükséglet. A nyugodt belpolitikai fejlődés parancsolóan követeli az ide tartozó vitás kérdések megtárgyalását. Behatóan appellál Csehország mindkét néptörszéhez hallgassa meg a békére intő szavakat, tartsa szem előtt a megégyezésből mindkét félre származó előnyöket és gondolja meg, mi lehetne ez a két nép, ha a külső zavarok elintézéséhez a belső béke csatlakoznék. (Élénk helyeslés.)

A bank-kérdés.

Bienert: Kötelezettnek érzem magamat továbbá megemlékezni azokról a tárgyalásokról, amelyek a múlt héten a magy. kir. kormány és mi folytattunk a bankkérdésről. A tárgyalások folyamán kizárólag tárgyi szempontoktól vezéreltük magunkat. Minden előítélet, minden tendenzia távol állott elhatározásainktól. Készek voltunk kölcsönösen kielégítő megoldást keresni. E törekvésünk azonban természetesen határt kellett, hogy találjon ott, ahol annak veszélye forgott fenn, hogy Ausztria érdekei oszlokkéntetnek.

A miniszterelnök a továbbiakban kifejti, hogy a tárgyalások eddig, sajnos, nem vezettek pozitív eredményre. Majd így folytatta: Igen t. uraim! Nagy föladatak várnak reánk, amelyek nagy nehézségekkel járnak és oly problémákat érintenek, amelyeknek megoldásán már előző politikai generációk hasztalanul fáradoztak.

A monarchia jövője.

De nem szabad megengednünk, hogy a múlt emlékei és csalódásai erőt vegyenek rajtunk. Még rövid idővel ezelőtt is sehol sem volt az önkiesnylés iránti bajlam oly nagy, mint nálunk. Nagy, komoly válságnak kellett jönnie, hogy ezen örökös bajunkból kigyógyítsunk. Köszönettel visszautasítjuk azt a szerepet, hogy mások érdekében alkossunk államot. Láttuk, mily csekély súlyal bírnak belső bajaink akkor, ha az általános lét szava ohangzik. (Élénk helyeslés.) Láttuk kitűnő katonai szervezetünk munkáját, legnagyobb örömeinkre meggyőződhetünk arról, hogy a csendes, igénytelen, békés munkálkodás nem volt hiábavaló, megértük, hogy a lakosság, bár évtizedeken át elszokott a háború gondolatától, esodálatraméltó türelemmel vette magára a hadikészülődés súlyos terheit. (Nemetz képviselő: Ez nem áll!) Ez igenis áll és ezért hálát adhatunk Istennek. Az olyan állam, amely erkölcsi és technikai munkaképességének ily fényes bizonyosságát szolgáltatja, az létezősülttségét, életerejét, népeinek sajátos erőforrásaiból, világtörténelmi feladatainak parancsaiból metíti. Állam és önméret újból megerősödött. A régi, csunya pesszimizmus, amely mindenkör jókora impotenciát rejtett magában, eltűnt. A monarchia él és ez a nemzetközi válság felszabadító tapasztalata felemelő tanulsága. Beszédemet ezzel befejezem. (Élénk, hosszantartó helyeslés és taps. A minisztert számosan üdvözik.)

Következő ülés holnap lesz.

A szultán lemondott.

— Resad herceg az uralkodó. —

Budapest, április 27.

Abdul Hamid szultán ma délután lemondott trónjáról és helyébe Resad herceg lépett a trónra. A nagy eseményt százegy ügylövés jelezte és nyomban utána bevonult Stambulba az új szultán.

Az ifju-török vezérek egy részének törekvése, hogy a szultánt megnyirbált jogokkal meghagyja a trónján, nem sikerült. Az elkeseredés és a boszuvágy az április 13-iki kegyetlen vérengzésért sokkal nagyobb volt a szaloniki-i csapatok és azok tisztikara között, semhogy a vezetők csillapítása eredményre vezetett volna. Abdul Hamidnak el kellett tenni az események színteréről, mert különben a hadsereg elkeseredett elemei saját szakállukra nyultak volna erőszakhoz, aminek végzetes következményei lettek volna.

A komité vezéreinek egy része azon az állásponton volt, hogy Abdul Hamid, mint árnyuralkodó megmaradhat trónján, ami megkímélné az országot egy esetleges újabb megrázkódtatástól. Az óvatosabb komité tagok ugyanis számoltak azzal a lehetőséggel, hogy Abdul Hamid erőszakos trónfosztása a lakosság fanatikusabb részénél, amely a szultánban a mohamedán vallás fejét látja, nagyobb forrongást fog előidézni. Attól féltek, hogy most, amikor az országnak békés fejlődésre volna szüksége, újabb, a mostaninál sokkal véresebb eseményeket idézne elő Abdul Hamid detronizálása. A mérsékelt elemeknek ez a nézete azonban nem tudott tért hódítani és Abdul Hamidnak mennie kellett.

Harminczhárom évig volt uralkodója a török birodalomnak Abdul Hamid, mely hosszú idő valóságos rémuralom volt Törökországban. A leköszönt szultán egyike volt a legvérengzőbb uralkodóknak a török trónon. Az ózmánok birodalmában alig volt ember, akinek élete biztos lett volna Abdul Hamid boszuját elöl. Hadvezérek, mint Fuad basa, kik véres harcokban vitték győzelemre a szultán lobogóját, a legnyomorúságosabb száműzetésben kellett, hogy töltsék napjaikat, csak azért mert a szultán egyik-másik titkos rendőre, érdekből, valamely vádat emelt ellene. Ezekre megy azok száma, kiket a szultán igen kétséges gyanuokok alapján másvilágra küldött.

Az új szultán már el is foglalta trónját és V-ik Mohamed néven fog uralkodni. Akik ismerik, szelid, jó embernek írják le, ki alkalmas eszköz lesz az új-törökök kezében.

Abdul Hamid szultán detronizálásáról a következő jelentéseket kaptuk:

A szultán bűnös.

Egészen bizonyosnak látszik, hogy a szultánt lázítás miatt vád alá fogják helyezni és hogy jog és törvény szerint fognak róla itélni, hogy így a külföld és a seriátus hívei előtt a részrehabilitálás látszatát elhárítsák. A szultán ellen rendkívül sok bizonyító és terhelő anyag áll az új-törökök rendelkezésére. A szultán letartóztatása előtt meg akarják tisztítani a várost a reakciónáriusoktól. Az illetékes bír-

ság kinevezése s a köztársaság megválasztása sok nehézséget okoz.

A Yildiz-kioszk által kiküldött és odaérkezett táviratok föltétlen bizonyossággal megállapították a szultán birodalmát. Valószínűnek tartják, hogy már holnap reggel százegy ágyulövés fogja hirdetni, hogy Resad efendi a trónra lépett. Abdul Hamidot valószínűleg a Bosporuszon lévő ugynevezett Márcány-palotába fogják zárni, amely 1869-ben Eugénia francia császárnénak és Frigyes Vilmos akkori porosz trónörökösnek lakóhelyül szolgált.

A nemzetgyűlés határozata.

A nemzetgyűlés és a kormány még tegnap elhatározta a szultán detronizálását, mert az ifjú-török sereg magasrangú tisztjeinek nem sikerült az alacsonyabb rendű tiszteket és a katonaságot rábírni, hogy álljanak el követeleseitől. A szaloniki-i csapatokat a végsőkig elkeserítette a konstantinápolyi helyőrség ellenállása, amely váratlan volt s még nagyobb lett a fölháborodás a szultán ellen, mikor köz tudomásra jutottak azok a borzalmas kegyetlenségek, amelyekkel a bevonulás előtt az ifjú-török tiszteket a kaszárnyákban a szofták bujtoztatása következtében lemészárolták. A komité már-már abban állapodott meg, hogy nem fosztja meg trónjától Abdul Hamidot, hanem csak internálja valamely palotában és ennélfelől megtagadja szultánnak, de félt, hogy peroszakkal ölik meg, ha a nemzetgyűlés ezuttal nem teljesíti a katonaság legnagyobb részének kívánását és nem fosztja meg a trónját a szultánt.

Tegnap este Mahmud Sefket pasa a szultánhoz ment s tudatta vele, hogy detronizálása kikerülhetetlen. A szultán közömbösen fogadta a hírt.

A nemzetgyűlés tegnapi titkos ülésén fölolvasták azokat a bizonyítékokat is, amelyek kétségtelenül azt mutatják, hogy az április tizenharmadiki és tizennegyedik eseményeket a szultán nemcsak előre látta, hanem maga idézte elő, mire nagy többséggel elhatározták Abdul Hamid detronizálását és Resad effendinek szultánná való proklamálását. A fetva, amelyet a nemzetgyűlésen fölolvastak, így hangzik:

„Ha a kalifa polgárokat számú, ha jogtalanul tömegesen gyilkoltat le embereket, ha a nemzetiségek közt viszályt szít, ha megesküdt, hogy birodalmának nemzetiségeit organizálja, s bizonyos tiltott cselekményeket elűir, tehát esküszegővé válik; akkor a tartományokon áll, vajjon kijelentik-e, hogy trónjától megfosztandó és hogy neki engedelmeskedni nem fognak s ebben az esetben a nemzet bölcsői ítéljenek, hogy meg kell-e fosztani trónjától, vagy pedig önként kell lemondania.“

A fetva fölolvása után Saïd pasa, a szenátus elnöke, csak ennyit mondott:

— A nemzet bölcsői mi vagyunk és köztünk nincs véleményeltérés abban, hogy Abdul Hamid szultánt meg kell fosztani trónjától.

Frenetikus tetszés követte e szavakat és a nemzetgyűlés egyhangulag emelte határozattá az elnök javaslatát.

A szultán lemondott.

Ma délután fél három órakor 101 ágyulövés jelezte, hogy Abdul Hamid lemondott trónjáról.

Délután négy órakor ment az új szultán ágyudörgés közben hajón Szambulba. Mindenütt katonai tisztelegéssel üdvözölték és a csapatok, valamint a lakosság élénk ovációkban részesítette. Az egész helyőrség és az összes macedóniai csapatok, melyek nem teljesítettek őrségi szolgálatot, kivonultak és az új szultán

palotájától a portáig és a portától a hadügy-minisztériumig, hol Mahmud Sefket generalissimus a tibornoki karra várta a szultánt, sorfalat álltak, mögöttük pedig sűrű tömegben a lakosság foglalt állást, mely a csapatokkal együtt lelkes tapsal és üdvözléssel fogad minden ágyulövést. A rend példás volt. A trónváltozást a hadsereg, a hivatalnokok és az intelligencia többsége, az ifjú-törökök, valamint a keresztények nagy örömmel üdvözlik, ami írásban és szóban a legkülönbözőbb kifejezést nyert. Az általános örömről tanuskodnak a folytonos üdvözlések is. Az ó-törökök többsége azonban tartózkodóan viselkedik.

Abdul-Hamid arra kérte Mahmud Sefket pasát, hogy életének hátralevő részét a Yildizben tölthesse.

Az új szultán a Dolma-Bagdse palotában fogadta az első hódolatot, majd pedig gözbárkán hajózt Sztambulba, a keleti pálvaudvar közelében lévő Sirked kikötő helyre, honnan kétfogatú kocsin hajtatott oda. Abdul Hamid letételének előzményeiről és végrehajtásáról ellentmondó részletes hírek vannak forgalomban, melyek eddig ellenőrizhetetlenek. A nemzetgyűlés két képviselőből és két szenátorból álló küldöttséget választott, megbízván őket, hogy értesítsék Abdul Hamid szultánt letételéről. A küldöttség azonnal a Yildizbe ment és az első titkár által bejelentette megjelenésének célját, Abdul Hamid szultán a küldöttséget a Yildiz-kioszk Tsid-pavillonjában fogadta. Abdur Rahmin nevű fia nála volt. Essad pasa, durazzói képviselő, e szavakat intézte a szultánhoz: A nemzet téged egy fetva által megfosztott a trónról. Abdul Hamid leverten vette tudomásul a közlést és rezignáltan válaszolt: Ez a végzet ujjá. A szultán kifejezte életéért való aggodalmát, mire Essad-pasa azt mondta: Az ottmani nemzet nemes. Nem fog neked fájdalmat okozni. Életed a nemzet védelme alatt áll. Erre a szultán felelőlegesen és azt mondta, fivéremet 30 évig tartottam életben. Egyelőre megígérem, hogy kimélték az életemet, később azonban megváltoztatják a szándékot. Carasso szalonikii képviselő azt válaszolta: A nemzet védelmez téged. Abdul Hamid ezután azt kívánta, hogy Tseragan palotában lakhassék, hol annak idején Murad szultánt fogva tartották. Ebből a célból, mondá Abdul Hamid, gondoskodni kellene arról, hogy Sabah Eddin herceg elhagyja azt. A küldöttség erre azt felelte, hogy erre nincs felhatalmazása. Abdul Hamid panaszt tett amiatt, hogy kevés szolgálóját hagyták meg, ami őt nyugtalanítja. A küldöttség azzal válaszolt, hogy a szultánnak nem kell semmitől tartania.

A kormány lemondott.

A kormány lemondott, de a tegnapi nemzetgyűlés legfőképpen abból az okból nem fogadta el a lemondást, mert az új nagyvezér kinevezését és a többi miniszter megerősítését és megesküdtését nem akarják többé a mostani szultánnak átengedni, és előbb végleg rendezni akarják a trónkérdést. A szultán teljesen izolálva van, Intim környezete is, néhány hü követőjén kívül, az elfogottak, vagy a menekültek között van. A szultán most tulajdonképpen a macedón hadsereg foglya.

Achmed Riza — nagyvezér.

A nemzetgyűlés, mint ez idő szerint a legmagasabb birodalmi fórum, Achmed Rizát, a kamara elnökét bízta meg a kabinetalakítással. A kabinet a következőképp alakult meg: Hilmi basa belügy, Husszein Dshid képviselő közoktatásügy, Dshabid pénzügy, Rifat külügy, Vitalis (keresztény) tengerészetügy, Noradunkhion építésügy.

A Yildiz utolsó katonái.

A Yildiz utolsó katonái is megadták magukat s a szultán most egészen el van hagyva. A birodalom minden részéből táviratok érkeznek, amelyben a szultán letételét vagy önkéntes lemondását követelik. Tefik basa, aki elhagyta a Yildiz-kioszkot, tegnap meglátogatta báró Marschall német nagykövete, akinek azt mondta, hogy a Yildiz-kioszkban semmit sem tudnak az új-törökök szándékairól és a szultán sorsáról.

A megtorlás.

Szabah Eddin herceget az éjjel a Konstantinápoly mellett fekvő Pendikben, néhány hívét pedig Konstantinápolyból elfogták. A Jeni Gazetta szerint Zeki tábornagyot, az erzinciani 4. hadtest volt parancsnokát letartóztatták. Katonai és polgári méltóságokat folyton tartóztatnak le. A hadbírószék már működik. A nem kompromittált és a félrevezetett legénységet a harmadik hadtestkörlet területére viszik és csak tiszteket hivatalnokokat és polgári embereket, továbbá a hadseregből a legfőbb igazgatókat és azokat, akik ellentállást fejtettek ki vagy árulást követtek el, itélik rögtön el. Egyes vezéreket és kénmeket azonnal kivégeznek. A letartóztatások a vidéken is folynak. A hadügyminisztériumba kísértették át a császári fegyverhordozókat, köztük Tahir tábornokot, néhány császári parancsörtszert, köztük a meggyilkolt Fehmi basa fivérét, Halil ezredest s az irreguláris Yildiz-tüzoltóság főnökét, Achmed ezredest, néhány eunochot és adjutánt, köztük Tarikot, akiket elvonulás közben ugy a katonaság, mint a polgárság szidalmazott, bántalmazott és közülök többeket megsebesített. A katonai törvényszék folytonosan dolgozik s azok közül, akik elője kerülnek, csak kevesen fogják a napvilágot meglátni.

Tegnap száz embert a katonai zendülésben való részvétel miatt agyonlőttek. Egyes vezéreket és kénmeket azonnal kivégeznek.

Ma érkezett meg vasuton Szalonikibe a fogoly reakcionárius katonák és hodzsák első csapata, amely több száz emberből állott. A vasuton katonaság vette át a foglyokat, akik kettesével össze voltak kötözve. Oriási tömeg lepte el a vasutállomást és nézte a felvonulást. A foglyok között sok markáns és népszerű személyiség van.

Az árulók menekülése.

Az „Ikdam“ főszerkesztőjét, Ali Kemalt nem tartóztatták le, hanem megszökött. A szalonikii albán klub az összes albán egyesületekhez és újságokhoz intézett körlevelében közli, hogy Ismail Kemal albán pártvezér azért menekült Athénbe, hogy görög elvtársaival összeesküdjön. Tekintettel nyilvánvaló szándékára, hogy Albániában zavargásokat idézzon fel, az albánokat óva intik ennek az árulónak veszélyes üzemeltől.

Az elesettek temetése.

Tegnap 50 közlegény és 3 tiszt temetésén impozáns tüntetés volt a szultán ellen. A temetési menetben sok száz tiszt vett részt. A kis dombot, ahol a temetés történt, szabadsághomnak nevezték el. A papot, ki az imát mondta, a jelenlévők félbeszakították, mert a „császári hadsereg“ kifejezést használta. Ismételnie kellett ezt a passzust és ehelyett a „török hadsereg“ kifejezést kellett használnia. Euver bég őrnagy és egy másik tiszt mondták a bucsuztató beszédeket. A tisztek ezt kiáltották:

— Le a szultánnal! Pusztítsátok el a szultánt! Ma estig le kell tenni! Bár csak már megtörtént volna a trónfosztás!

Mahmud Sefket basa a mindkét részről szennvedett veszteségeket 300 emberre teszi.

Az ostromállapot.

A múlt éjjel még az eddiginél is szigorúbban kezelték az ostromállapotot, mert a csapatok razzáit tartották oly emberekre, akik szökni akartak. Sok helyen házkutatás volt; a kocsiban ülő embereket kiszállásra és igazolásra kényszerítették. A porta tegnap ki volt halva; egyetlen hivatalnok, egyetlen tisztviselő sem mutatkozott. Az új-törökök a reakcionáriusok újabb csínyjéitől félnek. Perában is megerősítették az őrséget és egy golyószóró ágyut

állítottak föl. Szaloniki-i katonák a palotához vezető vízvezetéket több helyen elvágták. Tegnap nyolczsáz rendőrt letartóztattak.

A kisázsiai vérengzés.

Alexandrettei konzuli táviratok ott a helyzetet nagyon kritikusan mondják. E hónap 16-ika óta az Aleppo felé vivő uton levő Krhan helységet fölggyújtották és az ott lakó örményeket lemészárolták. Antiochiában 528 örményt mészároltak le. Pajasz vidékét részben fölperzselték. Kurd és cserkeszbandák mészárlást rendeztek. Vargaszlik, Atlik, Saukse és Kesszabb helységeket, valamint az Alexandrette környékén levő falukat szintén fölggyújtották és az örmény lakosságot lemészárolták. Nagyszámu asszonyon és leányon erőszakot követtek el. Az Alexandrettétől tizenöt kilométernyire fekvő Dortiol falut, melynek 7000 lakosa van, kurdok és cserkeszek ostromolják és a lakosságot ki akarják éheztetni. A hatóságok tetlenül nézik az eseményeket. E hónap 20-án a Triomf nevű angol hadihajó a török parancsnokkal Dortiolba indult, hogy rábírja az erzinei mutaszarifet az ellenségeskedés megszüntetésére. Ez azonban nem teljesítette a felszólítást. Az angol, francia és olasz hadihajók parancsnokainak kényszerítése folytán tegnap török csapatszállító hajó indult Dortiolba, hogy ott az ostromlottakat föl szabadítsa. Beylanból cserkeszbandák feltűnését jelentik, amelyek a beylanivölgyben fekvő helységeket felégették és kifosztották. A legutóbbi napokban a Diana nevű angol cirkáló két ízben volt kénytelen öresapatot szállítani partra, hogy megvédelmezze a konzulátust és a lakosságot, amire az ottani katonai lakosságok nem képesek. Alexandrette és környékének egész lakossága templomokba, kolostorokba és konzulátusokra menekül. A nyomor nagy, bár az idegen hadihajók enyhítésére törekcsenek.

Egy kanonok a szerelemről.

Magyarországon nem sokan ösmerték Swinburne angol költőt, aki most halt meg a napokban. Angliában nagyon megbecsülték és körülbelül az volt ő az angoloknak, ami Carducci az olaszoknak. Nemzeti poéta, hivatalos költő, aki talán ifjú korában merész ujtó lehetett; bizonyos azonban, hogy soha sort nem irt, mely a jó erkölcsbe ütközik. Az angolok ezen a téren nem értik a tréfát. Aki ott bármilyen tekintetben vét a jó erkölcs ellen (a nyilvánosság előtt), nem hogy nemzeti költő, de még hordár sem lehet.

Mult vasárnap temették Swinburne-t; míg a temetési szertartás folyt, az alatt Canterbury katedrálisban Manson kanonok ur hatalmas egyházi beszédet mondott. Prédikációjának tárgyául Swinburne költészetét választotta. Igen kenetteljes hangon, de igen erős szavakban bírálta ezt a poézist. Gyalázatos, alávaló, hitvány volt ez a poézis Manson kanonok ur szerint. Hogy miért, azt körülbelül így okolta meg.

Ha a szerelemről érzéki hangon írnak, beszélnek vagy énekelnek, ez a mód csak elriasztja a jóérzésű embert a szerelemtől. De Swinburne lantja behízelgő, tisztességes volt és így belopta a szerelemt a legbecsületesebb ember szívébe is. Eppen ezért nem lehet eléggé elítélni az ilyen költészetet.

— Lehetséges — folytatta a kanonok — hogy Swinburne ur mint magánember tisztességes ember volt; én nem ösmertem és így föltételezem, hogy becsületes volt. De az írása, az piszkos, gyalázatos, hitvány, közönséges volt; olyan volt, hogy attól minden valamirevaló embernek undorral kell elfordulnia.

Nem szabad tulságosan megbotránkozni a kanonok ur gondolkodásmódján. Az angolok ebben a tekintetben elképzelhetetlenül maivak. A „jó erkölcsre fölggyelző bizottság“ legutolsó ülésén például a londoni püspök büszkén mutatott rá hogy tíz évi kemény munka után, Isten segédelmével, elértek azt, hogy London utcáit megtisztították a prostitucziótól.

— Csodálatos azonban — füzte hozzá esőndesebben — hogy most az átkos erkölestelenség fedél alatt húzódt meg. A rendőrkapitány azt mondja,

hogy a prostituczió csak alakot változtatott, de egyáltalában nem csökkent.

A püspök és társai mégis tovább fognak harcolni és ugye lehet, tíz év múlva, London akkori püspöke arról fog jelentést tenni, hogy már a fedél alatti prostitucziót is kiirtották — mire a rendőrkapitánynak megint lesz valamilyen kellemetlen megjegyzése.

Manson kanonok ur fölfogása tehát épenséggel nem lázító, ami az ő eljárásában példás, az az ő bátorsága. Volt bátorsága, hogy amikor a nemzet legnagyobb költőjét temetik, ugyanabban a pillanatban elmondja erről a költőről a maga vélekedését, amely épenséggel nem a köz vélekedése. És ezen senkiséb háborodott föl, természetesenek találta mindenki.

A história emlékezik.

Budapest, április 27.

Különös eset, hogy valamely tükör másfél száz esztendő múlva vetitse vissza egy megtörtént eset képét. Most mégis ez történik szemünk láttára. A tükör nagy Törökország, az eredeti história, melynek tükörmása játszódik le előttünk: a nagy francia forradalom. Ami a török forradalomban eddig történt, megdöbentő hü fotografiája a nagy revoluczió, melyből Európa nyugatján a modern államiság formái minden kulturával, egyéni és politikai szabadsággal egyetemben kisarjadtak. Európa keletén, Ázsia tőszomszédságában másfél évszázaddal megkészt az idők mutatója. Tudósabb és szakavatottabb toll, mint az enyém, azt hiszem pontról-pontra kimutathatná, hogy a mai Törökország az akkori Franciaországgal meanyire analog. A versaillesi udvar fényével, egy dús gazdag arisztokrácia dús vagyonságával szemben XVI. Lajos korában egy agyonsanyargatott, adókkal nyomorgatott ország állt, sok millió koldussal és joggalannal. Törökországban Versaillest pótolja a Yildiz; XVI. Lajos abszolút hatalmát az Abdul Hamid korlátlan zsarnoksága; fényes török urak mellett, akik megosztotnak az ország hatalmas latifundiokra osztott egész területén a török paraszt is éppen olyan szegény, kiszípolozott, reménytelenül koplaló, mint a régi francia jobbágy és a párisi sansculotte. Társadalomtudományok művelői számára rendkívül érdekességü azután az, hogy ugyanazok a szociális és kulturális föltételek, mint szülik meg másfél száz évvel később ugyanazokat az eredményeket, mintha csak egy ügyes kózikus ismételné meg ugyanolyan elemeket keverve egy porlepte annalesekből tanult régi kísérletet.

Konstantinápolyban éppen úgy, mint annak idején Párisban alkotmány követelésével, parlamentárosdi játékkal kezdődik meg a történelmi folyamat. Abdul Hamid éppen olyan gyáván meglapult a népakarat előtt, mint XVI. Lajos, ugyanugy játszotta a néparátot, a megjavult autokratát, hogy titkon intrikáljon az alkotmányosság ellen. A titkos intrika teljesen analog módon termi meg visszahatását: immár a török nép is bevette a Bastillet, Abdul Hamid fején ugyanugy ott van a jakobinus süveg. És a törökök volt szultánja most — a zajos versaillesi napok izzó pontján — remegve várja sorsát, nem telik-e be rajta teljesen XVI. Lajos végzete? Őt is gyanusítják, hogy szökni akar, ő is foglya már tulajdon népének, akit szuronyal és torpedóhajókkal őriznek. És ha nem is telik be rajta a végzet, ha nem kerül hóhérekre, ezt csak egy új determináns tényezőnek köszönheti, mely hiányzott Franciaországból: a mohamedán fanatizmusnak: annak, hogy ő

nemesak szultánja, hanem papája is az ozmán világnak.

Az analógia idáig való kiépítése szép is, helyes is, igazuk van azoknak, akik megláták és kiczirkalmazták. Ezen a fokon tul azonban káros hiba volna továbbfüzni az analógiát. Káros hiba volna azt várni, hogy mozzlim köztársaság keljen föl a boszporuszi forradalmi ágyból, (ismét csak az új determináns miatt, mely már Törökországot megkülönbözteti az egykori Franciaországtól: a mohamedán világ eszárt akar, próféta zöld kaftánjába öltözött fejedelmet, aki méltó jogutódja a nagy prófétának). És káros hiba volna, ha valaki olyan széleskörűnek akarná megrajzolni a török események jelentőségét, hogy az a francia forradalommal vetekedjék világhistóriai jelentőségben. Az analógia nem mehet ilyen messzire. A francia forradalom első volt a maga nemében: a politikai szabadságok első szárnyasapása, mely a szabadságmozgalmak olyan egymásba kapcsolódó láncolatát indította meg, hogy a láncszemek egészen a mai napig sorozódtak. A francia forradalomnak ennek megfelelően új filozófiája, új frazeológiája volt, minden más addigi filozófiától és jelszótól különböző. A török forradalomnak mindebből semmije sincsen; mindössze annyi történt ezuttal, hogy egy ország, amelyik ezideig mohamedán fatalizmusha fagyott, dermedt álmát aludta, fölébredt, megmozdult s egy új láncszemmel belekapcsolódott abba a szociális folyamatba, amit éppen nagy elődje indított meg: a francia revoluczió. A véletlen furcsa játéka, hogy ez az utolsó láncszem külső történelmében is teljes hasonlója az elsőnek, de nem szabad elfelejteni, hogy a történelem nem ismétli meg magát. Legfeljebb azzal mulat, hogy késő visszatükrözésében mutatja halvány másolatát annak, ami tegnap történt. Kis költői lendülettel úgy lehetne ezt mondani, hogy a história — emlékezik.

Ben.

TÁVIRATOK.

A szkupstina összehívása.

Belgrád, április 27. (Saját tudósítónktól.) A minisztertanács határozata értelmében a szkupstinát a király ukázzal fogja összehívni május elsejére. A pártok tegnap ülést tartottak s elhatározták, hogy a koalíciós kabinet maradjon továbbra is helyén, míg a legközelebbi ülészakban bizonyos törvények nem módosíttatnak. Az utóbbi napokban újabb tanácskozások voltak gróf Forgách osztrák-magyar követ és Milovanovic külügyminiszter között a kereskedelmi szerződés megkötése céljából. Mivel azonban az óradikálisok még mindig erősen agítanak a kereskedelmi szerződés ellen, nagyon valószínű, hogy az újabb tárgyalások sem fognak eredményre vezetni.

Hosszabb izgatott vita után a szkupstina 69 szóval 30 ellenében első olvasásban elfogadta Corbie óradikális és társai törvényjavaslatát, amely szerint a belgrádi új házak 10 éves adómentességére vonatkozó adókedvezmény megszünt. A szkupstina ezután azt a javaslatot tárgyalta, amely szerint a kerületi és községi választások időpontja nem a folyó év nyarán, hanem a jövő év február havába tüzessék ki. Ennek a javaslatnak az a célja, hogy a pártpolitikai ellentétek kiélesedését meggátolják, továbbá, hogy a kormányának alkalma legyen az őszig elkészíteni a köz igazgatási törvényjavaslatokkal. A községi választási törvény módosítására vonatkozó javaslatot elfogadták, ugyszintén a szerb-norvég kereskedelmi d. l. arációt is.

UJDONSÁGOK.

Válság.

Azt hiszem, nincs nagyobb mulatság a világon, mint akut politikai válságok idején figyelni az embereket.

Nem, rosszul mondtam. Az embereket figyelni mindig mulatság. Külön nagy mulatság azonban akkor látni őket, amikor nem tudják, hogy hová legyenek.

A politikában tudniillik, mindig mindenki akar valamit. És az akar a legszemérmelenebbül, aki úgy tesz, mintha semmit sem akarna. Mikor aztán egy politikai regime elhelyezkedik, egyszerre itt is, ott is nyugvás támad és kezdődik az akarások effektuálása.

En már láttam érdekes arcú hölgyeket járnai miniszteri tárczával a hóruk alatt, bent a törvényhozás piros bársonyos csarnokajában. Láttam őket bizalmas sugdosásban egy-egy intímebb sarokban informálni igen nagy urakat.

... Csakis informálni. Mert a többi aztán az illető nagy urak dolga volt...

És milyen pompás tájékozódással tanulnak bele a magas politikának ezek a nemtői az ügyek vitelébe! Nincs minisztérium, amelynek belső ügykezelését, a referensek sorrendjét, az ügyosztályokat és a csoportvezetőket, sőt a segédhivatalok személyzetét is nem ismernek. És abban a bizonyos nagy fekete bőrtárczában minden úgy a legpedánsabb rendben, egész aktaszerűséggel kezelik.

Nem mondom, hogy nem háborgott néha az érzés ezeknek a szép hölgyeknek a látására, meg az illető nagyon nagy urakra. Különösen hogyha egy-egy jól beinformált üzletember effektuálásáról is beszélt a fáma. Vagy olyankor, ha napokszámra láttam, szegény, igazságot kereső embereket ácsorogni a sóhajok folyosóján.

Méltóztatnak ugye tudni, hogy mi az a sóhajok folyosója? Abba a részbe vezettedik a nagyságok képviselő urak és a többi más nagymenű azokat a kényelmetlen audienctiázókat, akiket direkt elkergettetni nem akarnak, de találkozni se éppen szeretnének velük.

Ott aztán vagy ráununk a végnélküli várakozásra, vagy azt lehet mondani, hogy nem talált rájuk a nagyságos... (t. ez.) ur.

Egy-két rosszul szabott szalonkabát, vagy divatjamult kopottas asszonyi ruha mindig ácsorog azokon a folyosókon. És a gardájuk égő, nyugtalan szemekkel néz meg minden arra elmenőt. És milyen sokat mondó arczokból tekintenek ki azok a nyugtalan szemek...!

Szóval nem mindenkinek akad jóléki informálójára.

Ellemben az informálóknak se megy mindig jól a soruk. Különösen ilyenkor válság táján nem. Igen sok nagy befolyású képviselő ur van ez idő szerint is meglehetősen nagy karók között, mert hogy nem tudni, ki következik. Ki lesz holnap az, akinél informálni érdemes? És ki lesz holnap az, akitől függ, hogy lesz-e én magam is, vagy se. Színt vallani nem igen lehet, pedig kéne, mert most van az, amikor egyszerre súlyhoz jutnak a nullák és a nullákra szükségük van a számoknak, hogy valamit igazán kifejezzenek. Valami mennyiséget...

Igen ám! De melyik egyeshez álljon a nulla? Lehet, hogy balul fog hozzá és olyan mögé áll, amelyik holnap már se nem oszt, se nem szoroz...

Nagy ilyenkor a keveredés... Nagy mulatság ezt nézni...

NAPIREND. Naptár. Szerda, április 28.

— Róm. kath.: Vítál, Valéria. — Prot.: Valéria. — Görög-orsz.: Apr. 15. Kreszene. — Zsidó: Ijar 7. — A nap két reggel 4 óra 50 perczkor, nyugszik este 7 óra 5 perczkor; a hold két délelőtt 11 óra 43 perczkor, nyugszik éjjel 2 óra 25 perczkor.

A horvát miniszter fogad délután 4 órakor. A közoktatási államtitkár fogad déli 12 órakor. A Tavaszai Tárlat a Múzeumokban. Nyitva 9—6-ig. Belépődíj 1 korona. — Nemzetközi Női Kiállítás a Nemzeti Szalonban. Nyitva 9—5-ig. Belépődíj 1 korona. — Állandó kiállítás és Márk parodisztikus kiállítása

a Könyves Kálmán (Nagymező-u. 37—39.) Nyitva egész nap. — Az Új Művészeti Szalon (Keoskeméti-u. 3.) Nyitva egész nap. Belépődíj nincs. — A Nemzeti Múzeum ásványtára nyitva 9—2-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—6-ig. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A Földtani Múzeum zárva. — A Közlekedési Múzeum zárva. — A Szechenyi Múzeum zárva. — Az aquincumi múzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9—1-ig és 6—8-ig. — Az Erzsébet Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig és 3—4-ig. — A Ráth György Múzeum zárva. — A Nemzeti Múzeum könyvtára nyitva 9—4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 3—7-ig. — Az Egyetemi Könyvtár nyitva 9—12-ig és 3—8-ig. — A Fővárosi Könyvtár nyitva 9—2-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9—2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszerkiállítás nyitva 3—6-ig.

— Személyi hír. József főherceg vasárnap este automobilon Budapestre gyengélkedő anyjának, Klótilid főhercegnőnek látogatására Piumba érkezett. A főherceg hétfőn délelőtt automobilon Budapestre visszatért.

— Új miniszteri tanácsos. A király a kereskedelmiügyi magyar miniszter előterjesztésére dr. Lers Vilmos miniszteri tanácsosi címmel felruztott miniszteri osztálytanácsost a szaktudósaitól létszámába miniszteri tanácsossá nevezte ki.

— Augustza főhercegnő az új Szent János-kórházban. Augustza főhercegnő udvarhölgye, d'Orsay grófnő kíséretében ma délelőtt 11 órakor látogatást tett az új Szent János-kórház sebészeti osztályán. A főhercegnőt a kórház bejáratánál Ludvik Endre igazgató és Kuzmik Pál egyetemi tanár, főorvos fogadták. Az orvosi szobában özr. gróf Andrássy Tivadarné várta a főhercegnőt, aki orvosi köpenyt vett magára s a műtőterembe ment. Itt Kuzmik Pál főorvos bemutatja orvosársait Ofner Oszkár, Dax Albert, Zeman Dezső orvosokat, valamint az alorvosokat és segédorvosokat. Augustza főhercegnő ezután a sebészeti osztályon levő betegeken nagy ügyességgel és hozzáértéssel kötésekkel végzett és valamennyi beteggel váltott néhány szívélyes szót. A főhercegnő megtekintette az összes modern sebészeti berendezéseket, laboratóriumokat és különös érdeklődést tanúsított Kuzmik tanár által berendezett heliotheropia iránt. Augustza főhercegnő csaknem három óra hosszat időzött a kórházban, majd a jelenlétaktól szívélyes búcsút véve azzal a kijelentéssel, hogy a kórházat máskor is meglátogatja, kíséretével eltávozott.

— Kitüntetett jótékony urinó. A király a személye körüli miniszter előterjesztésére özvegy loyag Wechselmann Ignácné született Neuschloss Zsófia budapesti lakosnak, a közjótékonyaság terén évek hosszú során át kifejtett áldozatkész tevékenysége elismerésül, a II. osztályú Erzsébet-rendet adományozta.

— Kinevezések. A földmívelésügyi miniszter a magyarországi kincstári erdők kezelésének szolgálati ágazatánál Kaán Károly erdőtanácsosi címmel és jelleggel felruházott m. kir. főerdőmérnököt m. kir. erdőtanácsossá, az erdőfelügyelőségi szolgálati ágazatnál Dezsényi Jenő kir. alerdőfelügyelőt a VII. fizetési osztályba kir. erdőfelügyelőnek. Hámosi Mihály m. kir. ornithologiai gondnokot ezen állásában való megkagyása mellett a IX. fizetési osztályba, Ruda Krisztina, Böcker Anna és Lehoczky Lászlóné napidíjas írógépkészítőket ideiglenes minőségű fizetéstelen írógépkészítőkké nevezte ki. A kinevezéseket a hivatalos lap legközelebbi száma közli.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter. 1909. évi szeptember hónap elsejétől számítandó hatálybal, azv. Czigan Gyuláné, szül. Mohár Ilona erzsébetfalvi állami elemi iskolai tanítónő az újpesti, Vajda Erzsébet nagykovácsi állami elemi iskolai tanítónő az erzsébetfalvi, Weberné Városi Gizella szakálházi állami elemi iskolai tanítónő a nagrkovácsi állami elemi iskolához helyezte át, Rohonczi Katalin okleveles tanítónő pedig a szakálházi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé nevezte ki, továbbá Ladányi József tömörkényi állami elemi iskolai tanítót a mindszent-küllerületi állami elemi iskolához helyezte át, Havasi Emil okleveles tanítót pedig a tömörkényi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, Tóth Kelemen okleveles tanítót a kádimaartonosi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé nevezte ki; azután Holtzer Béla domasineci állami elemi iskolai tanítót a melinczei állami elemi népiskolához helyezte át, Holtzer Béláné, szül. Popovics Olga okleveles tanítónő pedig ugyanazon állami elemi népiskolához rendes tanítónővé nevezte ki, végül Schabek Eugénia okleveles kisdödönőnt a jászómindszent állami kisdödönődhoz, Badn Sarolta okleveles kisdödönőnt a nagyvársznyi állami elemi kisdödönődhoz és Dondon Mária okleveles kisdödönőnt a krasznai állami kisdödönődhoz kisdödönőnké nevezte ki.

— Kitüntetett osztálytanácsos. A király gróf Klebelsberg Kuno dr. miniszteri osztálytanácsosnak, kiváló és buzgó szolgálatai elismerésül, III. osztályú vaskorona-rendet díjmentesen adományozta.

— Új nemes. A király Leitschaft Károly ezredesnek, valamint törvényes utódainak a magyar nemességét „Harasztosi” előnévvel díjmentesen adományozta.

— Új főispáni titkár. A belügyminiszter dr. Kolossváry Dezső veszprémmegyei IV. aljegyzőt a belügyminisztériumhoz miniszteri segédfogalmazóvá nevezte ki és főispáni titkári minőségben szogálatára Veszprém vármegye főispánja mellé rendelt ki.

— A levegő meghódítása. Bécsben Legagneux aeroplánjával folytatta repülő-kísérleteit és hat méter magasságban zárt görbe vonalat írt le, 3 percz és 26 másodpercz alatt négy kilométer utat téve meg. A vasuti táviróvezeték jelenlevő tisztjei szerencsét kívántak Legagneuxnek az elért sikerhez. Vasárnap délután mutatja be találmányát Legagneux első ízben a nyilvánosságnak.

— Kitüntetés. A király Knan Antal uradalmi főszámvevőnek a mezőgazdaság terén szerzett érdemei elismerésül a koronás arany érdemkeresztet adományozta. — Frigyes Vilmos német trónörökös legutóbbi utazása alkalmából, amelyet Berlinből Magyarországon keresztül Bukarestbe tett meg, Galla I., a nemzetközi vasuti hálókocsi társaság felügyelőjének saját monogrammjával ellátott gyémánt mellített adományozott azon kiváló figyelemesség elismerésül, amelyet a hálókocsi társaság képviselőjében a trónörökös utazása alatt tanúsított.

— Török menekült Budapesten. Mióta odalent Törökországban az ujtörökök megkezdtek a reakció letörését, egyre sürűbben érkeznek hozzánk menekülő emberek. Lopva, áruházban szöknek a reakciózások és aki eléri a határt: boldog, mert a forró földü Konstantinápolyban akasztófa vár azokra, akiket a gölyő elkerült. Ma érdekes ember tartózkodott Budapesten néhány óráig: Tervik Mehemed bey, a török hajózás felügyelője. A Yildiz-kioszk ostroma alkalmával golyót kapott a balkarjába és ennek a kioperálása végett innen nyomban folytatta utját Bécs felé. Munkatársunk fölkereste a menekült a Központi szállóban, ahol néhány órát töltött s a bey elmondta, hogy csak nagynehézen tudott kijutni a török fővárosból. A Yildiz ostromát szabályos ostromnak mondja, az ágyu- és puskatűz olyan heves volt, mint egy nagyobb ütközetben. A török menekült egyelőre Bécsben marad.

— Nemzetközi orvosi kongresszus. A XVI. nemzetközi orvosi kongresszus végrehajtó-bizottsága a minap küldte szét a kongresszus második körlevélét. A kongresszus védője a király, aki képviselőjével József főherceget bízta meg. A körlevél egész füzet, amely az összes tudnivalókat tartalmazza. Az összes üléseken Baocelli (Róma), Bashford (London), Gruber (München), Laveran (Páris), Loeb (Berkeley), Kutner (Berlin) fog beszélni. A 21 szekció számára 408 referátumot és 781 előadást jelentettek be.

— A német katonai léghajó. Berlinből jelentik: A katonai léghajó délelőtt kilencz órakor 8—10 méter erős nyugati szél mellett a tegeli lögyakorlótéren 200 méter magasságban egy ideig a tér felett végzett mozdulatokat, majd egyenesen szél ellen Spandau felé vette utját, ahonnan negyed tíz órakor érkezett vissza és nyugodtan kikötött. A produkción, amelyen a léghajós-zászlóalj diszben kivonult, külföldi tisztok is résztvettek.

— Takarékpénztári igazgatók ünneplése. Megemlékeztünk arról, hogy a közgazdaság és a pénzügyek terén kifejtett sikeres tevékenységük elismerésül a király Földiák Vilmosnak, a Magyar Országos Központi Takarékpénztár pénzügyi igazgatójának a Ferenc József-rend tiszti keresztjét, ugyanezen takarékpénztár jelzőlog osztálya igazgatójának, Körösi Imrénnek pedig a III. oszt. vaskorona-rendet adományozta. Ez alkalmából a kitüntetettek az intézet tisztikara ovációban részesítette. A tisztikar, élen Hauszmann Ferenc pénztárfőnök és cégvezető az ünnepelethez üdvözlő beszédet intézett, amelyben méltatta érdemeiket, a melyek a királyi kitüntetést pénzügyi körökben osztatlanul rokonszenvéssé tették, amelyeket azonban mégis az intézet tisztviselői ismernek legközelebből és hivatják leginkább értékelni. A kitörő éljenzéssel fogadott üdvözlést Földiák Vilmos meleg szavakkal köszönte meg és igazgatótársa nevében is arra kérte az intézet tisztviselői karát, hogy azt a támogatást, amely az eddigi eredmények egyik főforrása volt, a jövőben is juttassa az igazgatóknak osztályrészeül.

— Névváltoztatás. A király megengedte, hogy Schopf Kálmán honvédőrnagy, Schopf Mihály magántisztviselő, Schopf Endre kereskedelmi és váltótörvényszéki bíró, Schopf László százados és Schopf Julianna családú nevüket, régi magyar nemességük épségben tartása mellett, „Csongrádi-Schopf”-ra változtassák.

— **A csári család utazása.** A csári család valószínűleg május közepén kél tengeri utra, a mely rövid megszakítással késő őszig fog tartani. Részletes rendelkezés még nem történt, de valószínű, hogy az utazás a Földközi-tengerre is ki fog terjedni. A császári család kíséretében csak kevesen lesznek; meglehet, hogy egy darabon Stolypin is elkíséri a csári családot.

— **Az alkotmánypárt vacsorája.** Az országgyűlési alkotmánypárt kedden este nyolcz óraker tartotta meg a Hungária-szálloda külön éttermében rendes heti pártvacsoráját, amelyen közel százötvenen vettek részt. Ott voltak: Széll Kálmán, a párt elnöke, gróf Andrássy Gyula, a párt vezére, Nagy Ferencz, a párt másodelnöke, gróf Thoroczkay Miklós és gróf Semsey László jegyzők, Szilassy Zoltán, a pártkör igazgatója, Darányi Ignác földművelésügyi miniszter, gróf Desseffy Aurél, a főrendiház elnöke, Bolgár Ferencz és Szerényi József államtitkárok, ögróf Pallavicini Ede, Ifj. Wekerle Sándor, Semsey Boldizsár, Sinycsei-Merse Félix, Czobor László, báró Révay Simon, Weisz Julián, Nyegre László, Pescha Miklós, László Mihály, Issekutz Győző, Koppony Traugot, Eitel Frigyes, Melzer Vilmos, Trauschenfels Emil, Rubinek Gyula, Wallon Dezső miniszteri osztálytanácsos, Jekelfalussy Zoltán, Szivák Imre, Mayer Károly, gróf Széchenyi Viktor, Moskovitz Géza és Iván, Ugron Zoltán, Justh György, Lits Gyula, Rohonczy Lőrincz, Heinrich Antal, Sztójanovics Iván, Siegescu József, Burdia Szilárd, gróf Vas Béla főispán, Patay András főispán, Fialka Károly főispán és a pártnak még számos főrendi, képviselő- és kültagja.

— **Vilma királynőről.** Hagából jelentik, hogy a királynő tegnap még rendes sétáját tette a kastély kertjében, de azt hiszik, hogy lebetegedése már legközelebb be fog következni. A helyőrségi katonák azt a parancsot kapták, hogy kivonulásuknál magukkal vigyék a parádés jelvényeket, hogy bárhol éri őket a királynő lebetegedésének híre, azonnal feltűzhessék a jelvényeket.

— **Egyetemi tanárok kinevezése.** A király a vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére dr. báró Korányi Sándort, a budapesti tudományegyetemen a belgyógyászati diagnostica és idegkörtan nyilvános rendes tanárát ugyanezen tudományegyetemen üresedésben levő egyik párhuzamos belgyógyászati tanszék rendes tanárává, dr. Imre Józsefet, a hőmezővásárhelyi szemkórház igazgató-főorvosát a király nevével viselő kolozsvári tudományegyetemen a szemészeti tanszék nyilvános rendes tanárává, dr. Kuzmik Pál budapesti tudományegyetemi címzetes rendkívüli tanárt és a székesfőváros Szent János kórházának sebészfőorvosát a budapesti tudományegyetemen a sebészeti műtétan nyilvános rendkívüli tanárává a szabályszerű illetményekkel kinevezte.

— **A szultán familiája.** A padisah uralkodásának napjai meg vannak számlálva, sőt az élete fölött is ott lebeg már a halál árnyéka. De azért most minden apróságot följegyeznek róla és szelvényben kolportálják is, különösen a rá nézve kellemetlen dolgokat. Francia lapok most közlik, hogy Abdul Hamid ösapja, aki 1225 körül lerakta a dinasztia alapkövét, egy turáni *rablóbandának volt a vezére.* Érdekes a trónöröklési rend és a házi politika. A török uralkodói házi törvények szerint mindig a legöregebb tagja az uralkodó-családnak örökli a trónt és nem a szultán legöregebb fia. Resad pasa azért követné Abdul Hamidot a trónon, mert korban rögtön utána következik: Abdul Hamid 66 éves, Resad pedig 64 éves. Köz tudomásu, hogy Abdul Hamid gyűlöli öcsesét. Ősi szokás ugyanis az uralkodói családban, hogy a mindenkori szultán igyekszik szép csendesen tönkretenni az utódját. Kilesik szerencsétlen szenvedélyt és aztán elhalmozák mindazzal, ami lassan pusztító méreggá lesz. Resad posának Abdul Hamid ritka erejű italokat és gyönyörű hölgyeket küldött ajándékba s azt mondják, hogy Resad fogatalkos intelligenciája azóta még inkább gyöngül.

— **Tíz éves találkozó.** Székely József felkéri osztálytársait, kik 1899-ben a budapesti Aranyosi-féle felsőkereskedelmi iskolában érettségiztek, közeljék vele Elemi Biztosítói Intézet Budapest, V., Bálvány-utca 10. szimén jelenlegi címüket, hogy a találkozás módzatai megállapíthatók legyenek. — Dr. Petykó Imre és Miskóczy Károly felkéri volt osztálytársait, akik az 1899. évi június havában a kőművesbányai m. kir. állami főreáliskolában érettségi vizsgálatot tettek, hogy lakhelyüket és állásukat dr. Petykó Imre besztoreczkányai ügyvéddel közölni sziveskedjenek folyó évi május hó 5-ig.

— **A pinczerek sztrájk előtt.** A kávések ipartársulatának tegnapi határozatára válaszul a pinczerek,

a konyhalegények és a kávéfőzők ma kimondták, hogy a meginduló harcban egymással teljes szolidaritást vállalnak. A harc most már megindult s legelőször is bojkott alá helyezték a Teréz-köruti Hébel-kávéházat.

— **A francziák félnek május elsejétől.** A Párisban megjelenő „Matin” arról értesíti olvasóit, hogy a francia kormány megint táviró-sztrájk-tól tart. A minisztertanács abból a célból, hogy május elsején beálló esetleges rendzavarás vagy táviróhivatalnok-sztrájk esetén a kormány számára biztosítsa a távirati összeköttetést, külön intézkedést tett. Utasított megfelelő számú drót-talan czirkulót, hogy Havra, St.-Nazaire, Gironde-torkolat, Port-Vendres kikötőiben készen álljanak, hogy érintkezésbe léhessenek Dieppe, Cherbourg, Brest, Lorient, Rochefort, Toulon és Páris állomásaival, valamint a különböző katonai állomásokkal biztosíthassa a távirati összeköttetést az összes nagyobb városok között.

— **Májusi előléptetések a hadseregben.** A hadseregben a májusi előléptetések nagyon kedvezőek, és különösen ügyelnek arra, hogy a különböző fegyvernemben az előléptetési viszonyok arányosak legyenek. A tábornokoknál és alezredekéknél a rendes keretben mozognak, az alezredekéknél mutatkozik leginkább a hadvezetőségnek az a törekvése, hogy az előléptetésekkel előforduló aránytalanságokat megszüntesse. Természetesen ezt nem lehet egyszerre, csak fokról-fokra megvalósítani. A vezérkarnál az előléptetési viszonyok nem változnak. A tisztikarban a századosi rangba 455 főhadnagy lép elő, 1044 hadnagy főhadnagy lesz és 446 zászlós elnyeri a tisztj rangot. Azok a hadnagyk, akik 1902. november 1-én nyertek hadnagyi rangot, most mind főhadnagyk lesznek.

— **A nizzai entrevue.** Viktor Lmánuel olasz király táviratban köszönte meg Fallières elnöknek azt a fogadást, amelyben a génuai herceget és az olasz flotta tisztjeit részesítette és szívesen vizionozta az elnök jókívánságait. — Nizzából még ezeket jelenti egy távirat: Az ebéden Fallières elnök felköszöntöt mondott a belga királynak, megköszönve, hogy jelenlétével tisztelte meg az ünnepeket és rámutatva, hogy a király jelenléte és mai hosszas tartózkodása a francia területen bizonyítéka a ragaszkodás oly értékes érzelmének. Az elnök poharát a király egészségére és Belgium virágzására üritette és kifejezte azt az óhaját, hogy a két ország között mindinkább szilárduljon meg a jó szomszédos viszony és az őszinte barátság. A zenekar a belga himnusz játszotta. Fallières elnök ezután a monakói hercegehez fordult és örömeinek adott kifejezést, hogy üdvözölheti a herceget, aki az állandó barátságos viszonyt a két ország között mindig szilárdabbá tenni törekedett. Az elnök méltatta a herceget, mint az oceanografia kiváló megalapítóját és poharát a herceg egészségére és nagyérdéku kutatásainak sikerére emelte. Lipót király válaszában megköszönte az elnöknek hozzá intézett szavait és úgy a minisztereknek, mint a hatóságoknak köszönetét fejezte ki a franciaországi utazása alkalmával tanúsított figyelemért. Poharát az elnök egészségére és Franciaország és Belgium között fennálló barátságos viszony megerősödésére emelte. A monakói herceg megköszönte az elnök szíves és elismerő szavait és Fallières egészségére és Franciaország dicsőségére üritette poharát.

— **Letartóztatott szélhámos.** A rendőrség ma délelőtt letartóztatta Huber Mihály 37 éves zenészt, aki azelőtt a Magyar Színház zenekarának volt tagja, most pedig foglalkozás nélkül állt. Huber ugyanis dr. Devecseri néven szélhámoskodott s mint ilyen a Vigszín az főtisztjárnak adta ki magát, sorra járta a nagyobb czégek és a Vigszínháztól nagyobb rendeléseket helyezve nekik kiltásba, valamennyit kisebb-nagyobb összeggel megpumpolta. Ilyen módon Hűvös Marcell fakereskedőtől 44 koronát, Szécsi Lipót görzmosóda tulajdonostól 20 koronát, Buchmüller Ágoston vízvezeték szerelőtől 30 koronát eszt ki, de több feljelentés van ellene, hogy mint detektív is működött és becsapott hiszékeny embereket.

— **Kiltított álhirlapíró.** Egy Kepes Tibor nevű agrén, miután több vidéki városban operált, végül Szabadkára helyezte át működési helyét. Szabadkán „Menyő” czímen élezlapot alapított és abban folytatta manővereit. A hatóságok végre megunták az álhirlapíró üzemeltetést és kiltították a városból. Ma érkezett le a belügyminiszter döntése, amely Kepesnek tíz évre való kiltítását jóváhagyta.

— **Egy haramia garázdálkodása.** Fejérvármegyével együtt négy vármegye csendőrsége, körülbelül kétszáz ember van mozgósítva egy veszedelmes gonosztevő, többszörös rablójalkos közrekerítésére, akj több, mint egy hónap óta tartja rettegésben a Bakony-vidék lakóit. A hajsza már megindult és a valószínűleg Fejér vármegye déli részén rejtőzködő bandita körül mind szűkebb lesz az a vasgyűrű, melyet a Budapest, Komárom, Székesfehérvár és Veszprémből elindult csendőrök alkotnak. A veszedelmes gonosztevő közrekerítésében résztvesznek a Dunántul városainak rendőrségei is. Nagypál Antal huszonhat éves, zentai illetőségű ember a keresett gonosztevő, aki különböző büncselekményekért már több ízben volt büntetve. Nagypál Antal a múlt év októberében Komáromban betörést követett el, de tettenérték és menekülnie kellett. Menekülés közben egy tüzerzászlós utját állta. Nagypál Antal revolvert rántott elő és a tüzerzászlóst hasba lötte. A támadt zürzavarban sikerült megugrania. Ez év február 9-én Vácson a piacon egy rendőr felismerte és letartóztatta a veszedelmes embert. Február 14-én, amikor Vácraól megvasalva Komáromba akarták szállítani, Nagypál Antal utközben leugrott a robogó vonatról és daczára, hogy fején súlyosabb sérülést szenvedett, a fejérmegyei Szár községbe vándorogott, ahol egy vasuti őrház kútjánál vérző fejét megmosta és bekötözte. Innen a tarjáni erdőbe ment és Tolna község határában egy doronggal fel-fegyverkezve a kocsin vásárra igyekvő mesterembereket támadta meg és rabolta ki. Az így szerzett pénzből revolvert vásárolt és Tatabánya község határában két egymást követő szombat este négy bányamunkást rabolt ki és tőlük 400 koronánál több pénzt vett el halálos fenyegetésekkel. Folyó hó 21-én Vértessomlyó község határában meggyilkolta és kirabolta Ziperer Jakab kereskedőt, aki vásárra igyekezett. A bandita félelmet nem ismerő bátorsággal követi el gaztetteit. A hatóságok azt remélik, hogy folyó hó 27-ére már kézre tudják keríteni a gonosztevőt, mert ekkorra a kör össze fog érni és ebből menekülni a lehetetlenséggel határos. A nyomozó hatóságok a következő körözvényt tették közzé: Nagypál Antal betöréses lopásokkal, zsarolással, emberölés kísérletével és súlyos testi sértésekkel, továbbá rablásokkal és rablójalkossággal van gyanúsítva. Fegyűhviselt gonosztevő, kinek személyleírása a következő: zentai születésű, 160 cm. magas, széles vállu, erős testalkatu, kerek arcu, egészséges arcszínü, barnahaju, alacsony homloku, rendes orru és száju, bajusza barna, középnagyságu, arca valószínűleg borotvált, álla gömbölyü. Bal szeme felett homlokán csekély forradás, bal karján tetoválás és bal hüvelykujján szintén forradás látható. Munkásruhát visel, hamis neveket használ. Egy kihallgatás alkalmával magát Halász Sándornak és medgyesi születésűnek vallotta. Minthogy legutóbbi szökése alkalmával a vonatról fejjel ugrott le, fején valószínűleg szintén sebhely látható. A Bakonynyal összefüggő tatabányai erdőségekben tartózkodhatik. Állandóan fegyvert visel, jó lövő és jgen elszánt egyén, miért is elfogatása nagy elővigyázatot igényel.

— **A tartalékosok hazatérése.** A Boszniába és Hercegovinába behívott tartalékosok a következő rendben fognak hazatérni: a 37-ik gyalogezred tartalékosai Mosztárból Nagyváradra április 28-án reggel 5 óra 13 perczkor érkeznek, a 76-ik gyalogezredbeliek Trebinjéből Sopronba április 28-án este 7 óra 38 perczkor; a 64-ik gyalogezredbeliek Trebinjéből Szászvárosba április 29-én délelőtt 9 óra 10 perczkor; a 38-ik gyalogezredbeliek Bilekből Kecskemétre április 28-án délután 12 óra 5 perczkor; a 44-ik gyalogezredbeliek Bilekből Kaposvárra április 28-án délután 5 óra 35 perczkor; a 29-ik gyalogezredbeliek Nevezinjéből Nagybecskerekre április 28-án délelőtt 11 óraker; a 72-ik gyalogezredbeliek Crkvičéből Pozsonyba április 29-én este 8 óra 2 perczkor; a 6-ik gyalogezredbeliek Bilekből Újvidékre április 29-én éjjel 12 óra 14 perczkor; a 69-ik gyalogezredbeliek Bilekből Székesfehérvárra április 29-én délután egy óra 40 perczkor. — Ma érkezett Kassára Boszniából a 34-es gyalogezred 400 legénye tisztjeikkel. Az érkező katonákat a pályaudvaron az ezred tisztikara, a város és megye képviselői, a hadtestparancsnok és nagyszámú közönség fogadták és nagy ovációkban részesítették őket.

— **A szabadkai titokzatos gyilkosság.** Haverda Boldizsárné titokzatos meggyilkolása óta már eltelt egy hét és a nyomozást végző szabadkai és budapesti rendőri közegek még ma sem tudták fellebbenteni a titkot rejtő fátyolt, jóllehet ebben a nagyközönség is készséggel siet a rendőrség támogatására. Napról-napra halomszámra érkeznek a névtelen levelek és egyéb följelentések, amelyek a nyomozó közegek figyelmét az egyik vagy másik irányba akarják terelni. Egy ilyen följelentés alapján a budapesti rendőrség vizsgálatot tartott a „Párisi áruház”-ban, ahonnan a gyilkosok állítólag beszerezték a Browning-revolvert. Neubauer Margit, az áruház egyik elárúatója azt vallja, hogy április 15-én járt az üzletben egy hölgy, akiben a személyleírások után Haverda Mariskát véli felismerni és aki egy Browning-revolvert vásárolt náluk. A rendőri közegek most felmutattak Haverda Mariskának egy 4—5 évvel ezelőttről való fényképét, amelyre az elárúató-hölgy kijelentette, hogy az rendkívül hasonlít a revolvert vásárló hölgyhöz. Ebből a körülményből azt következtetik, hogy Haverda Mariska maga vásárolta a revolvert, melylyel Haverdáné életét gyilkos kezek kioltották. Egyéb tanuvallomások viszont azt is igazolják, hogy Jánossy Aladár az utóbbi időben feltűnően érdeklődött a Browning-revolverek iránt. A szabadkai rendőrség ma is folytatta a tanuk kihallgatását és meg van győződve arról, hogy pár nap múlva biztos adatok birtokába fog jutni. Erősen nyomoz a fővárosi rendőrség is, de mindkét hatóság nagy titokban tartja a nyomozás eredményét.

— **Firenzei tragédia.** Igazi olasz történet, tele örülettel, szenvedéllyel és megrendítő tragikummal, amilyen a forróvérűek hazájában oly gyakran fordul elő. Firenzében egy Laschi nevű fiatalember, aki benső barátja volt a fiatal Defornari márkinak, halálosan beleszeretett barátjának az anyjába, a már 50 esztendő, de még mindig nagyon szép Defornari Katalin özvegy márkinéba. A márkiné erősen visszautasította az ifju szerelmi ajánlatait, mire az elkeseredésében véres tette határozta el magát. A márkiné háza előtt megvárta, amíg az egyik barátja kíséretében kijött az utcára és itt megszólította:

— Meghallgatlak végre, akarom tudni?

— Hagyjon békében, tácskó! — felelt az asszony nevetve.

Erre a fiatalember előrántotta revolverét és közvetlen közről lelötte a márkinét, azután főbe lötte magát. A merénylő azonnal meghalt, a szerencsétlen asszonyt pedig fölvitték a lakására, ahol elhaló hangon azt kívánta, hogy hívják haza a fiát. A fiu, amikor megtudta, hogy mi történt, hazarohant és anyja csak ennyit tudott neki mondani elhaló hangon:

— Látod, ezt tette velem a barátod!

Ezzel lehunyta szemét és kiszenvedett.

— **Hamisított városi pénzutalványok.** Marosvásárhelyt a városi pénztárnál évek óta hamisított utalványokkal csalásokat követték el. Meghamisították a polgármester nevét, pecsétjét, az indexet és a számfeltekintőket. Az ismeretlen tettes a múlt hónapban 1700 koronát vett fel hamis utalvány és nyugta alapján. Vargha főkapitány hetek óta nyomoz és megállapította, hogy az utalványokat gépirással a városi házban eszközlik a végül kiderítette, hogy a tettes Cseh Elek városi írnok. A rendőrség több tettestárs után nyomoz, miután valószínű, hogy a csalást többen követték el. Cseh letartóztatása előtt jött haza Boszniából, ahol mint tartalékos szolgált. Most huszétkor tartotta eljegyzését, három év óta áll a városi szolgálatban, 23 éves. A hamisított utalványokkal és nyugtákkal felvett összeg körülbelül 9000 korona, de az összeg megállapítására a nyomozás még folyik. A legutóbbi 1700 koronát Timár Albert névhamisításával követte el.

— **Tüzek.** Az éjszaka Schön Miksa Mátyas-tér I. számú porcellánkereskedése kigyulladt, de mielőtt nagyobb veszedelem támadhatott volna, a VIII. kerületi tűzörség eloltotta. — Tűz volt ma délelőtt a Károly-körút 8. számú ház pincéjében is. Egy olajos kanna gyulladt ki, de a tüzet a házbéliek eloltották.

— **Életunt zeneszerző.** Tegnap este a Szilágyi Dezső-téren a hajósok egy gyanúsán viselkedő öreg urat vettek észre. Törrel a kezében a part szélére rohant s abban a pillanatban fogták le, amikor a mellébe akart szurni és a Dunába ugítani. Bevitték a főkapitányságra, ahol kiderült, hogy Szabó Xavér Ferenc nyugalmazott zeneakadémiai tanár, a kitűnő nevű zeneszerző az életunt. Elmondotta, hogy régóta foglalkozik már öngyilkossági gondolatokkal, mert az utóbbi időben nem tud érvényesülni. A 65 éves öreg ur idegbeteg is. A rendőrség átadta hozzátartozóinak.

— **A mátészalkai gyilkosság.** Közöltük, hogy Mátészalkán Bordás kéményseprőt meggyilkolták. A kéményseprő halálos ágyán haragosát, Sovány aljárásbíró nevezte meg gyilkosának. Mint most Mátészalkáról jelentik, tegnap ott Morvai bíró elnöklésével kiszállt a törvényszék, hogy mindazokat kihallgassa, akik tudnak az esetről. Mindinkább nyilvánvaló lesz, hogy egy harmadik személy, felhasználva a bíró és kéményseprő közt defolyt incidens, a kéményseprőt megölte. A törvényszék megidézte a gyilkossággal vádolt Sovány bíró is, ki állandóan ártatlanságát hangoztatja. A tanuk vallomása Sovány bíróról illetőleg nagyon ellentmondó.

— **Agyonlőtt birtokos.** Tógyerén Sirbu Nikola gazdag birtokost az utcán ismeretlen tettes agyonlőtte.

— **Üzleti tolvajok.** A rendőrségre több följelentés érkezett, amelyek szerint egy szervezett tolvajbanda rendszeresen bejár a boltokba és vásárlás közben lop. Ma elfogták a tolvajokat, Jancsi András cigányt, a feleségét, született Balázs Mária és az öcsését, Jancsi Mihályt. A detektív előzőről az asszonyra bukkant rá a Madách-utczában, ahol a hetedik számú házban lakik az egész banda. Jancsiné nekiesett a detektívnek, megpofozta, összekarmolta s végül rendőröket kellett hívni, hogy megfékezzék. A lakáson egész raktárát találták a lopott holminak. Nyolcz nagy ládában volt ott fölhalmozva mindenféle szövet, selyem, kőtés és másféle ruhanemű. Találtak nagyobb összeg készpénzt is. A lopott holmit a főkapitányságra vitték, ahol Keresztessy Gyula rendőrfogalmazónál megtekinthetik a kárvallott kereskedők.

— **A szülésznő büne.** Kládova aradmegyei faluban sötét büne jöttek rá legutóbb. Hirtelen meghalt egy Moldován Györgyné nevű asszony s az orvosok hamarosan megállapították, hogy tiltott operációt végeztek rajta, az ölte meg. A vizsgálatot megindították a szülésznő ellen, akit mások is följelentettek bünes manipulációk miatt.

— **Házasság.** Báró Gerliczy Félix, berni követségi attasé tegnap tartotta eljegyzését Párisban Szibély román hercegnővel. A válegény unokája báró Kolozsvári esküvőjét báró Feilitzsch Marie-Olgával, báró Feilitzsch Artur és neje, született kézdívasárhelyi Benkó Gizella leányával.

Tóvisi dr. báró Bálint Károly nagybirtokos, tartalékos huszárhadnagy, báró Bálint József és neje szül. unokai gróf Reldi Georgine fia április 28-án tartja Kolozsvári esküvőjét báró Feilitzsch Marie-Olgával, báró Feilitzsch Artur és neje, született kézdívasárhelyi Benkó Gizella leányával.

Mittelmann Géza kocsiháros ma tartotta esküvőjét a IX. ker. anyakönyvvezető előtt budai Goldberger René budai Goldberger Samu Ferenc és neje, szül. Weltkugel Irma leányával. Tanuk voltak dr. Vassóczy Vilmos és dr. Leitner Adolf országgyűlési képviselők. A házaspár esküvő után Eszokolaszországba utazott.

Dr. Földes Arthur május 2-án köt házasságot Schaffer Ellával Budapesten.

Hirsch Armin valkói földbirtokos és sertéskereskedő e hó 20-án tartotta esküvőjét Budapesten öz. Gruschbach Sándornéval Jánosidáról.

Rohonezi Hugó, a Hoffmann Miklós és Rohonezi Hugó magánmérnökök özég baltagja eljegyezte Fuchs Erzsikét, Fuchs Gábor mérleggyáros leányát Budapesten.

Sauer Pál honvédhadnagy e hó 20-án oltárhoz vezeti Szalay Margitot Zomborban.

Szantner Ottó Medek Bő-kével április 29-én a belvárosi plébánia templomban házasságot köt.

Moskovics Mór földbirtokos leányát, Irénkét Nagy-lónyán eljegyezte Klein Ferenc Szatmárról.

— **Nászajándékok,** jeggyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műorrás esküvőjén, Budapest, VII. Erzsébet-körút 29. I. em. szerezhetők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **A jezsuiták templomának fölszentelése.** A Mária-utczai Jézus szíve templomot, melyet már tizenhatszáz év óta használnak istentiszteleti célokra a jezsuiták és a józsefvárosi katolikus hívek, ma délelőtt szentelte föl Köhl Medárd püspök. A szertartás végezte után, melyen igen előkelő közönség volt jelen, az első misét Köhl püspök, a másodikat pedig Kriszán Mihály józsefvárosi plébános mondotta a fölszentelt templomban.

— **A fuvarosok béketárgyalása.** A fuvarosok szerdán és csütörtökön öt gyűlést tartanak, amelyekben beszámolnak a főnökkel folytatott béketárgyalások eredményéről. Eddig igen alaposak a kilátások, hogy a béke létrejön. A gyűléseken egyúttal azt is kimondják, hogy május elsején nem dolgoznak, ami főleg a költözőkés munkásokra vonatkozólag igen fontos, mert május elsején nem lehet majd költözőkés.

— **A legmélyebb álom.** Giuseppe di Ludo, nápolyi nagykereskedő, egy elsőosztályú kocsiában Boulogneból Párisba utazott. Éjjel lévén, elaludt a kocsiában. Amikor felébredt, févedésből nem a folyosóra vezet, hanem a szabadba nyíló ajtót nyitotta fel és a száz kilométernyi örült sebességgel haladó vonatból kiesett a földre. Csodálatosképen, nemcsak, hogy horzsolásokon s egy pár könnyebb ütődésen kívül sérüléseket nem szenvedett, hanem újra elaludt a földön, és amikor vagy két óra múlva egy másik vonat haladt arra, a mozdonyvezető észrevette a vágányok mellett édesen alvó embert, mire a vonatot megállították. Ludót a vonatra feltették és visszavitték Boulogneba. Lehet, hogy kiesés után az ijedségtől elájult, de az orvosok állítása szerint csak rendkívüli mély alvásról van szó.

— **Hamis tanuk.** A rendőrség hamis tanulás miatt letartóztatta Urbalek Béla 34 éves állítólagos földbirtokost, Hanák Imre 22 éves csapot, Németh Gyula 24 éves pinczért és hamis tanulásra való felbujtás miatt Vesei János 45 éves vendéglőst. Vesei Jánosnak a Népszínház-utca 23. száma alatt van a vendéglője. Grünfeld Jakab háztulajdonos a vendéglő helyiségét a múlt év novemberében szabályszerűen felmondotta és május elsejére ki is adta. Vesei azonban nem vette tudomásul a felmondást, mire Grünfeld bírói uton akart felmondani. A bírói tárgyaláson azonban nagy meglepetés érte a háztulajdonost. Urbalek, Hanák és Németh eskü alatt vallották, hogy a háztulajdonos a múlt év júliusában szóbelileg abban állapodott meg Veseivel, hogy felemelt bér mellett további három évre neki adja bérbe a helyiséget. Grünfeld a tanukat is, Veseit is hamis tanulás miatt följelentette. A rendőrségi vizsgálat során kiderült, hogy Grünfeld a múlt év júliusában nem is volt Budapesten, Vöslauban és Marienbadban nyaralt. A rendőrség ma a hamis tanukat is, a felbujtót is letartóztatta.

— **Lövöldöző asztalos.** Vasárnap éjszaka Stern Károly máv. altiszt két tüzlőt rokonával ment hazafelé az újpesti Árpád-uton. Találkoztak egy jökevdű társasággal, amelynek egyik tagja, ifju Szellő Gábor, 28 éves asztalossegéd a tüzlőtökra kiáltott:

— Tűz van!

— Ha tűz van, oltsa el! — felelte az egyik tüzlőt nyugodtan, mire a részeg fiatalember revolvert rántott elő és Stern Károlyra lőtt, kinek a kalapját furta át a golyó. Szellőt ma a rendőrség letartóztatta.

— **Halál a szekér kerekai alatt.** Zeisberger Leopold színérváraljai fakereskedő fát szállított az erdőről. A fával megrakott szekéren ült tizenhároméves fia, aki egy zökkenőnél olyan szerencsétlenül esett le a szekérről, hogy a kerekai alá került, amelyek testét teljesen kettészélték.

— **Keresztelés, bérálás, házasság egy napon.** Kassáról írják a következő nem mindennapi esetet: Szomori Miklós kassai színész a katolikus hitre tért. A keresztelés után nyomban felvette a bérálás szentségét és házasságra lépett Rosos Gizella színésznővel, akivel már régebben egybekelt. Ugyanezen a napon tartották keresztviz alá kis fiukat is. A szertartásokat maga dr. Fischer-Colbric Ágost püspök végezte.

— **Elfogott rablótámadók.** Jelentették már, hogy Borbély József napszámot vasárnapra virradó éjszaka négy munkáskülsőjű férfi a Fecske-utczában megtámadta és elrabolta 8 koronáját. Az utonállóik közül akkor kinyomozták Horváth Szepesi János 19 éves kocsi, Brandl István 18 éves napszámot és Patonai Árpád 18 éves mazo-lót. A rendőrség letartóztatta őket.

— **Felvétel az iglói állami tanítóképző intézetbe.** Az iglói állami tanítóképző-intézetbe az 1909—10. iskolai évre minden osztályba harminczat vesznek fel. Az intézet internátussal lévén összekötte, a növendékek úgy ellátásban, mint szakgyerű neveltetésben részesülnek. A folyamodványok beküldésének határideje május 31.

— **Halálozás.** *Szavits Sebő* temesvár-gyárvárosi rendőrkapitány 62 éves korában meghalt. Az elhunyt közel négy évtizeden át állott a város szolgálatában, nagy érdemeket szerzett a városrendészet terén.

*Piuschik Oszkár*né, szül. *Massanak Lenke* e hó 26-án életének 34-ik évében elhunyt, Fehérgyarmati *Tóth Mátyas* kunszentmártoni községi főbíró e hó 26-án elhunyt.

Glück Abraham 86 éves, híres tolesvai rabbit tegnap temették el nagy részvét mellett.

Klein Samu e hó 26-án délután fél hétkor rövid szenvedés után 63 éves korában meghalt. Temetése e hó 28-án délelőtt fél tízkor a gyászházból (Andrássy-ut 50.) lesz.

A elhunyt apadai *Georgievits György* altábornagyot ma temették el Pozsonyban nagy katonai pompával. A temetésen *Frigyes főherceg* gróf St. Quantin altábornagy főudvarmesterral képviseltette magát. A kivonult csapatokat báró Winzor lovassági tábornok hadtestparancsnok személyesen vezényelte.

Mestitz Mihály gyáros 70 éves korában Marosvásárhelyen meghalt.

Buchner Antal 1848/49-es honvédmester meghalt 82 éves korában Kistószegen.

Dunapoljai *Bizagich Ferencz*né, szül. beketfai és csernoviezi *Mórocz Jolánka* életének 27-ik évében meghalt Budapesten.

Krieg András 48-as honvéd, a mosonmegyei Lajtakán 83 éves korában meghalt.

Zathureczky József erdővidéki ref. egyházmegyei főgondnok 75 éves korában Nagyajtán meghalt.

Erdmindszenti *Récsy Károlyné*, szül. Balassy *Pollina* 51 éves korában Erdmindszenten meghalt.

Dr. *Szamosi János*, a klasszika chilologia egyetemi tanára, a szamos egyesület vezető tagja, ma este mellbántya-gyulladásban meghalt.

— **A megszükött foka.** A város apraja, nagyja *Webb kapitány*nak a *Beketov-cirkuszban* működő főkéiről beszél. Tegnap is óriási közönség várta a fókák elővezetését, mely pedig csaknem elmaradt. Amikor a fókák ápolója tegnap este bement az állatokhoz, az egyik foka, a legügyesebb, hiányzott. Keresték mindenütt, tüvé tették érte még az állatkertet is, nem találták. Már azt hitték, valaki ellopta a remek állatot, amikor a cirkuszbuffé csapolegénye szaladva jött és lelkenedve szölt: — Megvan a foka. Tényleg megvolt, a jéglábadban. *Hogyan* került oda, nincsen megállapítva, de hogy *miért* került oda, az már nem titok. A jéglábadban a cirkuszvendéglős halakat tartott behűtve és a halak elűntek.

— **Kellemes szórakozóhely.** Száz meg száz munkásköz dolgozik a Hermina-ut hatalmas mulatóhelyén, az Amerikai Parkon, melyet *Friedmann igazgató* szombaton, május 1-én este nyit meg a közönség számára megnagyobbítva. Gyönyörű palmaligetté alakították át a területet, melynek minden zugában szórakozást szolgáló látványosságok kínálkoznak. Központja lesz a mulatóhelynek a Nagy Variété, melynek programját a világ legelső művészei teszik vonzóvá. Bámulatos *Bon de Very* mutatványa, aki puskalövésekkel zongorán egy operettet játszik. Hódító csillaga lesz még *Mabel Bera* amerikai szépség. Kívülük még a tigris csoport nyújt kiválóat s még 26 elsőrangú szám teszi teljessé a műsort. Bérletjegyek a *Parisiana* pénztáránál kaphatók: Urak számára 12 korona., Hölgyek és katonatisztek részére 8 korona.

x **Ha gyermekét egészségesben, vidáman és szelíden, frissen akarja látni, úgy adjon neki dr. Hommel-féle Haematogént.** Ne vezesse magát félre az utáztatoktól.

x **Fodor-féle vívóterem** a Koronaherczeg-utca 3. szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívásra.

x **Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Opera.** Preuse-Matzenauer asszony Operánk kiváló vendégművésznője, ma este *Carmen* című szerepében elbűsüzt a magyar közönségtől. A három szerep közül, amelyet nálunk bemutatott, mai *Carmen*je nemcsak sorrendben, de sikerben is a harmadik helyre került. A művésznő organuma nagykáliberű, drámai erejű Wagner-organum, amely elementáris erővel harsog a Wallhall bércein, de a *Carmen* ezer árnyalatú zenei subtilitásaihoz nem tud hozzásimulni. Hogy mai alakítása mégis érdekes, az a művésznő kiváló egyéniségének győzelme. Éneke minden nehézsége mellett is zseniálisnak nevezhető és különösen a harmadik és negyedik felvonás drámai részleteiben fejthette ki teljes művészetét. A nézőtér a tavaszi meleg időjárás dacára egészen megtelt.

(*) **Színészvárosság.** Hevesi Béla, a szatmári színház igazgatója feeségül vette társulatának primadonnáját, *Balla Mariskát*.

(*) **Az Akadémia nagyhete.** A Magyar Tudományos Akadémia nagyhete ma délután kezdődött meg az osztályok külön-külön tanácskozásával. Az ülésnek tárgya a pályázatok eldöntése és az ajánlott tagokra való szavazás volt. Az *I. osztály Goldziher Ignác* elnöklésével tartott ülést, amelyen ifj. *Szinyey József* osztálytitkár adta elő a tárgyakat. Az elbeszélő költeményekre kiírt Nádásdy-pályázatra 25 mű érkezett be, amelyek közül az osztály a „Kalapács” című munkát jutalmazásra, a „Korunk hőse” című költeményt pedig dícsőretre ajánlja az elegyes ülésnek. A hazafias költeményekre kiírt *Bulyovszky-pályázatra* 15 költemény érkezett be. A bíráló bizottság jelentése alapján azonban az osztály elhatározta, hogy a díjat ezuttal nem adja ki. A *Kazinczy Ferencz* életrajzának tervezetére kiírt nyílt *Lévay-pályázatra* összesen két pályamunka érkezett. Az egyiket dr. *Váczy János*, a másikat *Czeizel János* írták. Az osztály tekintettel arra, hogy mind a két mű igen sikerült, úgy határozott, hogy mindkét pályázót egész jutalomra ajánlja. A *Korvina* történet megírására kitűzött *Bésán-pályázatra* egy munka érkezett be; a bíráló-bizottság ezt a munkát nem tartja jutalmazásra méltónak, s ezért az osztály a díjnak ki nem adása mellett döntött. A *Sámuel-díjat*, amely a múlt év folyamán megjelent legjobb nyelvészeti értekezésre volt kitűzve, az osztály *Trecsányi Zoltán*, akadémiai könyvtári tisztviselőnek javasolja kiadni.

Ezután a választásokat ejtették meg. Tiszteleti tag lett: *Rákosi Jenő* lev. tag, a megjelent 28 tag egyhangú szavazatával. Levelező tagul választották: *Császár Elemér*, főgimnáziumi tanárt, aki 25 igen és 3 nem-szavazatot kapott.

II. osztály. Az ülésen *Thaly Kálmán* elnökölt. Az Első Magyar Általános Biztosító Társaságnak a progresszív adózásra hirdetett pályázatára két munka érkezett; a díjat nem adják ki. A Pesti Haza Első Takarékpénztár Egyesület Fáy-pályázatára, amely az önálló vámtérület előnyeinek és hátrányainak fejtegetésére volt kitűzve, hat pályamunka érkezett; a díjat nem adják ki, ellenben harmadik számú pályamunkát megdicsérik. Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár pályázatára, amely az amerikai kivándorlást tüzte ki tárgyául, nem adják ki és a pályázati kérdést kettős jutalommal ujjra kitűzik. A *Bük-féle* nyílt pályázatra, amely a török uralkodás történetére volt kitűzve, két terv érkezett be; a díjat egyetlen sem adják ki. Az *Oltványi-pályázatra* (a bapatalani iskolák története) egy pályamű érkezett, amelynek a jutalmat kiadják. A *Lévay-pályázat* (a *Lipót-féle abszolutizmus*) jutalmát, amelyért két mű versenyzett, nem adják ki.

Az Akadémia nagy jutalmának odaítélése az ideén a második osztályt illetvén meg, az osztály e kitüntetésre *Thaly Kálmánt* ajánlja *Ocsoky László* című munkájának második kiadásáért, de tekintettel egész történetírói munkásságára is. A *Marczibányi* mellékjutalomra *Humpel Józsefet* ajánlja az osztály a honfoglaláskorbeli emlékekről írt munkájáért.

A jelöléseknek eredménye a következő: Tiszteleti tagnak *Darányi Ignác* földművelésügyi minisztert kandidálta az osztály. Rendes tagnak jelölték *Szűcs Lajos* levelező tagot. Levelező tagoknak kandidáltak: Dr. *Angyal Pál*t, dr. *Prohászka Ottokárt*, *Réz Mihályt*, *Hornyánszky Gyulát*, *Mahler Gusztávot*, *Sörös Pongráczot*. A jelölésnél kisebbséggel maradt *Pauler Ákos*.

III. osztály. Az ülésen *Entz Géza* elnökölt. Az osztály a *Forster-féle* nyílt pályázat jutalmát *réhi Cserhádi János*nak ítélte oda a mezőgazdaság terén kifejtett munkásságáért. A *Bésán-féle* nyílt pályázat eredményeként *Fangl Károly* levelező tagot bízta meg az osztály a határfeleületen fellépő feszültség meghatározásáról szóló munka megírására. A *Lukács Krisztina* jutalmát ifj. dr. *Entz Géza* nyerte el a peridiniák morfológiája és biológiája című munkájával. A jelölések eredménye a következő: rendes taggá jelölték *Kövesligethy Radó* lev. tagot. Levelező-tagoknak jelölték: *Dechy Mórt*, *Tuzsin Jánost*, *Udránszky Lászlót*, *Kisebbséggel maradtak: Nuriásán József, Loezka József és Gáspár János.*

Holnap délután öt órakor nagygyűlést tart az Akadémia a következő tárgyszorozattal: Az ünnepek közgyűlés programjainak bemutatása; az osztályok jelentései a pályázatok eldöntéséről, az új pályakérdésekről és választásokról; a jutalmat nyert pályamunkák jelölés leveleinek felbontása; szavazás *Than Károly* rendes és igazgatósági tag, másodelnök arcképének kifüggesztése tárgyában.

(*) **A Vigzsinházban** teljes diszletozéssel folytak a „Lupin Arzén” próbái, amelyekben nemcsak jóformán az egész művészi személyzet vesz részt, de amelyek a jelentékeny mértékben megnagyobbított tech-

nikai személyzetet is szokatlan mértékben veszik igénybe. Az izgalmas és humoros jelenetekben egyaránt bővelkedő darab cselekményének színhelye az első felvonásban egy falusi birtok, a második és harmadik felvonás Gournay-Martin párisi palotájában történik, a 4-ik kép pedig *Lupin Arzén* házánál. Az újdonságnak, amelyet *Adorján Andor* fordított, szombaton, május 1-én lesz a bemutató előadása. Holnap, szerdán, a „Királyt”, *Flers, Caillavet* és *Aréne* nagyszerű vigjátékát ismétlik. A főszerepeket *Varsányi Irén*, *Góthné Kertész Ella*, *Hegedűs Gyula*, *Góth Sándor* és *Szerényi Zoltán* játsszák.

(*) **A „Rab” Németországban.** Csütörtökön hozza színre a stuttgarti udvari színház ifj. *Hegedűs Sándor* fantasztikus drámáját, a „Rab”-ot, díszes kiállításban, kitűnő összejátékban. A darab bemutató előadásán jelen lesznek a württembergi királyi család tagjai is. A második felvonás szellemjelenetének rendezése mesteri s *Victor Stephany* dramaturg főrendező zseniális ideája alapján készült.

(*) **A Magyar Színház Bécsben.** *Weisse Adolf* hazánkba, a bécsi „Deutsches Volkstheater” igazgatója abból az alkalomból, hogy társulata a Magyar Színházban vendégszerepel, a következő levelet intézte *Berezik Árpád*hoz, a Szinpadi Szerzők Egyesületének elnökéhez. A levélben a többi közt ezt mondja: A magyar szinpadai irodalom rohamos eflendülése az utóbbi időben életszerűtlen. Előnyomulását a külföldön is érezzük, én pedig élvezem a saját magam gyönyörűségére, de — hála istennek — a színházam hasznára is. A magyar talantumok hódítanak és kikiváncokznak a kultúra nagy világpiacára. A magyar szinpadai szerzők iránt érzett nagybecsülésöm szerény jeleül ezennel felajánlom a Szerzők Egyesülete javára vendégszerepünk első estjének, „Az ördög” előadásának engem illető tiszta jövedelmét.

(*) **„A forrás tündére” Kolozsvárt.** *Reinhardt Henrik* „Die Sprudelfee” című operetteje Kolozsvárt a „A forrás tündére” címmel e hó 25-én került bemutatásra. A szövegírók — *Willner* és *Wilhelm urak* — nem sok szellemet pazaroltak librettójukra. Szerencsére mulasztásukat a komponista úde, élénk, fülbecsengő zenével palástolta, így hát a bécsi operettek Kolozsvárt is becsületes sikere volt. Ezt azonban nagyrészt a kitűnő előadás és a stílusos rendezés javára kell innunk. *Aradi Aranka*, *Berkó Lili*, *Aldor Juliska*, *Simon Mariska*, *Gálly, Gálosi, Mátrai, Deszéri* és *Körmendi* voltak az újdonság erősségei.

(*) **Conried meghalt.** Az amerikai színészet egyik kimagasló híressége, *Conried Henrik*, a newyorki Metropolitan Opera House volt igazgatója ma reggel Memában meghalt. *Conried* három év előtt szenvedett szélhűlést, mielőtt következtében a magánéletbe volt kénytelen visszavonulni. Az elhunyt néhány hét előtt érkezett felesége, nővére és sógora társaságában, *Bordigherából Meránba*. Tegnapelőtt ismételtelen feloldali szélhűlés érte, négy nap óta eszméletlen állapotban fektült, míg végre a halál megváltotta szenvedéseitől. Holttestét Amerikába szállítják.

(*) **Műiparosok kitüntetése.** Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat ezidei lakásberendezési kiállítása alkalmából a kereskedelemügyi min. miniszter a társulat bíráló-bizottságának javaslatára a 2000 koronás állami nagy díjat *Radóczy János* asztalosmesternek, az állami iparművészeti érmeiket pedig az országos iparművészeti iskola házipari osztályának, továbbá *Aprily János* kőfaragómesternek, *Kiss József* és *Méző Jenő* asztalosmestereknek adományozta.

(*) **Városligeti Színház.** Rohamosan közeledik befejezéséhez a szép belsejű és a modern technika minden vívmányával berendezett Városligeti Színház, mely pazar díszítésénél és hatalmas méretű monumentális épületénél fogva a főváros egyik látványosságának ígérkezik. *Feld Zsigmond* igazgató bőkezűen gondoskodik arról, hogy a színház nemcsak külsőleg és belsőleg, de a darabok kiállítását illetően is Európa legelső színházaival felvehesse a versenyt. Az igazgatóságnak sikerült több szenzációs sikerű újdonságnak előadási jogát megszerezni. Az általános érdeklődéssel várt megnyitó előadás napján „Éjjel az erdőn” című népszínmű kerül színre. A két női főszerep eljátszására az igazgatóság *Blaha Lujzát* és *Küry Klárát* kéri fel. A darabot megelőzőleg egy allegorikus prólógot adnak elő, amelyet *Bródy Sándor* ez alkalomra írt. Az „Éjjel az erdőn”-nel párhuzamosan folynak a próbák az „Erdész leány” (*Förster Christl*) című operettből, melynek címszerepére nagy kedvvel készül *Küry Klára*, a színház közkedveltségnek örvendő kitűnő, állandó vendégprimadonnája. Az elővételi jegyek városi felárúsításával a Rózsavölgyi és Társa zeneműkereskedő cégé bízott meg.

Angol készpénzrendszerű

országosan ismert első-rangú uri szabó-termék szállít mérték szerint, kifogástalan kelméből, több szöri próbával.

Átmeneti kabátot (a gól kelméből)	35 frtért
Felöltöt	30 „
Smoking-öltönyt (selyem héléssel)	35 „
prima munka. Prima utcai öltönyt	30 „

IV., B. L. ALUS,
Magyar-u. 3.
1. emelet,
Kossuth L.-u. mellett,
Telefon 116-98

(*) A Szabad Színpad irodalmi és művészeti társaság a hó 28-án szerdán este hét órakor a Magán-társulat Országos Egyesületében (VI. Liszt Ferenc-tér 18. I. em.) további működésére kiható gyűlést tart. A vezetőség kéri a tagok és érdeklődők megjelenését.

(*) Az Idő legújabb száma teljesen új formában szép tartalommal jelent meg. Főbb közleményei: Országgrondból. Dinasztikák az orvosegyetemen. Mit mond Hock. A higiénikus folyó. A képművészet. Zsidónak tilos a bemenet stb. Az Idő politikai újság félre 6 koronáért rendelhető meg a kiadóhivatalban: VI. Felsőerdősor 32. Számonként minden tőzsdében kapható.

FŐVÁROS.

(*) Az utadójavaslat és a főváros. A kereskedelmi miniszter megküldötte a fővárosnak a közutakról és vámokról szóló törvényjavaslatot azzal a felhívással, hogy azt saját szempontjából tanulmányozza és tegye meg észrevételeit. A miniszter a leiratban ismerteti a javaslat főbb irányelveit és abból a régi és általános panaszokból indul ki, hogy kevés kiépített közutunk van és hogy a törvényhatóságok, valamint egyéb közuti érdekeltségek felelőssége miatt képtelenek a közúti közlekedési közutak fejlesztésére. A közutak fejlesztésének előfeltételét a miniszter a következőkben állapítja meg: 1. A hálózat újbóli és megfelelő megállapítása. 2. A közutak megbízhatóságának és a műszaki szolgáltatásnak megfelelő szervezése. 3. A fejlesztésre és fenntartásra szükséges anyagokról való gondoskodás oly módon, hogy a közúti közmunka rendszerét, valamint a községek pótdójának eddigi igénybevételét mellőzzék és ezek helyébe az egyenlő teherviselés elvével összeegyeztethető közúti adózást rendszeresítsék és végül 4. a járási közutak fejlesztésének törvényhatósági és állami segélyezését bizonyos mértékig kötelezővé tegyék. A főváros legközelebb fog foglalkozni e törvényjavaslattal és június 1-ig megteszi észrevételeit.

(*) A közegészségügyi bizottság ülése. A főváros közegészségügyi bizottsága ma délután dr. Vaszilievits János alpolgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen dr. Buzay Károly tanácsjegyző volt az előadó. Az elnök üdvözölte a közegészségügyi ügyosztály új vezetőjét, Piperkovits Bátor tanácsost és dr. Dumitreanu Ágoston bizottsági tagot abból az alkalomból, hogy rendőri főorvossá nevezték ki. Az elnök megemlékezett ezután Moldoványi Sándorról, a bizottság elhunyt tagjáról, akinek emlékét a mai ülés jegyzőkönyvében örökítették meg. A napirendre áttérve jelentette az elnök, hogy a dr. Wein Manó nyugdíjazása folytán megüresedett kerületi orvosi állásra négyen pályáztak. A bizottság konstata, hogy a pályázók mindegyike bír a törvényes minősítéssel és ennek következtében választás alá bocsátható. A bizottság ezután gyógyszerárak felállítására vonatkozó 21 kérvényt utasított el.

(*) A tanácsból. A főváros tanácsa ma délután egy órakor tartott ülésében tárgyalta a közgazdasági és közlelendési ügyosztály által előterjesztett és a holnapi közgyűlés napirendjére tűzött szabvány-szabályrendelet módosítását és változtatás nélkül hozzájárult az ügyosztály azon előterjesztéséhez, hogy a teleki-téri zsidótelep szabad vásártérnek nyilvánítsák és így az országos vásárok alkalmával a vásárnapi munkaszüneti törvény intézkedései erre a területre is érvényben legyenek. Foglalkozott továbbá a tanács a pénzügyi és gazdasági ügyosztálynak az Erzsébet-téri kioska bérbeadására vonatkozó előterjesztésével, amelyet minden változtatás nélkül terjeszti a közgyűlés elé.

Nyilttér.

Erovanban közöltékert nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Dr. KÁLLAY ZOLTÁN

jogi szeminárium

Budapest, IV., Magyar-utca 3.

Kiváló sikerrel s alaposan készít elő az alapvizsgáktól az ügyvédi vizsgáig bármely jogi vizsgára.
— Nem tevesztendő össze hasonló intézetekkel —

ROKITSCHI Javítja az étvágyat,
elősegíti az emésztést,
Tempel-viz szabályozza az anyagcsere-t.
Nagybani részár: **HOFFMANN J.** Budapest, V. ker.,
Báthory-utca 8. szám.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ A zágrábi pör. A nagyszerb felségárulók bünporének mai harminczhetedik napi tárgyalásáról a következőket jelentik: Elsőnek az ötödik tanut, Isek Hanka negyvenhárom éves topuszkói fogadósnét hallgatták ki. A tanu, miután megeskették, elmondotta, hogy a szerbek sokat ellenségeskedtek a horvátokkal, kivált a községi választásokon. Titkos értekezletekről nem hallott semmit. Az elnök figyelmeztette a tanut, hogy a vizsgáló, bíró előtt ennek az ellenkezőjét vallotta, de a tanu fenntartotta állítását. Malobabics vádlott röviden reflektált a tanu szavaira. Zsifkovic vádlottnak ezt nem engedték meg, miért is a védők semmisségi panaszt jelentettek be. Majd a hatodik tanut, Kramarics József ötven esztendő parasztembert hallgatták ki, akit, bár lopásért börtönben ül, mégis megeskették. A tanu előadta, hogy nem ismeri az ortodox zászlót (Derülség), mert nem tud olvasni. (Zajos derülség.) Az elnök többször kénytelen volt rászólni a műveletlen tanura, hogy ne beszéljen zöldek. Közben nagy lármá támadt, aminek az lett a vége, hogy a két főzajongó, Milics és Gyurics vádlottat nyolcz napra kizárták a tárgyalásból. Hinkovic védő kérdéseket intézett a tanuhoz, de az elnök utóbb megvonta a védőtől a szót. Miután az ügyész megállapította, hogy a tanu egészen jelentéktelen alak (Derülség), áttértek a hetedik tanu, Abramovic Andrej kihallgatására. Ez a tanu is büntetett egyén. Kijelentette, hogy tudomása szerint a horvátországi szerbek független szerb királyságról álmodoztak. Péter király nevét nem hallotta emlegetni és arról sem tud, hogy Pribicevic Svetožar azokat a kijelentéseket tette volna, amikről a vádirat szól.

Szünet után áttértek Abramovic Andrej földmives kihallgatására. A tanu lopás miatt már büntetve volt. Petrovics tanító — mondja a tanu — arra tanította a falubeli görögkeleti polgárokat, hogy nekik szerbeknek a horvátokkal együtt támogatniok kell a magyarokat Ausztria ellen való harcukban. Ekkor Hinkovic védő intéz kérdést a tanuhoz, de az megtagadja a választ. Utána Popovic védő kérdez valamit a tanutól. A tanu azonban — nagy derülséget kelve — az elnök felé fordul és kéri, hogy a védőtől vonja meg a szót. Néhány kérdés után az elnök csakugyan megvonja Popovic-tól a szót. Ezután Petrovics vádlott reflektál a tanuak rája vonatkozó megjegyzéseire. Malobabics tagadja azt a vádat, hogy házában állandóan tartózkodtak Szerbiából való vendégek. Senki sem látta őket. Mindenki csak másoktól hallotta ezt. A következő tanu, Matijevics Luka jelen volt a szerb gazdasági egyesület több gyűlésén. Az egyikken az elnök Petrovics azt mondotta, hogy örülni kell a Hédervári-kormány bukásán. Most olyan kormány vette kezébe az ország gyeplőjét, amely a nép érdekében fog munkálkodni. A szerbeknek és horvátoknak támogatniok kell Magyarország Ausztria ellen, hogy Ausztriától elszakadva a magyarok, szerbek és horvátok önálló államot alkossanak. A topuszkói gyűlésen Pribicevic azt mondta, hogy erővel kell megvédeni a szerb jogokat, de puskáról nem beszélt. A tárgyalást holnap folytatják.

§ Az igazságügyminiszter pályadíja. Günther Antal igazságügyminiszter az Ügyvédjelöltek Országos Egyesületének tízéves jubileuma alkalmával pályadíjat adományozott az országos egyesületnek. A pályaművek legkésőbb szeptember hó 1-én déli 12 óráig az egyesület vitavezető alelnöke címére (V. Szemere-utca 10) küldendők. A kidolgozandó pályatétel címe: Az eszményi javak tartalma hazai jogunkban, különös tekintettel a név-, ézgi-, szabadalom- és védjegyoltalomra. A pályázatban csak azok vehetnek részt, akik legkésőbb június hó 30-áig az egyesület tagjai sorába léptek.

§ A csernovai zendülés. A Kuria Bernáth Géza másodalnök elnöklésével ma kezdte meg a csernovai zendülők bünporének tárgyalását. A zendülés tudvalevően Hlinka Antal felfüggesztett rózsahegy plébános titkos bujtoztatása folytán tört ki másfél esztendővel ezelőtt a csernovaiak új templomának felszentelésére kitűzött napon. Párty Sándor szepesi püspök Fischer József rózsahegy helyettes plébános és Pazurich Márton esperest küldötte ki a templom felszentelésére, de a

fellázított tót nép megakadályozta a felszentelést. Fulla Györgyné Hlinka testvérének biztatására már előzetesen elrejtette a templom kulcsát, azután pedig a fölzigatott nép közáporral támadta meg a lelkészeket és a velük érkezett fősoldgábrót. A csendőrök kénytelenek voltak sortűzet adni, mirenek folytán tizenöt ember meghalt és tizen súlyosan megsebesültek. A vizsgálat folyamán mintegy száz csernovai lakos hatóság és magánosok ellen való erőszak büntette miatt került a vádlottak padjára. A rózsahegyi törvényszék három hétnél tovább tárgyalta ezt az ügyet és Javorka Jánost két évi fegyházra, Boczkó Bélát és Lajczák Vendelt másfél évi börtönre, Hatalai Györgyöt egy évi börtönre, Fulla Györgyné, Hlinka Annát három évi fegyházra, Szlatyán Andrást két évi fegyházra, Laczko Jánost, Kalyák Istvánt és Koloska Ferenczet egy-egy évi börtönre, Hlausz Józsefet, Denko Andrásnét, Hancsik Istvánnét és Tipulka Jánost hat-hat hónapi börtönre, Kulyák Andrásnét nyolcz havi börtönre, Kulyák Andrást egy évi börtönre, Urbán Jánost nyolcz havi börtönre és ezenkívül még harminczhetet egy évig terjedő börtönre ítélte. Negyvenhét vádlottat a bíróság felmentett. Fulla Györgynét a törvényszék nyomban le is tartóztatta. A pozsonyi királyi tábla részben megváltoztotta az ítéletet és Sliacsan Andrást másfél évi börtönre, Kósa Jánosnét egy évi börtönre, Czipulka Jánost és Schlachta Gyulát egy-egy évi börtönre ítélte és huszónhat vádlott büntetését felmentte. A Kuria Pongrácz Jenő bíró referálta a pör nagy anyagát. Az előadás után mindkét alsó bíróság ítéletét felolvasták, majd Baumgarten Izidor koronaügyész-helyettes mondott vádbeszédet. Ezután a Kuria a határozat kihirdetését holnap délután egy órára halasztotta.

SPORT.

Tavaszi versenyek Bécsben.

— Tizedik nap. —

Szép tavaszi idő kedvezett a mai versenyeknek, amely ha nem is volt oly nagyméretű, mint a vasárnapi program, elég sikerültnek mondható.

A nap főszámát, a *Strassenbahn-versenyt* ötös mezőnyben *Mony* igen könnyen másfél hosszal nyerte meg *Dinom-Dánom* ellen, míg két hosszal *Álnok* harmadik lett. A verseny eredményét reálisnak mondhatjuk, mert a Tokio-mén a mezőnyben föltétlenül a legjogosultabb volt a díjra.

A *Rother Stadl-handicap Pagony* szákmánya lett *Falpdoodle* előtt. Ugy látszik a Szemere-ló 65 kilójával túl volt súlyozva.

Igen izgalmas finishnek voltunk szemtanúi a napot megnyitó *Nyeretlen háromévesek versenyében*, ahol a három reás favorit, *Herr Göd* csak erős küzdelem után fejhosszal tudta a második helyre utasítani *Vivazil* által lovagolt *Kamsint*.

Részletes eredmény a következő:

I. *Nyeretlen háromévesek versenyé*. Díj 3000 korona. Táv 1300 méter. 1. Dreher A. stpm. *Herr Göd* 56 k. (lov. Aylin). 2. Gr. Trauttmansdorff L. *Kamsin* (Vivasil). 3. Hg. Hohenlohe Haener (Hewitt). Futottak még: Tengelicze, Schönburg, Minello, Finstergrün, Pandur, Nord Express. Küzdelem után nyákhosszal nyerve, nyolcz hosszal harmadik. Tot.: 10:14, 20:26, 47, 33.

II. *Eladóverseny*. Díj 2000 korona. Táv 1600 méter. 1. Mr. Redgrey 66. pher. *Palikám* 56 k. (lov. Carlslake). 2. Dávid E. Gamin (Pretzner). 3. Br. Springer G. Gaillardin (Witthalm). Futottak még: Gyöngyössi, Pipacs, Georgine, Dajna Bandi. Napagedl. Könnyen két hosszal nyerve, öt hosszal harmadik. Tot.: 10:103, 20:45, 27, 91.

III. *Strassenbahn-verseny*. Díj 8000 korona. Táv 1100 méter. 1. Mautner V. 46. pm. *Mony* 65½ k. (lov. Horan). 2. Geist G. *Dinom-Dánom* (Walington). 3. Gr. Pejasevich A. *Álnok* (Pretzner). Futottak még: Ridóli, Táborkok. Könnyen másfél hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:41, 20:44, 44.

IV. *Handicap*. Díj 3000 korona. Táv 1300 méter. 1. Gr. Wenckheim I. 36. pm. *Lotus* 41½ k. (lov. Peschka). 2. Dreher A. *Cromdale* (Aylin). 3. Hg. Taxis S. *Dont care* (Fetting). Futottak még: *Ljvtu*, *Julietta*, *Galanta*, *Pengő*, *Fruska*. Könnyen két és fél hosszal nyerve, két hosszal harmadik. Tot.: 10:56, 20:50, 49, 104.

V. *Rether Stadl-handicap*. Díj 5000 korona. Táv 2000 méter. 1. Mr. Lincoln 46. pm. *Pagony* 58½ k. (lov. Miles). 2. Szemere M. *Flapdoodle* (Juhász). 3. Dreher A. *Oliveto* (Aylin). Futottak még: *Mirabeau*, *Fellah*. Könnyen két és fél hosszal nyerve, hat hosszal harmadik. Tot.: 10:31, 20:30, 36.

VI. *Steeple-chase*. Díj 4000 korona. Táv 4000 méter. 1. Rohonczy G. 46. sm. *Ezres* 65½ k. (lov,

Dillon). 2. Gr. Wenckheim I. Pandora II. (Fejes). Küzdelem után nyakhozszal nyerve. Tot.: 10:14.

VII. Neyeretlenek handicapa. Díj 3000 korona. Tav 1200 méter. 1. Br. Harkányi J. 36. sm. Aladin 58½ k. (lov. Carlslake). 2. Mr. Charles Chrysantheme (Hewitt). 3. Rohonczy G. Okos (Martinkovich). Futottak még: Paraber, Nóta, Nika, Dunois, Papucs. Könnyen két hosszszal nyerve, öt hosszszal harmadik. Tot.: 10:30, 20:28, 31, 34.

Budapesti ügetőversenyek.

— Hetedik nap. —

A holnapi nap programja elég érdekesnek ígérkezik. Az egyes futamokra népes nevezések történtek és ezek java-része indulónak is van jelzve és így kilátásunk van ismét egy napra, amely minden tekintetben ki fogja az igényeket elégíteni.

A Turf-díj mondható a nap főszámának és a 3300 koronával díjazott versenyben elég jó társaságot láthatunk együtt, melyek közül nekünk Rabló P. tetszik legjobban, de nagyon jól kell tartania magát, ha Fahrafelder elől a győzelmet el akarja ragadni. Számításba még Dóra jöhet a versenyben.

Az Áprilisi díjban a résztvevők sánszai nagyon egyformák. Mi a versenyben Lucifer pártjára állunk Fellow Dillon és Sei schnell előtt.

Jelöltjeink:

- I. Balaton — Schiab i den net ehan.
- II. Bankó — Easter child — Junta.
- III. Rabló P. — Fahrafelder — Dóra.
- IV. Lucifer — Fellow Dillon — Sei schnell.
- V. Gyimes — Eholi — Egerta.
- VI. Onyx — Ella — Siess R.
- VII. B. C. Szövetség — Sennyey-fogat.

( ) A Vén Fiúk s a Wiener Fechtclub. Vívóinknak londoni sikere után sok szó esik arról, hogy vívóversenyeinket valóban nemzetközivé tegyék. Nagyban hozzá fog járulni a cél elérésére az az egyesület, melyet egyik legelőkelőbb vívóegyletünk, a Vén Fiúk Vívó Clubja Heinrich Aladar igazgató indítványára Bécs ugyanilyen előkelő egyletével, a Wiener Fechtclubbal kötött. Az egyesület értelmében ugyanis a Wiener Fechtclub Budapesten időző tagjai a Vén Fiúk s a Vén Fiúk Bécsben időző tagjai a Wiener Fechtclub vendégei. Az egyesület alkalmával a két egyesület egymás vívómesterét, Della Santát és Fodor Károly műegyetemi vívómestert tiszteletbeli vívómesterévé választotta meg. A napokban érkezett meg Della Santa válasza, melyben köszönését fejezi ki a megtiszteltetésért s mint írja, igyekezni fog a Wiener Fechtclub néhány kiválóbb tagjával a Vén Fiúk Vívó Clubját mielőbb meglátogatni.

Dr. HÖNIG IZSÓ

VILLANYGYÓGYÍTÓ ÉS RÖNTGEN-INTÉZETE
Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV., Károly-körút 24., I. em. Lift
Telefon 102-39.

Gyógytényezők:	Főbb javallatok:
Finsen-féle lümlámpa fűrdők szív- és véréredény-meszedés ellen.	Általános idegesség (neurasthénia, hystéria).
Elektromágneses gyógyítás	Ideggyengeségi állapotok.
Röntgen sugarakkal való kezelés.	Álmatlanság, Fejfájás.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalisatio).	Hűdések (Paralysis).
Kék fényvel való kezelés.	Idegfájdalmak, idegzsibák (Neuralgiák, ischiás).
Villamos hőfűrdők (Elektrotherm).	Gerincvelő-sorvadás (Tabes).
Villamos fényfűrdők.	Szívbetegségek.
Villamos massage (Vibratio).	Véréredény-meszedés.
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.	Köszvény és csusz, reuma, izületi és csontbajok.
Villamos vízfűrdők.	Székrekedés, Daganatok.
Szénsavas fűrdők.	Anyagcserebajok (Elhízó cukorbeteg, véréredényesség)
— Rendelés d. e. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig. — Kezelés egész napon át.	Bőrbajok, Bőrviszketeg, Lupus, Hajhullás, kopaszág, Szőrtelenítés (nőknél az arcon).
	Aranyeres csomók.
	Kivánatra prospektus

KÖZGAZDASÁG.

Az alföldi gazdák szervezkedése. Az Alföldi Gazdasági Egylet dr. Becsey Károly orsz. képviselő elnöke alatt folyó hó 26-án népes gyűlést tartott, melyen dr. Bodor Antal igazgató jelentette, hogy az egylet 5 megye 14 községében, 2200 főnyi hallgatóság jelenlétében 35 népies gazdasági előadást s 4 nagyobb szabású gazdasági előadást rendezett. Az év munkaprogram s költségvetés megállapítása után elhatározott, hogy a gyümölcs-, vetemény- és virágkertészet körébe vágó gyakorlati ismereteknek a gazdák s főként a tanítóság körében való terjesztése céljából az egylet május 6-tól 18-ikáig Szegeden ingyenes *kertészeti tanfolyamot* rendez, melyen Szabó Kálmán főként a virágkertészetéről, Horváth István műkertész a gyümölcsészetéről, Maurer János (Kecskemét) a szőlőművelésről, Jeszenszky Ignác a zöldségtermelésről tartanak 3-4 napra terjedő előadásokat. A tanfolyamot a Magyar Gazdaszövetség képviselőjében dr. Molnár István gazdasági felügyelő előadása nyitja meg.

A Közlekedési Akadémia. Az országos közlekedési tanács hajózási osztálya Hozspotzky Alajos miniszteri tanácsos elnöklésével ma délután tartotta első ülését a kereskedelemügyi minisztériumban. Az értekezleten részt vettek Pulszky Garibald, Krassay Jenő miniszteri tanácsosok Gonda Béla miniszteri tanácsos, a közlekedési tanfolyamok igazgatója, Kenessey Kálmán, Képesy Árpád miniszteri osztálytanácsosok, Mátray Elemér államvasuti felügyelő, Fodroczky Aurél a báni kormány képviselője, továbbá Fernbach Károly főispán, Emich Gusztáv udvari tanácsos, nemeskéri Kiss Pál és számosan az értekezlet kinevezett és választott tagjai közül. Az értekezletet Hozspotzky Alajos miniszteri tanácsos elnök nyitotta meg, aki bejelentette, hogy az értekezlet tárgya a létesítendő közlekedési akadémia szervezeti szabályzata. Ezután Mátray Elemér államvasuti felügyelő, az osztály előadója ismertette részletesen a szabályzatot és különösen a hajózási oktatásra vonatkozó jogi helyzettel és a gyakorlati szükség követelményeivel foglalkozott hosszabban. Az értekezlet az általános vitát mellőzve, mindjárt belement a részletes tárgyalásba és szakaszonként haladt végig a szabályzatot. A szabályzatot több kisebb módosítással elfogadták.

Megalakult a Svábhegyi Szanatórium Részvénytársaság. Vasárnapi számunkban már megírtuk, hogy a Svábhegyi Szanatórium Részvénytársaság e hó 25-én megalakult. A társaság az alakuló közgyűlést a Royal-szálló külön termében tartotta meg. Az új társaság, mely a Budapest-Terézvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság közreműködésével 600,000 korona alaptőkével létesült — amint ismeretes — az ismert svábhegyi Nemes-féle park megszerzésével egy nagyszabású modern téli-nyári szanatóriumot épít. Az alakuló közgyűlésen megválasztották az igazgatóságba: gróf Lónyay Gábor, gróf Zichy István, Nemes Marczell, Földiák Gyula, László Fülöp, Hoffmann Ármán, Hajnal Simon, dr. Friedrich Vilmos egyet. tanár, dr. K. Lippich Elek min. tan., Radisich Jenő min. tan. és Katzburg Fülöp, míg a felügyelő bizottságba: dr. Weszely Tibor, Schmatt Károly, dr. Róz Jenő, Miklós Andor, dr. Barabás Elemér. A közgyűlést követő igazgatósági ülésen elnökké pedig gróf Lónyay Gábort választották meg.

Fizetéképtelenségek. A bécsi hitelezői védőegylet a következő fizetéképtelenségeket közli: Krausz Izso kereskedő Temesvár; Hönig Mór kereskedő Ungvár; Ehrenwald Simon kereskedő Felső-Zelitz; Reiner Mór kereskedő Vasvár.

Az Aradi és Csanádi E. V. üzleteredménye. Az Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak R.-T. most tette közzé az 1908. évről szóló üzleteredményét, mely az 1907. évi 1,754,536 koronával szemben 1,793,475 korona 54 fillér nyereséget tüntet föl. A társaság — miként a múlt évben — osztalék gyanánt az elsőbbségi részvények után 6 százalékot, a törzsrészvények után 5 százalékot fog fizetni. A

vasutársulat ugyan a nyereségből 5 és fél százalékos osztalékot is bőven adhatna a törzsrészvények után, mindazonáltal az igazgatóság vezéreltetve azon elv által, hogy a törzsrészvények osztalékainak állandóságát egy külön „törzsrészvény osztaléki tartalék-alap“ létesítése által is biztosítsa, egy ilyen alap létesítését határozta el s mindjárt az 1908. évi jövedelem feleslegből 100,000 koronát javasol fordíttatni e célra úgy, hogy a 6 százalék, illetve 5 százalékos osztalékon felül fennmarad 155,463 kor. 54 fillér feleslegből 100,000 korona ezen tartalékra fordíttatnék, 55,463 korona 54 fill. pedig a jövő év számlájára iratnék át. Végül elhatározta az igazgatóság, hogy kocsis szükségletből származott függő adósságait konvertálja és ezen tartozásai magasságában újabb czimleteket bocsát ki.

Csöd. A budapesti kir. kereskedelmi és váltótörvényszék ma elrendelte a csődöt Steiner Aranka és Társa budapesti bej. cég női kalapkereskedő (IV., Eskü-ut 6. szám) ellen. (Bírósági csődbiztosok dr. Bartha Aurél törvényszéki jegyzőt, tömeggondnokká dr. Dombay Ede ügyvédet, tömeggondnokhelyettesé dr. Kutasi Elemér ügyvédet nevezte ki. A követelések bejelentésének határideje május 25., a felszámolási tárgyalás június 23-án lesz, a csődválasztmányt pedig június 25-én választják meg.

Részesedésünk a török monopoliomoknak való szállításokból. A most már érvénybe lépett osztrák-magyar-török entente egyik határozata szerint a monarchia hozzájárult ahhoz, hogy a török kormány egyes czikkekből monopoliomot alkothasson azon megszorítással, hogy egyes árukat megfelelő arányban a monarchiában kell Törökországnak beszereznie. Ezen czikkek között van a szesz-, gyúlia- és a dohánymonopoliomra vonatkozó több czikk, amelyek közül pl. csak a cigarettapapirosból 2 és fél millió korona értékűt kell a török kormánynak beszereznie Ausztriában és Magyarországon. A Magyar Gyár-ípusok Országos Szövetsége beadványban fordult a kereskedelmi miniszterhez, melyben sürgős intézkedését és közbenjárását kérte oly irányban, hogy a török monopoliomok részére történő beszerzéseknél a szállítás minden, a magyar ipar által is termelt czikkben legalább a kvóta arányában a magyar gyár-ípusoknak biztosítottassék.

Megnyitott a hadseregellátási tanfolyam. Ma délelőtt nyitott meg a földmívelésügyi és honvédelmi miniszter által rendezett hadseregellátási tanfolyam a Köztelek dísztermében.

A tanfolyamot, melyen szép számban jelentek meg a gazdasági egyesületi és szövetségi kiküldöttek Darányi földmívelésügyi miniszter nevében Róth Lóránt miniszteri tanácsos nyitotta meg. A földmívelésügyi miniszter üdvözlését tolmácsolva, rámutat arra, hogy a legnagyobb és legbiztosabb fogyasztó a hadsereg, éppen ezért régi feladata a földmívelésügyi kormánynak, hogy a gazdáknak részt biztosítsa a hadsereg ellátásában. Szükséges, hogy a gazdák megismerjék azokat a különös feltételeket, melyek mellett ez lehetővé váljék s ezen feltételek megismerése tette szükségessé a tanfolyam tartását. Ezután Fest Imre honvéd hadbiztos kezdette meg nagy figyelem mellett szakzerű előadását a hadseregellátásról. A holnap délelőtt 10 órákor a tanfolyam hallgatói a honvéd álmező raktárban (O-Buda, Vörösvári-ut 105) gyűlnek össze. Szerdán délután 4 órákor a „Köztelek“-en lesznek gyakorlati irányú felszólalások.

Az új gazdasági számvitel. Az új földadótörvény a gazdát arra kényszeríti, hogy olyan elvek alapján vezesse a számvitelt, amint elvek az új földadótörvényben is vannak fektetve, nevezetesen az értékleírásnál, a tiszta jövedelemkiszámításnál az új földadótörvényben olyan direktívák vannak, melyektől eltérni nem szabad. Fontos tehát az, hogy a gazdák ezzel az új számviteli módszerrel alaposan megismerkedjenek. Ezt a célt szolgálta az az előadás is, mit Ormándy János tartott e kérdésről az OMGE. üzemi bizottságában. Az érdekes előadást a megjelentek nagy figyelemmel hallgatták.

A statisztika módszeréről. A Magyar Közgazdasági Társaság a társasági helyiségekben április 30-án délután 6 órákor fölolvasó estélyt rendez, melyen dr. Bud János min. fogalmazó fog előadást tartani „A módszer kérdése a statisztikában“ czímmel.

Reggelizés előtt fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

használatával valódi áldás gyomor- és székzsorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrontott gyomrot
2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza.
Kis üveg 40 fillér,
nagy üveg 60 fillér.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, április 27.

A készáru piac iránzata az üzletidő kezdetén szilárd volt, mert a malmok, tekintve a drágább határidőjegyzéseket, szívesen fizettek 10, sőt 15 fillérrel drágább árat is. Később azonban a határidőpiacra, különösen a közeli határidőkben, az iránzat ellanyhult és mert a malmoknak különben sem volt valami nagy vételkedvük, csak változatlan áron vásároltak. Forgalmába került 800 mm. buza. Rozs tartott. Tengeri 10 fillérrel drágább, a zab és takarmányárpa forgalom hiányában változatlan.

A határidőpiacra az üzlet megint az amerikai piac olcsóbb jegyzései ellenére szilárd iránzatban nyílt meg, ennek oka pedig az, hogy a sürgősen szükségessé eső csapadék még mindig nem következett be. A spekuláció az üzlet kezdetén lázasan vásárolta az októberi búzát, melynek már első árfolyama 20 fillérrel volt drágább, mint a tegnapi záró árfolyam. Később azonban a felhajtott árfolyamokat a spekuláció egy része realizációkra használta fel, minek folytán az iránzat ellanyhult és az októberi buza mai zárata még két fillérrel olcsóbb, mint a tegnapi. A májusi buza iránzata, hasonlóan az októberi búzához, eleinte szilárd volt, később a hosszú realizációra ellanyhult és a záróárfolyam 12 fillérrel volt olcsóbb, mint tegnap. A többi czikk iránzata kevés forgalom nélkül szilárdan tartott.

Ma volt az áprilisi terminusokban az utolsó benyújtási nap. Dél előtt tizenegy óráig le kellett bonyolítani minden fennálló üzletet, aki ezt nem tette, annak az árut effektív szállítani, illetőleg át kell venni. Az üzlet első órájában áprilisi búzából egész élénk forgalom fejlődött, még pedig a hausse-párt forszírozott realizációi folytán. A hausse megelégedett az eddig elért haszonnal és semmi kedvet sem mutatott 28.50 K-ás szokványbuza átvételéhez, minek folytán az áprilisi buza a ma előfordult 28.80 K árfolyama tizenegy órakor 28.50 K-ra esett vissza. Ezen árfolyam mellett kell átvenni a felmondott búzát. Áprilisi rozsból ma már nem volt forgalom. Áprilisi zabból mindössze egy kötés volt 17.64 K-án. A megállapított leszámoló árfolyamok a következők:

Áprilisi buza	28.50
Áprilisi rozs	19.66
Áprilisi zab	17.64

Holnap nyújtják be leszámolásra a piac májusi érdekeltségeit a Budapesti Giro és Pénztár-egyletbe és 1 és fél órakor az árjegyző-bizottság megállapítja az első leszámoló árfolyamokat.

A készáru piacon elkelt:

Buza: Tiszavidéki: 1000 q 79 k 30.40 K, 100 q 78.5 k 30.10 K, 100 q 78.5 k 29.10 K felső sárga, 150 q 76.5 k 28.40 K üszkös.

Pestvidéki: 100 q 80 k 30.30 K, 100 q 77 k 29.60 K, 200 q 76 k 29.30 K, 125 q 75.5 k 29.10 korona.

Bácskai: 200 q 78 k 29.80 K.

Fejérmegyei: 100 q 74 k 28.40 K.

Kalocsai: 2340 q 76.8 k 29.50 K.

Bihari: 200 q 79 k 29.25 K.

Dunai: 1600 q 76 k 28.80 K üszögvegü.

Hartai: 100 q 80 k 30 K, 710 q 75.8 k 29.30 K.

Szerémségi: 625 q 76 k 28.10 K üszögvegü. Tengeri: 250 q 15 K ab goesiba kpf., 1900 q 13 K hajó hibás.

Az árak 100 kilogrammonként koronaértékben értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Isza	Kilós	Ára 100 kg.	Kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	75	28.35-29.05	79	29.30-29.80
"	76	28.35-29.05	80	29.35-30.
"	77	29.95-29.55	81	29.80-29.40
"	78	29.25-30.85	82	---
Fejérmegyei	75	---	79	28.95-29.65
"	76	28.40-28.95	80	29.30-29.70
"	77	28.80-28.80	81	---
"	78	27.95-29.40	82	---
Pestvidéki	74	---	78	29.---29.40
"	75	---	79	29.---29.65
"	76	28.65-29.95	80	29.35-29.70
"	77	28.95-29.30	81	---
Bácskai	74	---	78	29.65-30.65
"	75	---	79	29.20-29.60
"	76	28.80-29.15	80	29.65-29.90
"	77	28.80-29.35	81	---
Rozs Irendü új	---	---	---	20.15-20.0
" középminőségű új	---	---	---	20.15-21.15
Árpa takarmány I. rendű	---	---	---	18.10-18.90
" II. rendű	---	---	---	17.50-17.40
Köles	---	---	---	---
Zab I. rendű	---	---	---	17.95-18.70
" II. rendű	---	---	---	17.55-17.95
Tengeri belföldi új	---	---	---	15.20-15.45
Korpa:	---	---	---	12.40-12.70

A határidőpiacra köttetett:

Dél előtt:

Előforduló kötések (100 kg.-kint) 1909-re:

Buza áprilisra	28.76-28.80-28.50
Buza májusra	28.40-28.42-28.18-28.16
Buza októberre	23.96-23.98-23.72-23.76
Rozs áprilisra	---
Rozs októberre	18.84-18.64-18.74
Tengeri májusra	15.06-14.---
Tengeri júliusra	15.54-15.58
Zab áprilisra	17.64
Zab októberre	15.16-15.24

1 óra 30 perczkor zárulnak:

1909. áprilisi buza	---
1909. májusi buza	28.16-28.18
1909. októberi buza	23.76-23.78
1909. áprilisi rozs	---
1909. októberi rozs	18.72-18.74
1909. májusi tengeri	15.10-15.12
1909. júliusi tengeri	15.52-15.54
1909. áprilisi zab	---
1909. októberi zab	15.20-15.24

Budapesti gabonaforgalom.

1909. április 25-től 1909. április 26-ig.

	Erkezett	Elszállított
Buza	9944	127
Rozs	300	---
Árpa	955	---
Zab	7606	9025
Tengeri	11778	7895
Liszt	508	6589
Korpa	---	1670

Értéktőzsde.

A bányaejtékekben megindult hausse-mozgalmat ma érte el tetőpontját. A Rimamurányi részvény a mai előtőzsdén 581 koronáig emelkedett, de emint ezt a kurzust elérte, megindultak a realizációk és fokozatos gyengülés állott be, mely alatt a Rimamurányi részvények egészen 572 koronáig visszacstek. A nemzetközi értékek azonban ma is kedvezőben alakultak. A tőzsde a belpolitikai helyzetet nem látja kedvezőlennek s megnyugtató kilátásokkal tekint a jövő elé. Ennek tulajdonítható a Magyar hitelrészvény árfolyamának kedvező alakulása. A tegnapi utőtőzsdén a Magyar hitel már néhány koronával emelkedett s a mai előtőzsdén szintén további áremelkedésben volt része. Legmagasabb árfolyama ma 751 korona volt az előtőzsdén, de ez az árfolyam zárhatag visszaesett két koronával. A forgalom ma elég élénk volt úgy a helyi, mint a nemzetközi piacon. A helyi piacon kötésre került több bankrészvény, mint a Hazai bank, az Agrárbank, a Kereskedelmi bank részvény, továbbá az építőipari és bányaejtékekéből a Beocsini, a Drasche, a Salgó és a Magyar villamosági részvény. A helyi közlekedési vállalatok részvényeit is vásárolták a mai nap folyamán. A járadékpiacra is volt néhány kötés, de az árfolyamok változatlanok maradtak. A sorsjegyek közül forgalomba voltak a konvertált jelzálog-sorsjegyek és a szanatórium-sorsjegyek. A mai üzlet folyamán forgalomba került: Osztrák hitel 641.50-642.50-638.75-639.25 koronán, Magyar hitel 750-751-747-749 koronán, Államvasut 698.50-697.75 koronán, Leszámitolóbank 483.50-484-482.50 koronán, Jelzálog 440.50-438.50-439 koronán, Rimamurányi 581-573-575.50-572 koronán, Városi villamosvasut 271.50-270 koronán, Közüti 587 koronán, Hazai bank 275-273 koronán, Drasche 500 koronán, Ujlaki téglagyár 339-334-336 koronán, Agrárbank 419-421-420 koronán, Beocsini 670-673 koronán, Salgó 586-583 koronán.

Az előtőzsdén előfordult kötések: Osztrák hitel 641.50-642.50-639.75, Magyar hitel 750-751-747, Osztrák-magyar államvasut 698.50-697.75, Leszámitolóbank 483.50-484-482.50, Jelzálogbank 440.50-438.50, Rimamurányi 581-573, Városi villamosvasut 571.50-570 K.

A déli tőzsdén előfordult kötések: Osztrák hitel 639-638.75-639.25, Magyar hitel 747.50-749-748.25, Leszámitolóbank 428.50, Jelzálogbank 438.75-439, Rimamurányi 574.75-575.50-572, Városi villamosvasut 270, Közüti v. 587 K.

Dijbiztosítások osztrák hitelrészvényre: holnapra 4-5, nyolcz napra 8-10, május hónap végére 22-24 korona.

Utőtőzsde Jélután 4 órakor: Osztrák hitel 639.50, Magyar hitel 750, Államvasut 697.50, Leszámitoló 483, Jelzálog 439, Rimamurányi 573, Városi vasut 269.50, Közüti vasut 586 K.

BÉCSI GABONATŐZSDE:

Bécs, április 27. (Saját tudósítónktól.) Az északamerikai piacok iránzata gyengült, az angol tőzsdéken is bányadt volt az iránzat, itt ellenben a hangulat barátságos s buza iránzata még valamivel szilárdult s ennek következtében ára is 5 fillérrel emelkedett, míg rozs, tengeri és zab változatlan árfolyamokon tartott volt.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 15.40-15.70, bánáti 15.10-15.50, mosoni 14.75-14.90, tótfelvidéki 14.60-14.95, délviasuti 14.60-14.95, marchfeldi 14.30-14.70. Rozs: tótfelvidéki 10.10-10.30, csepeli 10.05-10.25, pestmegyei 10.20-10.40, délviasuti 10.10-10.30, különféle magyar 10-10.25, osztrák 10.05-10.25. Árpa: tótfelvidéki 8.60-9.80, délviasuti 8.50-9.50, Magyar tengeri 7.90-8.15, Cinquantin 9.50-10, Magyar zab 9.30-9.85, válogatott 9.80-10.25, cseh-morvaországi és alsó-ausztriai 9.55-9.75.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, április 27. Az előtőzsdén kedvező hatást gyakorolt, hogy Konstantinápolyban a rend helyre van állítva. Az érdeklődés főleg hitel- és államvasuti részvények felé fordult. Később a forgalom csekélyebb lett, az iránzat azonban szilárd

Heti műsor:

1909. április hó	M. kir. Operaház	Nemzeti Színház	Varszinház	Vigszinház	Király-Színház	Magyar Színház	Urania
29 Csütörtök	Romeo és Julia	A boszorkány	---	Tatarjárás	Tánczos huszárok	Hivatalnok urak	Forradalom és emigráció Konstantinápolyban
30 Péntek	A hegyek alján	Dr. Széplál Margit	---	Vigváz a nőrel	Az elvált asszony	Dr. Teufel	A Magyar színház előadása Hanka
1 Szombat	Hunyady László	Dr. Széplál Margit	---	Lupin Arzén	A hollandi lány	Vater	A Magyar színház előadása Hivatalnok urak
2 Vasárnap	Isteneik alkonya	Az ember tragédiája Dr. Széplál Margit	---	A kivándorló Lupin Arzén	Tánczos huszárok Az elvált asszony	Zöld Kakadu Régi jó nők - Lichtbender, Auferstehung, Komtesse Muzzi	A Magyar színház előadása Hanka

maradt, mert a piac biztosra veszi, hogy a német birodalmi bank leszállítja a kamatlábát.

A déli tőzsde megnyitása alkalmi részvényekben jelentékeny realizációk állottak be s az irányzat gyengébb, egyébként a piac nyugodt volt. Berlin szilárd irányzatot jelentett.

11 órakor zárultak:

Osztrák hitel 639, Magyar hitel 748, Laenderbank 441.50, Union 544, Bankgyűléslet 525, Államvasút 697.50, Déli vasút r. t. 106.50, Alpesi 676.50, Rimamurányi 574.50, Fegyvergyár 645.50, Skoda 281.50, Török sorsjegy 184.

1 órakor jegyezték:

Osztrák hitel 638.25, Magyar hitel 746, Anglo 294.50, Bankgyűléslet 525, Laenderbank 441.50, Union 542.50, Magyar jelzálog 439.50, Államvasút 697, Déli vasút 106.50, Alpesi 674.25, Rimamurányi 571.50, Orosz járadék 98.90, Török sorsjegy 184 K.

Bécs, április 27. (Magyar értékek zárlata.) 4 százalékos aranyjárdék 112.55, Tiszai és szeg. köles. sorsjegy 142.75, Magyar hitelbank részvény 749.75, Magyar leszállító és váltó részvény 480.—, Rimamurányi 570.—, Magyar ezukoripar 19.27, Adria hajózási részvénytársaság 394.—, Magyar koronajárdék 92.55, 4 százalékos magyar földterhm. kötv.—, Magyar nyér.k. sorsjegy 199.—, Kassa-Oderbergi Vasutársaság —, Magyar Jelzálogbank 437.— Magyar keresk. bank —.

Bécs, április 27. (Osztrák értékek zárlata.) 4.2 százalékos papírjárdék 95.60, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 116.50, 1860-as sorsjegy 155.50, Osztrák hitel-sorsjegy 473.—, Angol-osztrák bankrészvény 292.50, Bécsi Bankverein 524.25, Osztrák-magyar bank 1770, Déli vasút 106.75, Dunagőzhajózási társ. 908.—, Dohány részv. 336.—, Cs. k. arany (vert) 11.33, Német bankv. 117.15, Osztr. Lloyd 431.—, 4.2 szaz. ezüst jár. 95.50—92.25, Osztr. koronajárdék 95.50, 1864-es sorsj. 237.—, Osztrák hitelintézeti részvény 639.25, Union-Bank 542.50, Osztrák Landerbank 442.75, Osztrák-magyar államvasút 697.25, Elbevolgyi vasút 459.—, Alpesi részvény 674.75, 20 frankos 19.03, Londoni váltóár 289.60, Lipótkohó 450.—, Töröksorsjegy 184.25.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, április 27. A tőzsde tulnyomórészt gyöngén tartott árfolyamok mellett nyílt meg. A spekuláció a tőrkországi események, New-York gyöngé zárlata és Bécs gyöngébb magatartásának tekintetbe vételével a legmesszebbmenő tartózkodást mutatta. Némi spekulatív érdeklődés mutatkozott a villamossági részvények iránt, amelyek 1 százalékkal magasabban indultak. Egyébként a változások szűk határok között maradtak. Bankok közül Disconto Kommandit részvények nagyobb mértékben gyöngülésre hajlott, szintugy amerikai vasutak New-Yorkkal egybehangozóan, amivel szemben Meridional vasutársaság részvények valamivel magasabbak voltak. A járadékpiacon a Londontól függő értékek nem őrizhették meg árfolyamukat teljesen. Bányarészek egyenletlenek voltak és tulnyomórészt reali-

zációk hatása alatt szenvedtek. Gőzhajórszvények szintén gyöngültek. Az árfolyamok növeje renyhé forgalom mellett általában tartott volt. Bányarészek erősebb ingadozások után végre kissé szilárdultak. Gőzhajórszvények is javultak. Az utótőzsdén utólag nagyobb érdeklődés nyilvánult ottani részvények iránt. A készpénzpiac ipari értékei többnyire realizációk hatása alatt szenvedtek. Napi pénz 1 és fél százaléki, ultimópénz 2 és fél százaléki, magánleszállítási kamatláb 17% százaléki.

Zárlatok jegyezték: 4.2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 99.70, osztrák hitelrészvény 201.20, Déli vasút 17.70, orosz bankjegyek 216.45, 4 százalékos új orosz kölesön 84.90, Disconto Commandit 189.30, Dinamitruszt 164.90, Harpeni 192.20, Unifikált török járadék 93.50, 4.2 százalékos ezüstjárdék —, 4 százalékos magyar aranyjárdék 95.—, Magyar koronajárdék 93.10, Osztrák-magyar államvasút 149.50, Bécsi váltóár 573.25, Olasz járadék —, Alf. villamossági Edison 235.50, Gelsenkircheni 185.—, Laurakohó 185.40, Szilárd.

Frankfurt, (Zárlat) április 27. 4.2 százalékos papírjárdék —, 4 százalékos osztrák aranyjárdék 99.75, Osztrák hitelintézeti részvény 200.—, Osztrák-magyar államvasút 149.50, Északnyugati vasút —, Bustiehradi vasút —, Londoni váltóár 204.75, Bécsi Bankverein 132.80, Villamos részvény —, 3 százalékos magy. aranykölesön 79.25, 4.2 százalékos ezüstjárdék 99.90, Osztrák koronajárdék 95.80, Magyar koronajárdék 93.—, Osztrák-magyar bank 128.—, Déli vasút részvény 18.10, Elbevolgyi vasút —, Bécsi váltóár 85.35, Párisi váltóár 812.66, Union bankrészvény 135.—, Alpesi bányarészvény —, Allandó.

Hamburg, (Zárlat) április 27. 4.2 százalékos ezüstjárdék 93.10, 1860, sorsjegy 168.—, Déli vasút 17.55, 4 százalékos aranyjárdék 99.20, Osztrák hitelrészvény 201.30, Osztrák-magyar államvasút 149.25, Olasz járadék 104.20, 4 százalékos Magyar aranyjárdék 95.30, Nyugodt.

London, április 27. Angol consol 84.1/2.

Páris, (Zárlat) április 27. 3 szaz. Francia járadék 97.45, Osztr. aranyjárdék 98.75, Magyar aranyjárdék 96.50, 3 százalékos Olasz járadék —, Déli vasút elsőbbségi kötv. 294.—, 5 százalékos marokkói járadék 524.—, 4 százalékos spanyol járadék 99.15 4 százalékos unifikált török jár. —, Török sorsjegy 172.50, Török dohányrészvény 313.—, Osztrák földhitelintézet 11.34, Osztr. Landerbank 468.—, Magyar jelzálogbank —, Banque de Paris 1635, Banque Ottomane 735, Osztr. magyar államvasút —, Déli vasút —, Hartmann gépgyár 529.—, Urikányi köszén 161 Völdt Amsterdam (rövid) 208.37, Völdt német piacokra (rövid) 123.66, Völdt Bécsre (rövid) 105.—, Völdt Belgiumra (rövid) 1/2, Olasz aranyváltó (rövid) 1/2, Völdt Svájcra (rövid) 1/2, Csek Londonra 251.75, Magánkamatláb 1.— Szilárd.

Felelős szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadó-tulajdonos:

A Magyar Újságkiadó Részvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND.

ÜZLETI TUDOSÍTÁSOK.

Vásáresarnok.

Április 27. A piac helyzete általában változatlan részleteiben következőkép alakult: Mai árak:

Puszművek: marhahús hátulja 124—140 K, eleje 92—112 K, vidéki borjú bérben hosszan mérve súlylevonás nélkül 84—96 K, helybeli borjúhús 100—108 K, sertéshús szalonnával 142—144 K, lehozott sertés 150—154 K, szalonna friss 124—128 K, szalonna sózott 124—128 K, szalonna füstölt 136—144 K, olvasztani való 140—148 K, haj 156—166 K, sertészsír 148—154 K, mind métermázsánként. Füstölt hús (vidéki) kg.-ja 1.40—1.60 K, hazai sonka 1.80—2.— K, szalámi magyar 3.20—3.40 K, szalámi nyári 1.20—1.40 K kg.-kint.

Baconfélék: lud, hizott 14—18 K, tyúk 4—4.40 K, hizott pulyka 1.20—1.70 K, levestyúk 1.50—1.60 K kg.-kint. Pulyk 1.80—2.— K darabonként.

Tejtermékek: teavaj (centrifugált) I. 3.—3.20 K, II. 2.60—2.80 K, főzővaj (köpült) 1.80—2.— K, tehén-turó 20—30 K. Valdódi erdélyi juhturót és munkásturót igen jutányosan szállíthatunk.

Zöldszékek: burgonya (vaggonárú) sárga 8.30—10.— K, róza 6.60—7.— K, fehér 5.80—7.20 K, kápli 14—16 K, petrezselyem 16—18 K, vöröshagyma makói 24—26 K, fokhagyma 34—48 K, káposzta 16—20 K, 100 kg.-kint. Kalarabé 10—20 K, spárga solo 1—1.60 K, közép — 6—80 K, leves — 20—30.— K, kg.-kint.

Gyümölcsfélék: Alma: válogatott elsőrendű áru (aranyperme, ranett, Jonathán, Törökbalint, batul stb. 60—80 K, másodrendű 30—40 K, harmadrendű apró árú 12—20 K. Körte elsőrendű 1.20—2.— K, másodrendű 60—80 K, dió I. 40—60 K, dió II. 30—40 K, 100 kg.-kint.

Bécsi sertés vásár.

St-Marx, április 27. A mai vásárra felhajtott 13280 drb sertés. És pedig 6561 drb magyar és 6719 drb lengyel sertés. Árjegyzékek: Elsőrendű sertésekért 126—129, kivételesen 130 fillér, szedett sertésekért 100—121, kivételesen 123 fillér kilogrammonként (előszuban, levonás nélkül.) Az irányzat lanyha, az árak 2—3 fillérel kilogrammonként csökkentek.

Budapesti szuromarhavásár.

Április 27. Felhajtott 2112 drb élő borjú, (közte 9 rugott) 15 drb növedékmárha. Árjegyzékek: Elsőrendű élő borjúkért 70—72 fillérig, kivételesen 80—86 fillér, középméretű élő borjúkért 62—68 fillérig, szilány és rugott borjúkért 50—60 fillérig, növedékmárháért 38—44 fillérig, kilogrammonként (levonás nélkül.) Az irányzat lanyha volt, az árak 2—4 fillérel kg.-ként csökkentek.

Sertéskonsumvásári jelentés.

(A székesszéki állatvásár és községvidék igazgatóság.) Április 27-én. Előző napi eladatlan maradvány 457 drb sertés, 59 drb süldő. Pótfelhajtás 44 drb sertés. Mai felhajtás 414 drb sertés, 3 drb süldő, összesen 915 drb sertés, 62 drb süldő. Eladatott 628 drb sertés, 13 drb süldő. Mai maradvány 287 drb sertés, 40 drb süldő. Következő árak jegyeztettek: Zsír-sertés: Öreg I. rendű 350 kilogrammon felüli életsúlyban 108—114 fillér, II-örendű 280—350 kilogrammig 100—108 fillér, fiatal nehéz 300 kilogrammon felüli életsúlylevonással

Table with multiple columns: Budapesti értéktőzsde, Államadosság, Záloglevelek, elsőbbségek, Bankok, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzművek, Iparvállalatok, Törvényhatóságok, Pénz- és váltók. Each section contains a list of items with their respective prices and exchange rates.

130-142 fillérig, natal közep 220-300 klg.ig életsuly-levonással 136-152 fillérig, fiatal könnyű 120 kilo-grammig levonással 140-152 fillérig. Husstetés, nehéz 300 kilogrammon felül 94 fillérig, könnyű 140-300 kilo-grammig 114 fillérig, életsulylevonással 153 fillérig, belföldi sült 110 fillérig. Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, elősúlyban értendő. A vásár irány-zata lanya. Az árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Április 27. —

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezető-ével megbízott miniszterelnök a zágrábi kincstári jog-ügyi igazgatóságnál dr. Spevez Vladimir jogügyi segéd-fogalmazót jogügyi fogalmazóvá; a belügyminiszter dr. Potucsek Ernő kórházi orvosgyakornokot a pozsonyi állami kórházhoz másodorróssá, dr. Semsey József és dr. Kemény Imre fizetés nélküli miniszteri segédfogal-mazókat valóságos miniszteri segédfogalmazókká, dr. Kolozsváry Dezső veszprémevármegyei IV. aljegyzőt a belügyminisztériumhoz miniszteri segédfogalmazóvá és főispáni titkári minőségben szolgálatra Veszprém- vármegye főispánja mellé rendelte ki; a földművelés-ügyi miniszter dr. Hoffmann Ede és dr. Nemeshegyi Oszkár ideiglenes minőségű díjtalan fogalmazógyakor-nokokat ideiglenes minőségű fizetés nélküli miniszteri se-gédfogalmazókká, Gróf Béla oklevéles középiskolai tan-árt a gazdasági akadémia létszámba ideiglenes mi-nőségű gazdasági gyakornokká, az ornithológiai köz-pontnál alkalmazott személyzet létszámba Lambrecht Kálmán budapesti lakost ideiglenes minőségű segély-díjas gyakornokká; a marosvásárhelyi ítélőtábla elnöke Lengyel István erzsébetvárosi törvényszéki díjtalan jog-gyakornokot a marosvásárhelyi ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká; a pécsi főügyész Kemény István pécsi főügyészéi irnokot eddigi alkalmazása helyén való meghagyása mellett irodatiszté; a nagyváradi főügyész Bondray László nagyváradi főügyészéi irnok-ot eddigi alkalmazása helyén irodatiszté; a temesvári főügyész Iváskovics Péter temesvári ügyészéi irnok-ot ugyanoda irodatiszté; a szegedi pénzügyigaz-gatóság Kiss Jenő adóhivatali díjtalan gyakornokot a csongrádi adóhivatalhoz díjas gyakornokká; a kapos-vári pénzügyigazgatóság Balog Géza esztergomi lakost a esztergói adóhivatalhoz díjtalan adóhivatali gyakor-nokká; a budapesti törvényszék elnöke Kovács János, Németh János, Borka Imre, Teki Miklós és Kovács Józ-sef napidíjas szolgálat a vételese alatti törvényszék-hez III-ad osztályu hivatalozókká a kecskeméti tör-vényszék elnöke Vincze László, az I. honvédkerületi parancsnokságnál alkalmazott hivatalozót a kecskeméti törvényszékhez hivatalozóvá nevezte ki.

Megbízás. A belügyminiszter a temesvári ál-mi gyermekmenhely igazgató-főorvosi teendőinek el-látásával dr. Schossberger Sándor budapesti lakost, a budapesti Stefánia-szegénygyermekkorház segédorvosát bizta meg.

Véglegesítés. A pénzügyminisztérium vezető-ével megbízott miniszterelnök Grélmacher Gyula és Seefranz Géza oklevéles bányamérnökök, ideiglenes mi-nőségű bányagyakornokokat az állami szolgálatban véglegesítette.

Pályázatok. Győr szab. kir. város törvényha-tóságához helyhatósági állatorvosi állásra június 1-éig; az ungvári pénzügyigazgatósághoz 3-4 pénzügyőri vigyázói állásra 8 hét alatt és 2 fővigyázói állásra 2 hét alatt; a székelyudvarhelyi pénzügyigazgatóság-hoz több pénzügyőri vigyázói állásra 8 hét alatt; a nagy-váradi törvényszék elnökéhez a székelyhídi járásbíró-ságnál betöltendő jegyzői állásra két hét alatt; a besze-tercei törvényszék elnökéhez jegyzői állásra két hét alatt; a temesvári kir. közjegyzői kamarához a nagy-becskeréki közjegyzői állásra két hét alatt; a déri tör-vényszék elnökéhez albirói állásra két hét alatt; a esik-szeredai törvényszék elnökéhez a csikszentmártoni já-rásbírósnágnál betöltendő irnoki állásra 4 hét alatt; a szombathelyi törvényszék elnökéhez bírói állásra két hét alatt; a szabadkai törvényszék elnökéhez jegyzői állásra két hét alatt lehet a pályaműveket benyújtani.

VIZÁLLÁS.

ápr.27. ápr.28. ápr.27. ápr.28.

Table with columns for location (m é t e r) and water level measurements for various rivers and locations like Inn, Duna, Tisza, Körös, Maros, Szamos, Kraszna, Laboroz, Ung, etc.

IDŐJÁRÁS.

A Magyar Kir. Országos Meteorológiai és Föld-mágnességi intézet jelentése.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánk időjárásában változás nem történt. A hőmérséklet maximuma Eszéken, meg Versecczen 30 C. fok, minimuma Rozsnyón 4 C. fok volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Lényegtelen hőváltozás és elvélve — különö-sen északon és nyugaton — zivataros eső várható.

Weather forecast table with columns: Állomás, Légnyomás mm. 700 +, A hőmérséklet Celsius szerinti, Szélirány és erője, Felhőzet, Csapadék mm., Hőmér-séklet max. min.

Jogtudományi és államtudományi szigor-latokra, alapvizsgákra, ál-lamvizsgákra, ügyvédi és bírói vizsgákra előkészít biztos sikerrel

Dr. ERŐS VILMOS jogi szemináriuma

Budapest, VII. ker., Wesselényi-utca 18. szám. Fiók-intézet: Kolozsvár, Deák Ferenc-utca 14. szám. TELEFON 118-57.

SÖTÉT NAPLÓ.

— Orosz forradalmi kép. —

Írta: Ropsin V. Ford.: Szabó Endre.

Ő félve lép hátra. — Zsorzs, mi lelte őnt? — Hallgasson! Micsoda bolond beszéd! Semminek sincs vége. Nem szégyenli magát? — Hát Fjodor? — Mit Fjodor? Fjodort megölték... — Ah, Zsorzs, hiszen ez... — No, tovább. — No hát gondolja meg... Nekem úgy tetszik... Mit csinálunk most? — Miért mit csinálunk? — Keresnek bennünket. — Minket mindig keresnek. Eső permetezik. Sir a komor ég. Henrik megázott és a sapkájáról csorog a víz. Megsoványodott, szeme beesett. — Zsorzs. — Tessék. — Higye el... Én... csak azt akarom mondani... Most ketten vagyunk: én és Ványa... Két ember arra kevés. — Hárman vagyunk. — Ki a harmadik? — En. Engem ön elfelejtett? — Ön? — Természetes. Szünet. — Zsorzs, nehéz azt az utcán. — Elmegyünk hozzá. — Hozzá? — Igen hát! Mit bámul ezen? — Bizik benne, Zsorzs? — Biztos vagyok... Szégyelje magát, Henrik. Ő zavartan szorítja meg a kezemet. — Bocsásson meg, Zsorzs. — Rendben van a dolog... De ne felad-

je, hogy miután Fjodort megölték, rajtunk van a sor. Érti? Igen? S ő izgatottan suttog: — Igen... S ezuttal sajnálom, hogy Fjodor nincs velünk. Augustus 9. Elfelejtettem gyertyát gyújtani. A szo-bában szürke félhomály van. A szögletben Erna mozdulatlan sziluetje. Ő titokban lopakodott ma be hozzám és hallgat. Még csak cigarettára sem gyújtott. — Zsorzs... — Mi az, Erna? — Én... én voltam a hibás. — Miben? — Hogy Fjodor... Szava tompa, nincs benne köny. — Ah, semmi-ség. Ne gyötörd magad, Erna. — Nem, annak én vagyok az oka... én, én... Megfogom a kezét. — Erna, te semmiben sem vagy hibás, én mondom neked. — Még talán élhetne... — Jaj, Erna, ez már unalmas... Feláll, két lépést tesz. Aztán nehezen megint leül. Én azt mondom: — Henrik azt mondta, hogy hagyjunk abban az egészet. — Ki mondta? — Henrik. — Hogy hagyjunk abban? Miért? — Kérdezd meg tőle, Erna. — Zsorzs, hát csakugyan abban hagyjunk? — Te is azt akarnád? Mi? — Szólj előbb te. — No hát persze, hogy nem Ő izgatottan kérdi: — S ki lesz a harmadik? — Én. — Te?

— Igen hát, én. Ő lehajtja a fejét, az ablakhoz lapul. Ki-néz a sötét térre. Aztán hirtelen feláll, hoz-zám jön. Forróan ajkon csókol. — Édes Zsorzs, ugy-e, hogy együtt ha-lunk meg... Igen? Az éj nesztelenül száll le ránk. Augustus 11. Csak két ut van előttünk. Az első: várni néhány napot, s újra az utcán leskelődni. A másik ut: elmenni hozzá. Tudom, hogy min-ket keresnek. Nehéz nekünk egy hétig a vá-rospan maradni. Még nehezebb az utcákon ugyanazon helyeken lesbe állni. Nos, Fjodor helyett itt vagyok én, Ványa megint a régi helyre áll, Henrik megint tartalékban lesz. A rendőrség most rendkívül éber, az utcákat ellepték a kémek. Mi ránk vigyáznak. Körül-fognak, észrevétlenül elfognak bennünket. Meg aztán ugyanazon uton hajtate el megint a kormányzó? Hiszen könnyű neki kerülőt csinálni... Nos, és ha a lakására megyünk? En persze nem sajnálom azokat, akik meghal-nak, felőlem elpusztulhat egész család, a ké-mek és örök serege. De a kockázatát vesze-delmes. A ház nagy és sok benne a szoba. Ha-bezom. Alaposan megmérlegelek minden es-hetőséget. S nem tudom: oda menjünk-e? A döntés nehéz, de dönteni kell. Augustus 13. Ványa most ur: pulha kalapja, világos nyakkendője, szürke felöltője van. Most is göndör a haja, most is fényes a réveteg sze-me. Azt mondja: — Sajnálom Fjodort, Zsorzs. — Kár érte. Ő szomorúan mosolyog: — Csakhogy te nem Fjodort sajnárod. — Hát kit? — Te csak arra gondolsz, hogy egy tár-sadat elvesztetted. Nem igaz? Mondd — Igaz. (Folyt. köv.)

SZÍNHÁZAK.

Szerda, 1909. április 28-án.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Passe-Partout.

Számú 8 felvonásban. Írták: Georges Thurner. Fordította: Szűcs Gyula.

Személyek:

Régis Lyonel	Odry
Régis Eugon	Pathes
Régisné	S. Fay Sza.
Régis Andrea	György I.
Lambertó	Vizvári M.
Helonja Jacqueline	D. Legeti J.
D'Altonvalue	Lenkey H.
Rigant Henriette	F. Dömjén R.
Contarier Aurélie	Nagy I.
Lilas Suzette	V. Molnár R.
Raño	Hajdu
Luzancy	Mészáros A.
Chemel	Garamszegi
Taupin	Bartos
Vainche	Semlay
Lambert	Rozsáhegyi
Brazin	Gál
Muher	Horváth J.
Arzen	Kovács

Kezdeté 1/2 8 órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Hanka.

Vígjáték három felvonásban. Írták: Zapolcska Gabriella. Fordította: Mikos Lajos.

Személyek:

Dulski	Réthey
Dulskiné	Fórai R.
Zbisko	Törzs
Hessza	Förgecs R.
Méla	Tóth I.
Juljaseviczné	Báthory G.
Egy lakó	Zala K.
Hanka	Mészáros G.
Tadarakovné	Bera P.

Kezdeté 8 órákor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Forradalom és ellenforradalom Konstantinápolyban. Írták: Farkas Pál.

APOLLO-PROJEKTORF

Népszínház-utca 1-3. szám. Telefon 68-39.

A német trónörökös fogadtatása Bécsben, 1908. április hó 25-én. (Saját felvétel.)

Az aranypénz.

Sziliári testek folyékonyvá tétele. — A fodrász bosszúja.

Kámkedés a szandzsakságban. Vialdala szánt bírák teniszversése. — Az indiai buddhisták álete és szokásai. — Vívóversetek mérkőzése. — Az 1909. évi sverpoili nagy akadályverseny.

Kezdeté 6 órákor, vasár- és ünnepnapokon 4 órákor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Van Dyck Ernő felleptével:

Tristan és Isolde.

Zene dráma 3 felvonásban. Szövegét és zenéjét írta: Wagner Richard. Fordította: Abrányi R.

Személyek:

Tristan	Van Dyck
Marke király	Venczell
Isolde	Vasquezné
Kurweal	Takáts
Melot	Fichtler
Brančene	Berits
Pasztor	Karász
Kormányos	Ney B.
Hju hajos	Déri

Kezdeté 1/2 7 órákor.

VIGSZÍNHÁZ.

A király.

Vígjáték 3 felvonásban. Írták: Caillavet és Arén

Személyek:

A király	Hegedüs
Chamarande	Fenyvesi
Bourdir	Óth
Marthe	Vársányi
Bland	Szerényi
Sernin Chamarande	Bárdi
Thérèse	Góthné
Lelorrain	Tibanyi
Cornean	Vendrei
Cranchet	Balassa
Gabriel	Győző
Rivolel	Sarkadi
A püspök	Karalicsky
A szenátus elnöke	Harsányi
Riportier	Révész
Suzette	Komlósy I.
Francine	Varga A.
Georgette	Balázs
Inas	Kassay

Kezdeté 1/2 8 órákor.

KIRÁLY SZÍNHÁZ.

Pálmay Ilka felleptével:

Az elvált asszony.

Operetta 3 felvonásban. Írták: Leon Viktor. Zenejét szereltette: Fülöp Leo.

Személyek:

Lászlóeghe Karel	Király
Jana, felesége	Medgyasszay
Bakkenekyj	Boross
Wander-Leo Gonda	Pálmay I.
Deesteldonk, elnök	Szimmat
Huitesplad, bíró	Németh
Leya, ügyvéd	Dobos
Tjonger (szakértő)	Pásztor
Wiesum	Csizer
Serop, kalauz	Fápi
Adela, jegyző	Fábián G.
Krauweveijt	Simai
Martje, a felesége	Harmath I.
Kisiro	Kiss Pál
Egy hölgy	Nyárányi
Inas	Ligeti

Kezdeté 8 órákor.

FOLIES CAPRICE

Igazgató: LEITNER és KÉLETI. Révay-utca 18. Főrendező: ROTT SÁNDOR

Telefon 14-22. Az előadás kezdete 1/2 9 órákor.

Mobilisirung

(A mozgósítás)

Bohózat. Írták: Satyr. Rendező: Trebitsch Sándor.

Est megelőzi 1/10 órákor:

A legszebb szörme kirakat

Echozat. Írták: Fann. Rendező: Erdélyi Emil.

Nappali pénztár d. e. 9-11-g és d. u. 3-6-g. Az I-ső emeleti „Casino de Parisban” elsőrangú táncatrakciók. Kezdeté 1/12 órákor.

CIRKUSZ-BEKETOW

Városliget. Telef. 107-46.

Ma és a következő napokon este 1/2 8 órákor

WEBB kapitány

!! idomított fókáival !! és az egész nagy műsor.

Budapesti Cabaret BONNONIÉRE

VI., Teréz-körút 28. — Telefon 52-88.

Minden este 9 1/2 órákor.

MEDGYASSZAY VILMA

vendégjátéka.

Dávid király párbajpöre. Kormányváltozás. (Aktualis tréfa.) — Conferencier: Dr. Szalay József.

Helyárak: 6. 4. és 2 korona. Bővebbet a plakátok.

A nm. v. és köz. miniszter ellenerő leiratával kiténtetve.

Dr. Batizfalvy I. Z. fővárosi legelső FOGORVOSI INTEZETE

áthelyezve: Károly-körút 3. sz. alá.

Fájós fogak meggyógyítása Tartós fogtömések, Foghuzások (altatásban is.) Szájpádás nélküli műfogak aranyhítek, Koronák. Jól használható fogszorok elkészítése és behelyezése.

Jótállás mellett mérsékelt szabott áron. Vidékiek félnap alatt megkapják műfogalkat.

Butor

Kézpénztár és részletek

3 szoba teljes berendezés 360 forintért melyből 1 szoba, ebédlő és szalon, 100 szoba állandóan kész állapotban a legújabb berendezéssel a legkorszerűbbig. Képes árjegyzék ingyen. Album 50-50 fillér bérletben.

Nagy Imre lakberendezési vállalata.

Budapest, Váci-körút 9. (Széchenyi-utca sarkán)

EDISON

Mozgófénykép Vállalat VI., Nagymező-utca 21.

Első előadás hétköznap d. u. 5 órákor. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 3 órákor. Utolsó előadás kezdete 11 órákor.

Szenzációs újdonság!

Műsoron kívül: páratlan hatású ének és zene mozgófénykép a világ legelsőrangú művészei közreműködésével.

Minden órában változó műsor.

Helyárak: Páholy I. K. I. hely 50 fill., II. hely 40 fill., III. hely 20 fill., Gyermekeknek félár.

Mozgófénykép-vállalat tulajdonosok figyelmébe

Megjelent 150.000 méter újdonságot tartalmazó legújabb kép- (film) árjegyzékünk. Kívánatra ingyen és bérmentve. Telefon 64-20.

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRÚT 31. TELEFON 110-22

Ma és minden este 8 órákor a kolosszális sikerű áprilisi műsor utolsó hete

A vörös május.

25-ik előadás: Ágyról-ágyra! 50-ik előadás: Julcsa ugy van!

Utolsó fellépései a KIÖRY kórtalanczos csoportnak, Dolly Doll berlini szubretnek, La Jolie Foulée-nek meztelábas lekvójával

Varjas Antal 10 más attrakció Soiti Hermin szenzációs kupléi. Racz Laci utánzata Május 1-től kezdődőleg a A BÉCSI „HÖLLE” teljes társulata vendégezerepel.

Mela Mars, Rudolf Österreicher, Laszky A. Béla Vasárnap, május 2-án, d. u. fél 4 órákor mérsékelt helyárakkal a HÖLLE vendéglátéka.

Jegy váltható elővételi díj nélkül a Royal-Orfeum nappali pénztáránál, d. e. 10-2-g d. u. 3-6-g. A téli kerttérképében éjféltkor Trianon és Grand-Cabaret. — Új táncatrakciók. Cziganyzene reggeli 6 óráig.

PARISIANA ORFEUM

utolsó előadás pénteken

Szerecsen-utca, a magyar kir. Operával szemben. Igazgató: FRIEDMANN A. Telefon 161-54. Jegyelővétél 10-12-g d. u. 3-8-g.

MOTO BABY

a villanybaba az érthetetlen technikai csoda. Az eleven szobrok a csodaszép LONNA nővérek rövid vendégjátéka. !! Még 18 szenzációs szám !!

Az „Amerikai Park” átalakítva és megnagyobbítva szenzációs programmal nyit meg május hó 1-én. Bérletjegyek a Parisiana pénztáránál kaphatók. A jegyek árai: Urak részére 12 korona, hölgyek és katonatisztek számára 8 korona.

Butorszállítás

Beraktározás

Balassa Gyula és Társa

Budapest, Teréz-körút 19. Telefon 33-32.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintajelképeket megrszerez a Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PASZTOR (bej. cég)

Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 17. sz. Felvilágosítás díjtalan. — Telefon 24-20.

KÉZIMUNKA

GOBELINEK,

hímzőanyagok és szövetek szabott gyári árakban. Kérjen nagy kepes árjegyzéket. 2678 Telefon: 109-06.

BÉRCZI D. SÁNDOR

Budapest, VI., Dessewffy-utca 5. sz. (Váci-körút sarokház mellett, villamos megálló.) Saját áruházában.

Madeira hímzésre alkalmas fehér ruhavászon nagy választékban. Tűszék miniat kéni.

MARGIT GYÓGY-FORRÁS

(Bereg megye)

a gyomor, belek, húgyhólyag, s különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál igen jó hatású még akkor is ha vérzések esete forog fenn

Megrendelhető: Édeskúty L.-nél Budapesten és a forrás kezelősegenél Munkácson.

SZÖRMEÁRUT

szőnyeget stb.

nyári gondozásra

elvállalunk.

DEÁK és HORVÁTH

Budapest, IV., Váci-utca 13.

Fővárosi Orfeum

VI., Nagymező-utca 17. WALDMANN IMRE, igazgató.

Ma és mindennap

A nap hőse:

Conchas

róla beszél az egész város!

16 egyéb attrakció !!

Az előadás kezdete 8 órákor.

Jegyelővétél 10-1 és 3-6 óráig. Telefon 93-36.

STEINHARDT MULATÓ

Rákóczi-út 62. sz. Telefon 54-23.

Naponta előadás.

Május 1-án, szombaton: A székes-fővárosi Államrendőrség nyugdíjpótló és segélyező egyesülete javára fenyves műsora előadás.

Május 2-án, vasárnap, a szezon utolsó előadásán. A társulat intulomestélye.

Szenzációs számok! Kiténdő műsor:

Budapest-Nagymaros

Jelenetek egy vasúti kupóban. Írták: Glinger és Taussig, ford. Steinhardt.

A remek téli kertben reggelig tánc és zene. — Elsőrendű attrakciók — Belépő-díj nincs.

Jegyek: 9-12-g és 3-6-g Rákóczi-út 62. sz. és özv. Kontinó dohánykülönlegességi áruházában, Andrássy-út 20.

KISS szerencsése NAGY

Szorgalom, munka, leleményesség és takarékoság hosszú idő alatt segít pénzhez, de gyorsan, váratlanul nagy vagyonra szert tenni csakis nagy szerencse, nagyobb nyereség útján lehet. Ezért vesz a legtöbb ember sorsjegyet, mert ezáltal **állandóan reménye van**, gyorsan meggazdagodni.

Különösen a magy. kir. szab. osztálysorsjegyek kedveltek mindenütt, mert a kibocsátott 110.000 sorsjegy közül 55000 nyer, tehát **biztosan minden második sorsjegy. A nyereségeségek páratlanok**, nincs a világon sorsjáték-tervezet, mely ily szolid és kedvező volna.

Ugy a kibocsátásnál mint a huzásnál a m. kir. kormány gyakorolja a felügyeletet és ellenőrzést, ez az oka, hogy a közönség **teljes bizalommal van az osztálysorsjegyek iránt.**

A szerencse kiszámíthatatlan! Véletlentől függ sok ember boldogsága! Mindenkinek életében voltak és vannak pillanatok, mikor szerencsését, boldogságát megállapíthatná! Talán az itt közölt névsorban levő saját **neve**, vagy más önnek kedves név melletti sorsjegyszám egy nagyobb nyereséggel lesz kihuzva már a legközelebbi huzásokon.

Kisérlelje meg szerencsésjét nálunk, mert

KISS szerencsése NAGY! KISS KÁROLY ÉS TÁRSA

bank részvénytársaság, a magy. kir. szabadalm. osztálysorsjáték főelárusítóhelye.
Központ: Kossuth Lajos-utca 13. Fiók-üzletek: Rákóczi-ut 55.

Hogy hívják?

Ezen szerencseszámok csakis nálunk kaphatók:

Adél 73215	Cristian 56393	Ferdinand 54742	Izor 100963	Manó 2310	Róland 100058
Adolf 8522	Cornelia 106930	Ferenc 22163	László 40591	Marcell 2403	Rozália 30669
Adorján 97473	Constant 29643	Flóra 102148	Jakab 90688	Margit 102701	Rozina 50435
Adrienne 57507	Clement 4406	Flórián 21375	Janka 108386	Mária 50603	Rudolf 106038
Agnes 40640	Clarissa 108018	Flóris 73313	János 27394	Mariska 102157	Salamon 47171
Agost 102215	Cézár 80133	Fodor 108104	Jenő 8300	Márk 20068	Sámson 22250
Agoston 8355	Cecilia 13281	Franciska 50551	Jolán 31295	Magdolna 29845	Sámuel 21526
Akos 23141	Carolina 107657	Frida 90806	Jónás 107460	Márton 56956	Sándor 102278
Aladár 87350	Camilla 8389	Frigyes 82604	Józsa 96055	Máté 101132	Sarolta 19111
Alajos 96069	Dániel 17026	Fülöp 102186	József 65972	Malvin 27181	Sebestyén 81210
Albert 93649	Dávid 60099	Gábor 22965	Judith 34618	Matild 93673	Simon 106059
Alfonz 95016	Demeter 51484	Gabriel 75018	Julia 107239	Mátyás 48170	Stefánia 27117
Alfréd 102105	Demjén 90755	Gáspár 23148	Juliska 67629	Melinda 106172	Szaniszló 90814
Alice 684	Dénes 57543	Gedeon 75001	Kálmán 102770	Menyhért 27106	Szeréna 102166
Amália 82105	Dezso 33803	Gergely 48149	Kamill 9810	Mici 72796	Szidónia 8241
Ambrus 63453	Domokos 91301	Gertrud 38892	Karolin 78187	Mihály 107474	Szilárd 32465
Andor 94220	Dóra 58562	Géza 63458	Károly 108111	Miklós 89620	Tamas 58104
András 96578	Dorottya 102136	Gida 108003	Kázmér 16604	Miksa 73375	Taszió 10105
Anna 91345	Döme 90726	Gizella 14742	Katalin 90801	Milán 60076	Teofil 70476
Antal 58138	Dömötör 107461	Gottfried 90712	Kelemen 13672	Mór 106170	Teodor 102487
Antónia 90710	Eberhard 21058	Gusztáv 13275	Klára 90847	Náci 19759	Teréz 196038
Aranka 37469	Edith 108381	Gyárfás 39468	Klotild 107163	Nándor 79339	Tihamér 88377
Armin 78233	Ede 73330	Guidó 91032	Konrad 54793	Natalia 102711	Tibor 102109
Arnold 95022	Eduard 80854	György 20196	Kornelia 90689	Nathan 33816	Titusz 60983
Aron 20551	Elek 78235	Győző 107027	Kornél 108384	Nelli 64248	Tivadar 50574
Árpád 78229	Elemér 57211	Gyula 39772	Kristóf 21647	Nesztli 50456	Tóbiás 107282
Arthur 6454	Eleonóra 83813	Gyuri 102230	Krisztina 102271	Netti 616	Tóder 27370
Attila 65938	Eliás 439	Medvig 94222	Lajos 91900	Nina 108073	Ulrik 60134
Augusta 8216	Ella 79331	Heléna 95017	László 81046	Olga 67635	Urban 106787
Aurel 94224	Elvira 107155	Henrik 107245	Lázár 107683	Olivér 33807	Valentin 90664
Balázs 13623	Elza 12717	Hermann 8102	Lénárd 21507	Orbán 102101	Valéria 34083
Bálint 78234	Emanuel 37781	Hermína 22957	Lenke 24195	Oszkár 103024	Vendel 107549
Bandi 39757	Emil 4220	Hubert 102133	Leó 107476	Ottó 23121	Verona 106107
Barnabás 102104	Emilia 65052	Hugó 106154	Laura 32051	Ödön 94283	Vidor 86841
Beatrix 38900	Emma 107244	Ibolyka 98963	Leontin 56338	Ottó 79323	Viktor 90545
Béla 8274	Endre 74130	Ida 29749	Leonora 39743	Pál 10 986	Viktória 41625
Benedek 4205	Erna 95346	Ignác 66918	Lidia 75009	Paula 73366	Vilma 37536
Benjamin 108108	Ernestin 13163	Ilika 2340	Lina 102114	Péter 74134	Vilmos 107175
Bernát 22211	Ernö 79841	Illés 21354	Livia 8224	Piroska 9812	Vince 67684
Berta 60111	Ervin 71111	Ilma 13643	Loránd 45192	Pista 20956	Walter 24799
Bertalan 14769	Erzsébet 68002	Ilona 102235	Lipót 56073	Pongrác 67638	Wladimir 3138
Bertold 34233	Etel 107250	Imre 100953	Lőrinc 94904	Rafael 107497	Zoltán 79344
Blanka 479	Eugénia 107479	Iren 17012	Lucia 10174	Rachel 54402	Zsolt 67625
Bódog 88059	Eva 9807	Irma 8391	Ludmilla 99667	Regina 73317	Zsigmond 102223
Boldizsár 102195	Fabián 37783	István 487	Lukács 60121	René 51335	Zsófia 170484
Borbála 8357	Fanni 39442	Iván 90672	Ludvig 102745	Rezső 24782	Zsuzsana 107484
Boriska 95346	Felicia 29482	Ivor 32088	Lujza 17041	Richard 50474	
Böske 93671	Felix 37790	Lzabella 39493	Magda 90538	Róbert 21051	

A szíves megrendeléseket postafordultával kérjük, hogy a kívánt számot időközben el ne adjuk!

Az I. osztályú sorsjegyek

árai:

Nyolczad	1.50 korona
Negyed	3.—
Fél	6.—
Egész	12.—

huzása:

május 19-én és 21-én.

MEGRENDELÉS.

KISS KÁROLY és TÁRSA bank részv.-társ
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 13.

Szíveskedjék nekem a XXIV. sorsjáték I. osztályára a sorsjegyet, hivatalos tervet és huzás után hivatalos nyereségjegyzéket küldeni.

A sorsjegy árát: — mellékelve bányegépekben küldöm.
kor. — all. egyidejűleg postautalványon küldöm.
(A meg nem felelő módot visszajáróként áthuzni.)

Pontos Név: _____
cím: Lakhely, utca, házszám: _____
Utolsó posta, (megye) _____

Jegyzék

a XXIV. magy. kir. szabad. osztálysorsjáték 55.000 nyereségeiről, mely a 110.000 sorsjegy közül ki lesz sorolva 6 hónap alatt.

Legnagyobb nyereség

1,000.000 korona

(Egy millió korona).

	Korona
1 jutalomdíj	600000
1 nyereség	400000
1 " " á	200000
2 " " "	100000
1 " " "	90000
2 " " "	80000
1 " " "	70000
2 " " "	60000
1 " " "	50000
1 " " "	40000
5 " " "	30000
3 " " "	25000
8 " " "	20000
8 " " "	15000
36 " " "	10000
67 " " "	5000
3 " " "	3000
437 " " "	2000
803 " " "	1000
1528 " " "	500
140 " " "	300
34450 " " "	200
4850 " " "	170
4850 " " "	130
100 " " "	100
4350 " " "	80
3350 " " "	40
55000 nyer. és jutalom	H 14,459.000

Mit mutat a statisztika a DIANA- szappanról?

A DIANA-szappan 10 év óta van forgalomban Ausztriában, Franciaországban, Angolországban és meg lett állapítva a következő statisztika:

DIANA-szappan fogyott

	Ausztria	Franciaország	Anglia
1. évben	726	1142	1026
2. "	1284	2322	1178
3. "	1815	2748	1624
4. "	2648	3588	2502
5. "	3833	4027	3630
6. "	4797	5134	4154
7. "	6884	6211	5010
8. "	15578	17342	19521
9. "	48749	68710	35424
10. "	98607	90531	89445

Ez a legfényesebb bizonyítéka annak, hogy ma a DIANA-szappan az egyedüli, melyről el van ismerve, hogy legjobban ápolja a bőrt, elsőrendű **kézfinozó**, igen kellemes illatu, lemossa az összes pattanást és szeplőt. — A

Diana-puder

pedig arról nevezetes, hogy az arcon egyenletesen tapad, szabad szemmel **teljesen láthatatlan**; amennyiben pedig teljesen ártalmatlan szerekből van összeállítva, ki van zárva a láthatósága a kékesszínű arcbőrnek, amely szín olyan nők arcán látható, kik ártalmas összetételű pudert használnak.

- Egy üvegtégely Diana-crém (nappali és éjjeli használatra) **1 kor. 50 fill.**
- Egy üvegtégely Diana-crém (csak éjjeli használatra) **1 kor. 50 fill.**
- Egy nagy darab Diana-szappan **1 kor. 50 fill.**
- Egy nagy doboz Diana-puder szarvasbőrrel együtt (fehér, rózsaszín vagy sárga színben) **1 kor. 50 fill.**

Kapható egész Európában a gyógytárakban, drogériákban és parfümeriákban. Aki nem tudja saját helységében beszerezni, az rendelje meg a központból:

ERÉNYI BÉLA gyógyszerész
Budapest, Károly-körút 5.

(A legkisebb megrendelés is fordulópostával utánvétellel eszközölhető.)

Temetkezési
rállalkozók, intézetek, egy-
letek, társulatok részére
képes nagy árjegyzéket
kivánatra ingyen küld a
Budapesti Ravatalgyár
Részv.-társ. Nagyzező-u,
E. 46.

KWIZDA- FÉLE : FLUID :

Rég bevált aromikus
beőrzésű és inak és
izmok erősítésére és edzé-
sére. Turisták, kerékpá-
rosok, vadászok és lovasok
által sikeresen használva elő-
és utóerősítésre nagyobb
túrák után.

Egész üveg ára K 2.-
Fél üveg ára K 1.20

Kwizda-féle Fluid
Valóban kapható a gyógy-
szertárakban. — Főraktár:
Tö.ák József gyógyszer-
szénel, Budapest, Király-
utca 12., Andrássy-u 26.

Miért használ mindenki GLORIALIS

gyöngyvirág-illatszer
alkohol nélkül?

Mert
Mert
Mert

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

a legkövetkezőbb gyöngyvirág-illatszer,
mely a tudomány mai állása szerint elkép-
zelhető. Aki egyszer használta, soha
mást nem fog használni.

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

a legkoncentráltabb illatszer, a melyet
elő lehet állítani. Használatban a legkiváló-
dóbb, mintán egy csepp is elegendő
az illatosításhoz.

GLORIALIS-gyöngyvirág-parfüm

eltérőleg a többi parfümektől, alkohol
nélkül van kivonva a virágból és ennélfogva
a levegőben nem illanék el, hanem
hozzá időn át megtartja a kellemes és hű
gyöngyvirágillatot.

Glorialis virágkivonat
alkohol nél-
kül kapható
még: ibolya, rózsaszín, ideál,
Boquet de Chypre és
Boquet Jeanette illatokban.

Egy eredeti üveg ára
(mely hónapokra is elegendő)
3 korona 50 fillér.

Kapható minden drogériában, il-
latszer- és gyógytárban.

Ahol nem kapható, oda postán küldi **3.50 K** után-
vétellel, vagy az összeg előzetes befizetése ellenében.

Klein és Fia

10b. udv. szállítók, piperesszappan- és illatszergyár
BUDAPEST, VII/6.

Titkos betegségek

gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szer-
zett kórházi tapasztalatai alapján

Dr. KAJDACSY

v. orv. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos.

Biztos sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgyvesztést, hólyag-
baj, sebete, bupkört (gyulladás), bőrbajokat, elgyengült
féműt, idősebbeknél is, önfertőzést és annak utóhatait, ideg-
és hágerincsbaj, valamint minden női bajokat.

RENDEL: 4-9-ig és este 7-9-ig.

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRUT 2.

Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyszer.

A már 34 év óta a kerékpár-
világot uraló eredeti angol

Helical Premier és The Champion

kerékpárokat dupla harang-csapágy-
gyal és szabadonfutóval, 3 évi lét-
állással, minden artemelés nélkül
szigorúan az eredeti gyári árakon
havi 12 és 15 koronás részlete-
re is bérhová
adjuk és

kerékpár-alkatrészeket

egész világon létező összes kerékpárokhoz kútsó és belső
gummit, csengőket, lámpákat, pedálokat, lanczókat, konu-
szkat és csezőket óriási forgalmunk következtében melyen
leszállított nagyban **30%** áreszállítással szállítottunk vidék-
eredeti gyári árban

LÁNG JAKAB ÉS FIA

kerékpár és alkatrész nagykereskedők

Budapest, VIII., József-körút 41. szám.

Piöközletek: Baross-tér 4. és Budán, II., Margit-körút 6. sz.

Nagy árjegyzékünk 1000 képpel kerékpár
és alkatrészeiről ingyen és bérmentve.

HAZASULANDÓK FIGYELMÉBE!

JEGYÜRÜK NŐSZAJÁNDÉK- TÁRGYAK

A LEGELŐNYÖSEBBEN POLGÁR KÁLMÁN

ÉKSZERESZ-és MŰORÁS-
üzletében szerezhetők be
BUDAPEST, Erzsébet-körút 29.

VIDÉKI MEGRENDELÉSEKRE KÜLÖNÖS GONDOT FORDITOK.
ÁRJEGYZÉK 20 000 RAJZZAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

HECHT BANKHÁZNÁL

FERENCZIEK-TERE 6. FIÓK: ERZSÉBET-KÖRÚT 32.

VÁSÁROLJON OSZTÁLYSORSJEGYET

EGÉSZ 12-KOR. FÉL 6-KOR. NEGYED 3-KOR. NYOLCAD 1-50.KOR.

Különleges vállalat
keményítő, glüucose, szágó- és dextrin-gyárak
berendezésére és átalakítására
W. H. UHLAND, G. m. b. H.
LEIPZIG-GOHLIS. Prospektus ingyen.

Gärtner Agoston
Budapest, Wurm-utca 3.
Mindennemű izzó- és Wolfram-lámpák,
valamint villamos felszerelési cikkek.
Telefon 95-33. Telefon 95-33.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerfelett
gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház
nagyorvosi és bujakóros osztályán való működése
alatt számos éven át szerzett.

DR. FABINYI
specialista nemi bajokban
emeritált kórházi orvos
gyökeresen és rövid idő alatt gyógyít a rendszer
foglalkozás megzavarása nélkül mindennemű
nemi betegséget
(hugycsőfolyást, sebeket, syphillist és önfertő-
zésből támadt idegbajokat.)
Meglepő az eredmény férfuli gyen-
geségnél (impotentia) még öregebb
egyéneknél is.
Biztos siker folyton a honorárium utólag is fizethető.
Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszerék.
Bendelés délelőtt 9-3-ig, este 6-8-ig.
Budapest, Rákóczi-ut 8/A. szám.
(Átjárdház, a Pannónia szállóval szemben.)
Lépcsőházi bejárat. — Külön várószobák.

:: Tessék mutatványszámot ::
kérni:
Az Új Időkből.
Szépirodalmi, művészeti és társadalmi képes hetilap.
Szerkeszti: Horozog Ferencz.
Előfizetési ára negyedévre 4 korona. Kiadóhivatal:
Budapest, VI., Andrassy-ut 10.

A Magyar Lányokból
Képes hetilap, fiatal lányok számára.
Szerkeszti: Tutsek Anna.
Előfizetési ára negyedévre 3 korona. Kiadóhivatal:
Budapest, VI., Andrassy-ut 10.

Az Én Ujságomból.
Képes hetilap gyermekek számára.
Szerkeszti: Pósa Lajos.
Előfizetési ára negyedévre 2 kor. 50 fill. Kiadóhivatal:
Budapest, VI., Andrassy-ut 10.

NAGY LÁSZLÓ
A GYERMEK
ÉRDEKLŐDÉSÉNEK
LÉLEKTANA.
Ára 3 korona.

Kapható LAMPEL R.
könyvkereskedése (Wodia-
ner F. és Fiai) r.-t.-nél,
Budapest, VI., Andrassy-
út 21. sz. és minden könyv-
kereskedésben.

Kerber Henrik
ablak, lakástisztítási, padló-
beeresztési, féregmentesítési
és pormentesítési vállalat
és porszívógéppel
BUDAPEST,
VIII., Gyöngytyúk-u. 7.
Pontos kiszolgálás !!
TELEFON: 53-55.

Leosztás... Leosztás... Leosztás...
PAP, PAP, PAP
Desszessuknato vasagy kivetho
matraozozal 10 firt.
Sodronyagybetetek meret
szerint 3 firtol feljebb.
Gichner János ágynemű, réz- és
vasbutor-gyáros,
szőnyeg, függöny, pokrőcz, terítő stb. nagy választék.
Budapest, Erzsébet-körút 20.
Fiókküzet: Rákóczi (Kerepesi)-ut 86. sz.
Gyár: VII., Kortász-utca 7. és 9. szám.
Árjegyzéket bárkinek
ingyen és bérmentve
" küldök. "
Meg nem felelő árut
kicserelem vagy a pénzt
visszaadom.

Érintetlen és új,
(azonban régi modell)
kitűnő objectivvel ellátott
! fényképező-gépek !
jutányos áron
15 koronától feljebb kiárusítatnak
Aufrecht és Goldschmied b. t.
áruházában, Rákóczi-ut 26.

Minden háztulajdonos,
ki meggyőződnie óhajt, vajjon általában szerint, vagy **vizmérő** után kevesebb
virdiját tartozik-e fizetni és ha konstatálni óhajtja, vajjon egyes bérlő a
rendes fogyasztáson kívül sok vizet pazarol-e, vezetessen házába
KUNZ-féle vízmérő-órát.
Felvilágosítást készséggel nyújt a
„Budapesti Vízmérő Betéti Társaság“ **KUNZ F. cég**
Központi iroda: I., Bors-utca 14. sz. — Gyár és öntöde: I., Maros-utca 19. sz.
Telefon 11-06. Saját gyártelep. Telefon 11-06.

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

E hirdetési rovatban minden szó egyszeri beiktatása közönséges petit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fill.-rel fizetendő.

Pénzszekrények
Használtak és újak, rendkívüli olcsó áron kapható a budapesti pénzszekrényraktárban, Budapest, V., Bálvány-utca 6-C. 28

K.
„Májusban Borsodba utazom” Addig is értesítsd hogyléteadről. M. j...? 5757

Idei cukor-borsót, fejes salátát, spenótot, hónapos retek, zöldhagymát, új burgonyát postakosaranként 3 koronáért, ismételadónak árengedményvel szállít Szabó G. Csongrádról.

Szóló spárgát, cukorborsót, spenótot, új burgonyát, fejes salátát, hónapos reket, zöldhagymát postakosaranként 3 koronáért, ismételadónak árengedményvel szállít. Gyümölcskivitel Csongrádról.

Fajborokat felelősség mellett lefejtvé, kölesön hordóban hektoliterjét 32 koronával szállít Gyümölcskivitel Csongrádról.

Kosarakat gyümölcs és zöldség szállítására minden nagyságban szállít Gyümölcskivitel Csongrádról. 27286

Pénzt azonnal butorra, zongorára, kosárokra, varrógépekre, kerékpárokra, kereskedelmi cikkekre, melyeket utólagos díjzárattal legutóbbi bizományba beraktároztunk. Tauber Armin és Társa, kiárárolásosan csak VII., Baross-tér 18. Telefon 97-66.

Poloskát jótállással kiirtja világon egyedül feltaláló Vulkan higiénikus gőzgép-vállalat, Aggteleki-utca 4. I. 5. Telefon 107-43. 5756a

Padló-beeresztést, lakások teljes takarítását olcsón elvégzi a Strasser-vállalat Aggteleki-utca 4. I. em. 5. Telefon 107-43. 5756b

Gyümölcsfa- díszfa- és rózsá-árjegyzékkel ingyen szolgál Weber fűszkolája Bekás, meggyeren, (Budapest mellett) 27041

20,000 rózsafa magastörzsű kapható Novák János szőlőtelepén Székelyhid. Árjegyzék bérmentve.

Szólóoltványok, legkiválóbb bor- és csesege-fajokból, teljes szavatosság mellett kaphatók. Fülöp Sándor szőlőbirtokosnál Gyöngyös. 27334

Pénzelőleggel beraktároztunk butort, zongorát, autómobil, mindenemű gépeket és kereskedelmi árut, vidékről is. Butorszállítást, költöztetést elvállalunk. Legszelidobb kiszolgálás. — Magyar Kereskedelmi Szállítási és Beraktározási Betéti Társaság Budapest, VI., Király-u. 76. Királyszínházszemben. Telefon 119-05. 26997

Pénzszekrények és amerikai irodabútorok, használtak és újak rendkívüli olcsó áron szállít Hirsch és Társa Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 19. sz.

Vasbutor. Rézagy 35 frt, gyermek-ágy 11, összecusukható vas-ágy 5, ágybetét vaskeretű 5.50, fakoretű 3.50, rézgarnis 2.50. Összecusukható fábóri ágy aczelsodronnyal 8.—, sodronnyon kerítést, vaskaput legolcsóbban szállít Hicker Gy. gyára Holló-utca 3/E. Telefon 22-66. 26975

Hol a hernyók a gyümölcsben nagy károkat okoznak, Kecskeméti Farkas-féle hernyóirtó szerrel kell permetezni, melytől biztosan elpusztulnak. Ára 80 liter vízhez 60 fillér. Kapható Kecskeméten, Farkas Ignác gyógyszerárán. 27239

Butorok költözködés miatt molyen lezárt árak mellett az egész raktárunkat kiárusítjuk készpénz és részletekre **Műbutor Kereskedelmi Részvénnytársaság,** Bpest, Váci-utca 9. és Aranykéz-utca 5. 27153

LEGNAGYOBB Pénzelőleget kaphat zongora, butor, varrógép, kerékpár, hintó, autómobil, könyvek és kuránsárakra, ha azokat száraz, tiszta raktárhelyiségekbe bizományba beraktározza.

TAUSZIK és TÁRSA VI., GYÁR-UTCA 21. SZ. TELEFON 83-97.

Ingóságokat értékesítő és beraktározó vállalat **Rákóczi-ut 19.** bejárta a Szentkirályi utcából. Készpénzelőleggel beraktároz bármilyen ingóságokat, berendezéseket mintaszertű raktárba csekély díjazásért értékesítés céljából vagy anélkül. Telefon 110-08. 9984

Parlamentari gyorsírók által vezetett magyar, német gyorsíróiskola. Díjtalan gépírásoktatás, magyar, német fogalmazás. Kereskedelmi akadémiai tanárok által oktattott szaktantárgyak. Az **Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület** hivatalos tanfolyama. Alapította Markovits Ivan 1888-ban. Biztos álláskövetés. Nyitra szeptember 1-6 július 1-ig. Tájékoztatót küld a Gabelsberger szakiskola. (Csak Liszt Ferenc-tér 10. sz. előbb Gyár-utca 4.) Címre vizsgázzunk! Az egyesület ezen kizárólagos szakiskolája írógépezékeket és más hirdetésünket utánzó újabb tanfolyamoktól független. Telefon 64-68. Beiratások egész napon át. 99044

Jogi, politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra továbbá ügyvédi vizsgákra, ugyintén államszámviteli államszámvisszara teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít: **Dr. Kállay Zoltán jogi szeminárium.** Bpest, IV., Magyar-nca 3., III., em. 6. (ezelőtt VI., Rózsa-u. 44.) Ne téveszse össze más hirdetéssel. 661

Pénzkölcsönt 4 1/2, 4 3/4, 5 és 6% alapon földbirtokra, jövedelmező, fővárosi, vidéki, városi és Budapest környékén levő birtokokra I., II., III. helyen 15-60 évig törleszthető. Személyhitelt tisztviselőknél gyorsan eszközöltek. **HOFMANN JAKAB** bankbizományi iroda, Budapest, Teréz-körút 1/a.

CSIZ a kontinensen a legerősebb Jód brom gyógyfürdő. A megelőző gyógyterápiában nevezetesen szerep jut az ásványvíz nagy radioaktivitásának, melyet **Lengyel Béla** egyetemi tanár legújabb vizsgálatai felelősek. Megnyitás május 1-én. Számos előrendű berház, szanatórium, gyógytár, zongora, kávéház, lawn-tennisz, tornó, lak, kirándulások. Vasút állomás, posta, távirda helyben. Hivatalos orvos **Kallos Jenő dr. Katonatisztok.** Államhivatalnokoknál elő- és utóidényben 50 százalékos kedvezmény. Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság. Az ásványvíz rendelhető használati utasítással a fürdőigazgatóságnál és **EDESKUTY L.** főelárúróknál Budapesten.

Stenográfia Rákóczi-ut 60. sz. Magyar, német gyorsírás- oktatás. Ingózes gépirás-tanítás az összes rendszerű írógépekben. A „Stenográfia” Országos Gabelsberger gyorsíró- és gépiró-iskolában havonta új magyar, német gyorsírás, gépirás, kereskedelmi és sokszorosítási tanfolyamok nyílnak. Levelező és vitairási tanfolyamok. Okleveles gyorsíró- és kereskedelmi iskolai rendszer tanárok. Az intézet sokszorosító és másoló irodája elvált mindennemű írás és diktálás elkészítését és sokszorosítását. A „Kalligrafia” szepírás osztályában fényesen bevált gyakorlati módszer következtében minden esetben sikeres szepírás- oktatás. Mérsékelt tandíj. Beiratások naponta kizárólag Rákóczi-ut 60. I. em. Nem tévesztendő össze hasonló hangzású iskolákkal. Kérjen tájékoztatót. 300

Fényképezőgép ritka kedvező alkalmi vétel részben árverésből és más alkalmi vételből eredő jó fényképezőgépek kaphatók már 5 forinttól felj. **Görz, Zeiss, Busch, Voigtlander, Souter** és más anasztigmatos fényképezőgép is igen olcsón. Ugyanitt **Gramofon koncertbeszélőgép,** erős és szép hanggal, lemezekkel együtt potom olcsón továbbá finom **valaszfénygép** és egyéb más tárgy, alkalmi vétel árban eladók **Radó-nál** Egyetem-tér 5. (nem Egyetem-utca) Minden veszek, eladók és becserelek.

Vigyázzon ha meghűlt és vásároljon valódi Réthy-féle cukorkát 60 fillérért. 26790

Pénzelőleggel beraktároztunk bizományba butort, varrógép, kerékpárt, kereskedelmi cikkekkel utólagos díjzárattal száraz raktárainkba

Szendró Sándor és Társai VII., Dohány-utca 43. sz., Telefonszám 105-94.

Légszesz és villamos csillárok legelőnyösebben szerezhetőek be **Kulcsár Sándor** bronzárú- és csillárgyárban, Budapest, VI. ker., Dessewffy-u. 9-11.

Pénz-szekrények újak és használtak, valamint kazetták és másoló prések legelőnyösebben csak **Spitzer E. és Testvérenél,** Budapest, VII., Dob-utca 16. sz. (Király-u. 13.) Gózdudvar kaphatók.

A legelőnyösebb részletfizetésre **zongorát, pianinót, czimbalmot, hegedűt** készpénzbeni árákon a legújabb rendszerű **bankhitel** utján kizárólag csakis **REMÉNYI** nagy magyar hangszertelepen Prospektus és árjegyzék ingyen. 640 Budapest, Király-u. 58.

+ Soványság + Az egyedüli eredménytől kísért háziszere a **dr. William Hartley** tanár amerikai erőtáp-pora. Soványak tartós, szép teit testidomokat nyernek. — Hölgyek remek keblet. Hat hét alatt 20 kilo gyarapodásért jótallat. Vérszegénység, gyengesség, idegesség ellen és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen tápszer. Kiténtetve: Chicago, Berlin, London, Hamburgban. Köszönőlevelek minden országból. Dobozonként 1 frt 10 kr. Használati utasítással. Főraktár: **Balázs Mór E.** Budapest, VII., István-ut 11, II/I.

BUTOR 30% megtakarítás! Régi Butorszalon Budapest, Ferenciek tere 3 félemelet. Vétel és eladás **használt és új** polgári, urasági lakberendezéseknek mahagoni és palisander butorok, ural szobák, angol börgarnitúrák és szalonbutorok, keleti — szőnyegek, csillárok. — Telefon 82-13.

Elsőrendű vadonatúj Singer női varrógép 27 forintért karika-hajósz 40 forintért. centralbo-bint 45 forintért, iparogépeket igen olcsón 5 évi jótállással szállított, vidékre árjegyzék ingyen. **Krausz Henrik** varrógépári raktára Budapest, IV., Veress Pálné-u. 40. földsz. 6. Viszonteladónak árendéim

Brilliantot, aranyat, ezüstöt, ékszert és régiéket veszek és eladok. Kérés árjegyzék Budapest, VII., Király-utca 85. szám. — Telefonszám 95-48.

BUTOR részletfizetésre vagy meghatározott időre, szolid árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. — Fővilágosítással szolgál **LISZT ISTVÁN** Bpest, IV., Koronaherceg-u. 2. (Kigó-tér sarkán) **butorraktárban.** Több mint 600 képpel ellátott árjegyzékünket bárkinek és fillér ellenében franko elküldjük.

Zálogszedulákat veszek. Elzálogosított brillansokat, gyöngyöket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kiváltak és teljes értékét kifizetem. 736 **SCHILLER IZIDOR** ékszerkereskedő Budapest, Sip-utca 8. szám.

Modern urasági butorok alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalon-, ural szoba és irodai teljes berendezések. — Dus raktár szőnyegek, függönyök, te ritók, csillárok, vas- és rézbutorokban. **GROSZ SÁNDOR és Társa** Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. szám, ezelőtt Gyár utca. Telefon 14-08.

1780 tucat törülköző csőtömegből, tiszta vászomból, dupla damaszt, képzeltető legjobb minőség, 53 cm. széles, 112 cm. hosszú, tucatzárja utauvétel 8.90 kor.; továbbá **3700 tucat edénytörő** legjobb minőség, 70 cm. széles, 70 cm. hosszú, tucatzárja 3.75 kor.; **6800 tucat zsebkendő** legfinomabb és legszebb minőség, tucatzárja 3.50 korona. Szétküldi: **Emanuel Rotholz** Wien, VII., Neust. figasse 77. A megrendeléseknek legkésőbb szerdánig Bécsben kell lenniük. Levelezés minden nyelven. 27142.

Pénzt, rögtön butorra, zongorára, varrógép, kereskedelmi áru, melyeket legutóbbi bizományba beraktároz **Tauber és Társa** VI., Nagymező-utca 25 sz.

BENZINMOTOROK 15-25 lóerőig műhelyünkben gyárilag kijavítva, valamint új motorok is, jótállással és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók **Kallai motortelepén** Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Ugyanitt használt gőzcéplőkészletek és óriámalomok is kaphatók.

ROZSA!! SZEGFÜ!! Magastörzsű rózsafák 2 éves koronával, 10 darab 12-16 K. Magastörzsű rózsafák 3 éves koronával, csak rébbi, legelőnyösebb és újabb fajták, 10 darab 20 K. Bokorrózsák, 2 évesek, 10 darab 6-8 K. Amerikai óriás szegfűk, egy éves, erősen virágzó, 5 darab 10 K. Császár szegfűk, folyton virítók, 10 darab 5-10 K. **Kozsokodó** biztos megfogásáért és gazdag virágzásért. Szétküldés mindenhol bérmentve utauvétel. Képes árjegyzék díjtalanul. **KAUSZ T.** kiváltott kertészete **Feketehalom,** Brassó mellett. 27171

Sarkány J. Régi elismert jó hírnevű butoriparostegő. Budapest, VII., Erzsébet-körút 26. ajánlja mint specialista, célszerűen harizkikelt, melyek alkalmasak nász- és egyéb ajándékokra, valamint dusan felszerelt mintaraktárát modern asztalos és kárpitos butorokban, szolid árak mellett. Hitelképes egyének esetleg határidő kedvezményben is részesülnek, árfelemlés nélkül. 27254

Spóra-féle világhírű klattani dísz- és óriásszegfűk. Kiténtetve: Praga, Bécs, Lyon, Antwerpen, Amsterdam, Hamburg, Frankfurt a.M. legmagasabb kiintézetekkel. 10 darabonként Elite választék 20 kor. Kiállítási és rek-lám mintafajok 20. Óriási szegfűk 10. Díszszegfűk — 5. Kerti szegfű — 2.50 Árjegyzék ingyen bérmentve **Fr. Spóra** szegfűkivitel KLOTTAU. (Csehország)

INGYEN DRÁGÁBB, MINT NÁLUNK RENDELT PÉNYKÉP NAGYÍTÁSOK MUNK EGY ÉLETHATYÁSÓ KÉPÉT 3 KORONÁRT DÍSZES PASZPARTYVAL 55-65 CM. NAGYSÁGBAN CSOMAGOLVA SZINEZ **OLAJKÉP** ÁRA 10 KORONA. KÉPVISELŐH MINDENNYI PÉNYKÉPÉNYEN. **SZAVATOSSÁG** MINDEN TRÁNYBÁN RÁFART. PÉNYKÉPÉNYTŐL ÉS BUDAPEST, VI. BOTTENBÜLLÉ-U. 46. NYITÓTÉNYE 12 HÓNAP MEGNYITÓTÉNYE KIVÁLTÁSON OSZKOLYV: KERESZTYEL B. ARANY-ÉREMMEL. 27142.